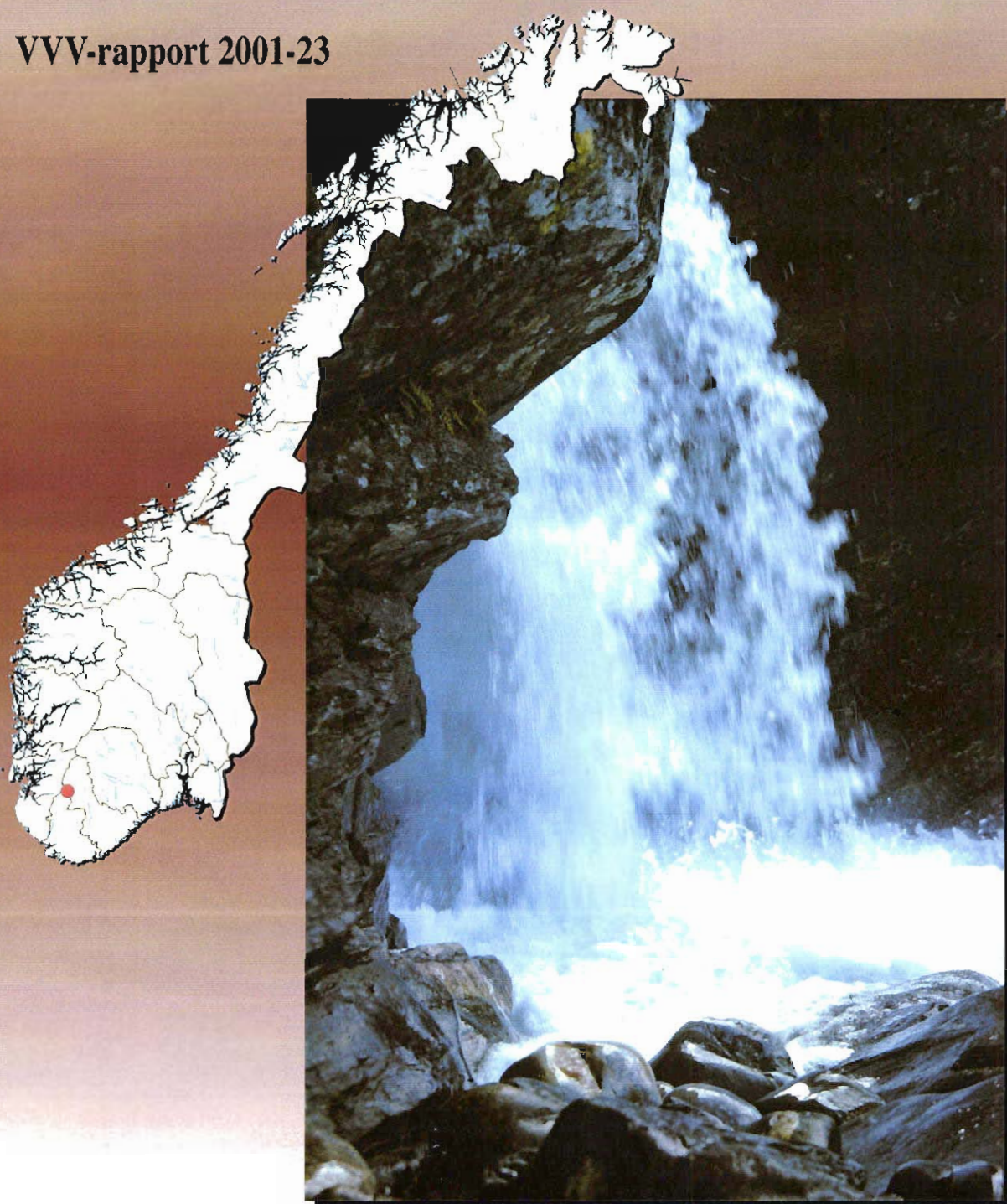

Verdier i Taumevassdraget, Sirdal kommune i Vest-Agder

VVV-rapport 2001-23

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med
Norges vassdrags- og energidirektorat og Fylkesmannen i Vest-Agder

Refereres som:

Fylkesmannen i Vest-Agder 2000. Verdier i Taumevassdraget, Sirdal kommune i Vest-Agder.

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Norges vassdrag- og energidirektorat.

VVV-rapport 2001-23, Trondheim.

73 sider + 5 kart.

Forsidefoto: Eli Moe, Taumevatn

Forsidelayout: Knut Kringstad

Verdier i Taumevassdraget

Sirdal kommune i Vest-Agder

Vassdragsnr.: 026.LZ

Verneobjekt: 026/2

Verneplan II

VVV-rapport 2001-23

Tittel <i>Verdier i Taumevassdraget Sirdal kommune i Vest-Agder</i>	Dato <i>Kunnskapsstatus 20.11.00</i>	Antall sider <i>73 s + 5 kart</i>
Forfatter <i>Eli Moe</i>	Institusjon <i>Fylkesmannen i Vest-Agder</i>	Ansvarlig sign. <i>Tor Kviljo</i>
TE-nr <i>989</i>	ISSN-nr <i>1501-4651</i>	ISBN-nr <i>82-7072-497-1</i>
VVV-Rapport nr <i>2001-23</i>		
Vassdragsnavn <i>Taumevassdraget (Storvassåni)</i>	Vassdragsnummer <i>026.LZ</i>	Fylke <i>Vest-Agder</i>
Vernet vassdrag nr <i>026/2</i>	Antall objekter/områder <i>38</i>	Kommune(r) <i>Sirdal</i>
Antall delområder med Nasjonal verdi (***) <i>15</i>	Antall delområder med Regional verdi (**) <i>5</i>	Antall delområder med Lokal verdi (*) <i>11</i>
EKSTRAKT		
<p>Taumevassdraget ligger øverst i Sirdal kommune i Vest-Agder. Vassdraget ble vernet mot vasskraftutbygging i 1980 (verneplan II).</p> <p>VVV-prosjektet (Verdier i vernede vassdrag) er initiert av Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Formålet er å kartlegge og synliggjøre verdiene i vernede vassdrag. Kjente og dokumenterte verneverdier i Taumevassdraget presenteres i denne rapporten. Rapporten er utarbeidet av Fylkesmannen i Vest-Agder på oppdrag fra DN og NVE. Til sammen 38 objekter er kartlagt og verdivurdert. Kulturminneobjekter er ikke verdivurdert.</p> <p>Taumevassdraget ligger sentralt mellom Rogaland og Setesdal og utgjør en betydelig urørt del av et fjellområde som ellers er sterkt berørt av vassdragsreguleringer. Taumevassdraget er i seg selv et viktig referansevassdrag for Setesdal-Ryfylke-heiene og utgjør sammen med Njardarheim også et viktig typevassdrag for heiene. Området er av stor interesse for friluftslivet. Det er flere merkede turistløyper og –hytter i området. Jakt på villrein, elg og småvilt, samt fiske er godt tilgjengelig for allmennheten.</p> <p>Området har et vakkert naturlandskap med relativt rik vegetasjon langs vassdraget. Det er flere gode småviltbiotoper i feltet, spesielt for rype. Området er også viktig som beiteområde for landets sørligste villreinstamme samt hekkeområde for rovfugl. Området er en av de viktigste hekkelokalitetene for blåstrupe i regionen.</p> <p>Vassdraget er påvirket av sur nedbør, men har ennå fiskebestander i en del vatn. Det er kartlagt få kulturminner i området. En dyregrav, gamle ferdselsveger samt hytter og gamle leger vitner imidlertid om bruken av området.</p>		
SUMMARY IN ENGLISH		
<p><i>The river and watershed of Taumevassdraget is situated in Sirdal kommune in Vest-Agder. In 1980 Taumevassdraget was protected against future water power development. However, many authorities regarded the documentation of the nature values in the watercourse not to give sufficient information to prevent new impacts on these values.</i></p> <p><i>The Directorate for Nature Management (DN) and The Norwegian Water Resources and Energy Directorate (NVE) have established a project "The values of nature protected areas". The County Governor of Vest-Agder has worked out this report of the natural and cultural values of Taumevassdraget.</i></p>		
5 STIKKORD PÅ NORSK		5 KEYWORDS IN ENGLISH
<p><i>Prosesser og former skapt av is og vann</i></p> <p><i>Biologisk mangfold</i></p> <p><i>Landskapsbilde</i></p> <p><i>Friluftsliv</i></p> <p><i>Kulturminne</i></p>		<p><i>Landscapes developed by glaciers and water</i></p> <p><i>Versatile biological values</i></p> <p><i>Forms of landscapes</i></p> <p><i>Open air activities</i></p> <p><i>Archaeological discoveries and old buildings</i></p>

FORORD

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlig for prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder. Etter at Stortinget 1. april 1993 vedtok Verneplan IV for vassdrag, er 341 vassdragsobjekter vernet mot kraftutbygging. Stortinget har gjentatte ganger presisert at verneverdiene i de vernede vassdragene ikke må forringes av andre inngrep. Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag, ble vedtatt 10. november 1994. Retningslinjene gir kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter rammer for sin forvaltning.

VVV-prosjektet beskriver verdier innen prosesser og former skapt av vann og is, biologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturminner/-miljøer og skal ut fra dagens kunnskap synliggjøre de viktigste verdiene. I tillegg kan det også finnes andre viktige verdier som har betydning for vernet. I prosjektet lages vassdragsvise rapporter som gir en oversiktlig presentasjon av viktige områder i tekst og på kart. Prosjektleder for VVV-prosjektet er Elisabet Rosendal. Informasjonen i rapportene er også gjort tilgjengelig med digitale kartdata. Ansvar for utarbeidelse av den enkelte rapport med tilhørende temakart ligger til fylkesmannen i vedkommende fylke.

Taumevassdraget har siden vedtak i Stortinget den 30. oktober 1980 vært vernet mot vasskraftutbygging (verneplan II). Rapporten er utarbeidet av Fylkesmannen i Vest-Agder og presenterer eksisterende dokumentasjon over hvilke verdier som finnes i og ved Taumevassdraget. Sirdal kommune har vært behjelpelig med å skaffe aktuell informasjon og dokumentasjon til veie.

Arbeidet med rapporten er utført i 2000 av Eli Moe i samarbeid med førstekonsulent Tor Kviljo ved Fylkesmannens miljøvernnavdeling i Vest-Agder. Layout bygger på tidligere utarbeidet VVV-rapport av vassdragsforvalter Jan Habberstad, men er noe justert for Vest-Agder. Konsulentfirmaet BioTjenester ved June Breistein har vært engasjert for å slutføre rapporten til trykking og utlegging på Internett.

Kristiansand - Trondheim – Oslo

*Direktoratet for naturforvaltning
naturbruksavdelingen*

*Ola Skauge
avdelingsdirektør*

*Norges vassdrags- og energidirektorat
vassdragsavdelingen*

*Are Mobæk,
avdelingsdirektør*

*Fylkesmannen i Vest-Agder
Miljøvernnavdelingen*

*Erling Vindenes
Fylkesmiljøvernssjef*

INNHold

FORORD	6
INNHold	8
SAMMENDRAG	10
1.0 INNLEDNING	12
1.1 GENERELL BESKRIVELSE AV VASSDRAGET	13
1.2 DETALJERT OMRÅDEBESKRIVELSE	16
1.3 AKTUELLE TRUSLER	22
2.0 METODE	23
3.0 PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN	26
3.1 KORT OM FAGTEMAET	26
3.2 OVERSIKT OVER UTVALGTE OBJEKTER	27
3.3 BESKRIVELSE AV DE ENKELTE OBJEKTENE	28
3.4 BEHOV FOR YTTERLIGERE KARTLEGGING.....	32
4.0 BIOLOGISK MANGFOLD	33
4.1 KORT OM FAGTEMAET	33
4.2 OVERSIKT OVER UTVALGTE OBJEKTER	34
4.3 BESKRIVELSE AV DE ENKELTE OBJEKTENE	36
4.4 BEHOV FOR YTTERLIGERE KARTLEGGING.....	45
5.0 LANDSKAPSBILDE	46
5.1 KORT OM FAGTEMAET	46
5.2 OVERSIKT OVER UTVALGTE OBJEKTER	47
5.3 BESKRIVELSE AV DE ENKELTE OBJEKTENE	48
5.4 BEHOV FOR YTTERLIGERE KARTLEGGING.....	49
6.0 FRILUFTSLIV	50
6.1 KORT OM FAGTEMAET	50
6.2 OVERSIKT OVER UTVALGTE OBJEKTER	51
6.3 BESKRIVELSE AV DE ENKELTE OBJEKTENE	53
6.4 BEHOV FOR YTTERLIGERE KARTLEGGING.....	60
7.0 KULTURMINNER	61
7.1 KORT OM FAGTEMAET	61
7.2 OVERSIKT OVER UTVALGTE OBJEKTER	62
7.3 BESKRIVELSE AV DE ENKELTE OBJEKTENE	63
7.4 BEHOV FOR YTTERLIGERE KARTLEGGING.....	66
8.0 LITTERATUR	67
9.0 KART	72

SAMMENDRAG

Taumevassdraget (vassdragsnummer 026.LZ, vernet vassdrag nummer 026/2) er et sidevassdrag til Siravassdraget og ligger i sin helhet i Sirdal kommune i Vest-Agder. Vassdraget stammer fra en rekke mindre tjøner med beliggenhet mellom 800 – 1200 m.o.h. og renner ut i Siravassdraget ved Råni i Store Holmevatn. Det finnes flere relativt store vatn i vassdraget. Nedbørsfeltet dekker et areal på 60 km² *.

Vassdraget ble varig vernet mot vasskraftutbygging i 1980 (Verneplan II). Området er også en del av Njardarheim Veidemark og har flere ganger vært foreslått vernet som henholdsvis del av nasjonalpark og landskapsvernområde. Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane Landskapsvernområde ble varig vernet den 28.april 2000. Taumevassdraget ligger i sin helhet innen det nye landskapsvernområdet.

Taumevassdraget ligger sentralt mellom Rogaland og Setesdal og utgjør en betydelig urørt del av et fjellområde som ellers er sterkt berørt av vassdragsreguleringer. Taumevassdraget er i seg selv et viktig referansevassdrag for Setesdal-Ryfylke-heiene og utgjør sammen med Njardarheim også et viktig typevassdrag for heiene. Området er dessuten av stor interesse for friluftslivet. Det er flere merkede turistløyper og -hytter i området. Jakt på villrein, elg og småvilt, samt fiske er godt tilgjengelig for allmennheten.

Området har et vakkert naturlandskap med relativt rik vegetasjon langs vassdraget. Det er flere gode småviltbiotoper i feltet, spesielt for rype. Området er også viktig som beiteområde for landets sørligste villreinstamme og som hekkeområde for spurvefugl og rovfugl. Området er særlig viktig som hekkeområde for blåstrupe. Vassdraget er påvirket av sur nedbør, men har ennå stedegne aurebestander i en del vatn. Som følge av innsjø- og bekkekalking samt utsetting av fisk er det fiskebestander i de fleste større vatn og lavereliggende tjøner i vassdraget.

Det er kartlagt få kulturminner i området. En fangstgrop samt flere hytter og gamle leger vitner imidlertid og historisk bruk av området.

Det var også verneplanens intensjon å verne verdiene i vassdraget mot andre typer inngrep enn kraftutnyttelse. Hensynet til verdier i vernede vassdrag generelt ble utdypet og styrket gjennom Rikspolitiske retningslinjer for Vernede Vassdrag som ble vedtatt av Stortingens den 10. november 1994. Kjente verneverdier for Taumevassdraget spesielt er gjennom VVV-prosjektet kartfestet og verdivurdert, og på den måten bedre synliggjort for lokale og regionale planleggere.

Rapporten gir en temavis oversikt over dagens kunnskap om verdifulle delområder/objekter i Taumevassdraget. De utvalgte områdene er fordelt på fem hovedgrupper av fagtema; prosesser og former skapt av is og vann, biologisk mangfold, landskapsbilde, kulturminner og friluftsliv.

* Nedslagsfelt oppgitt som 60 km² i NOU 1976. Korrigert til 75,12 km² i Vassdragsregisteret www.nve.no

Bortsett fra kulturminner, som ikke er verdivurdert, er de kartlagte områdene vurdert som nasjonalt (***), regionalt (**) eller lokalt (*) viktige etter kriterier gitt gjennom retningslinjene for VVV-prosjektet.

Det er i alt registrert og verdivurdert 38 områder i nedbørsfeltet til Taumevassdraget, hvorav 15 er vurdert som nasjonalt viktige. I tillegg finnes det kartfestede områder med sårbare opplysninger om arter hos fylkesmann og kommune som er unntatt offentlighet og derfor ikke er med i denne rapporten. Hele nedslagsfeltet til Taumevassdraget er dessuten vurdert som et nasjonalt viktig friluftsområde. I henhold til graderingsprinsippene for landskapsbilde kan vassdraget også samlet vurderes som nasjonalt viktig.

Under er det gitt en tabellarisk sammenstilling av de utvalgte områdene. Områdene er nærmere beskrevet i de enkelte kapitlene i rapporten. Områdene er i tillegg samlet på temakart for hvert fagtema bakerst i rapporten.

Fagtema	Fagområde	Nasjonal verdi	Regional verdi	Lokal verdi	Totalt antall
Prosesser og former skapt av is og vann	Geofag – geologiske	-	-	2	2
	Geofag – kvartærgeologiske	-	1	4	5
	Fluviale	-	-	1	1
	Eoliske	-	-	-	-
Biologisk mangfold*	Naturtyper	-	-	-	-
	Vilt	2	-	-	2
	Ferskvann	-	-	4	4
	Naturtyper/ferskvann	2	2	-	4
	Rødlistearter	-	-	-	-
Landskapsbilde	Naturlandskap	-	2	-	2
	Kulturlandskap	-	-	-	-
	Geofag	-	-	-	-
Friluftsliv	Friluftsområder	-	-	-	-
	Hytter, stinett	7	-	-	7
	Naturturisme	4	-	-	4
	Jakt og fiske	-	-	-	-
Kulturminner**	Vassdragstilknyttede	-	-	-	-
	Ikke vassdragstilknyttede	-	-	-	7
	Totalt antall	15	5	11	38

* Viltobjekter som er unntatt offentlighet kommer i tillegg

** Det er ikke foretatt noen vurdering av disse objektene/områdene i VVV-prosjektet.

1.0 INNLEDNING

Prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet) er satt i gang av Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder slik at de kan forvaltes i tråd med verneformålet samt Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (MD 1994).

Rapporten gir en temavis oversikt over verdifulle delområder/objekter i Taumevassdraget basert på kjent og dokumentert kunnskap. Det har i liten grad blitt utført nytt feltarbeid for å kartlegge verdiene. De fleste objektene er imidlertid oppsøkt og kontrollert i felt. Ny kunnskap bør føyes til rapporten ettersom den kommer til.

Innledningsvis er det gitt en generell beskrivelse av vassdraget, verneformål og planstatus. Den videre områdebeskrivelsen er relativt detaljert og de fleste informasjonskildene som er benyttet i rapporten er referert her. En fullstendig litteraturliste er gitt i kapittel 8.

De utvalgte områdene er fordelt på fem hovedgrupper eller fagtema, i tråd med en utarbeidet veileder for tilrettelegging og vurdering av informasjon gjennom VVV-prosjektet (DN & NVE 1997). Områdene er vurdert som lokalt (*), regionalt (**) eller nasjonalt viktige (***) etter gitte hoved- og støttekriterier gitt i ovenfor nevnte veileder. En nærmere beskrivelse av metoden er gitt i kapittel 2.

Hvert fagtema er videre samlet i egne kapitler i rapporten;

- Kap. 3 Prosesser og former skapt av is og vann
- Kap. 4 Biologisk mangfold
- Kap. 5 Landskapsbilde
- Kap. 6 Friluftsliv
- Kap. 7 Kulturminner

Hvert kapittel innledes av en kort beskrivelse av fagtemaet samt en samletabell med oversikt over de kartlagte objektene innen hvert tema. Verdivurdering av de enkelte objektene blir også presentert i tabellen.

De enkelte objektene innen hvert fagtema blir deretter beskrevet med korte kommentarer til datakilder, arealavgrensning og verdivurdering. Denne delen av rapporten er ment å fungere som et oppslagsverk der man lett får oversikt over kartlagte objekter og all tilgjengelig informasjon om de enkelte objektene.

Avslutningsvis er det gjort en kort vurdering av grunnlagsmaterialet for utvelging og verdisetting av områder innen det enkelte fagtema og/ eller en vurdering av behov for ytterligere kartlegging. Verdisetting av de enkelte områdene må leses i sammenheng med denne vurderingen.

Informasjonen om verneverdige områder og objekter i Taumevassdraget er samlet i en tabell og vist på kart (kapittel 9). Objektene verdi framgår av kartene. I tillegg finnes det kartfestede områder med sårbare opplysninger om arter hos fylkesmann og kommune som er unntatt offentlighet og derfor ikke er med i denne rapporten.

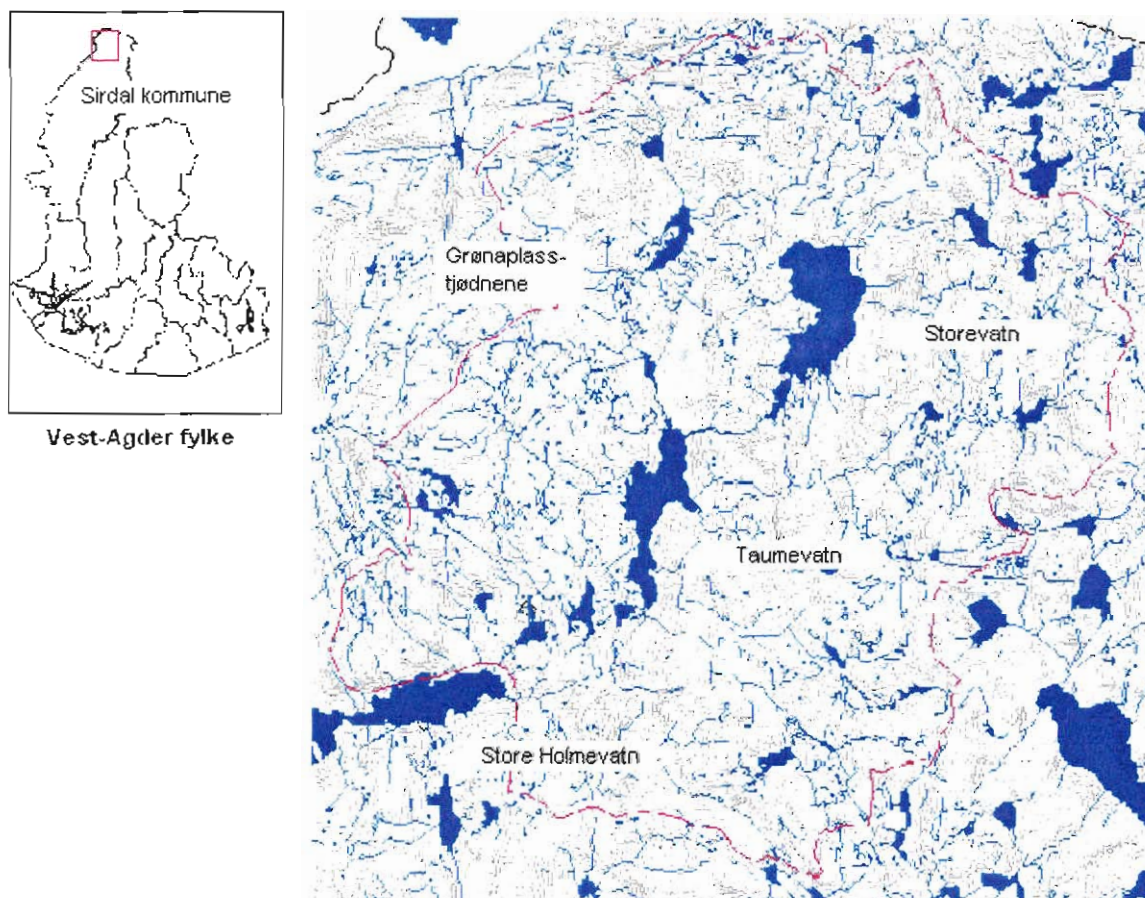
1.1 Generell beskrivelse av vassdraget

Beliggenhet og generell beskrivelse

Taumevassdraget er et mindre sidevassdrag til Siravassdraget. Siravassdraget har sitt utspring i Sirdals-Setesdalsheiene og munner ut i sjøen ved Åna-Sira på grensen mellom Rogaland og Vest-Agder.

Taumevassdraget ligger øverst i Sirdalen, i en relativt liten men vid dal som ligger som en kile mellom Svartevatnmagasinet og Rosskreppfjorden. Nedbørsfeltet dekker et areal på 60 km² og ligger i sin helhet i Sirdal kommune i Vest-Agder. Beliggenheten til vassdraget er vist i figur 1.

Taumevassdraget er gitt nummer 026.LZ i Vassdragsregisteret (www.nve.no) og objekt nummer 026/2 av de vernede vassdragene. Vassdraget med nedslagsfelt dekkes av kartbladene (n50) 1313-2 Lysekammen og 1413-3 Rosskreppfjorden.

Figur 1 Taumevassdraget med nedslagsfelt, beliggende i Sirdal kommune i Vest-Agder. M ca. 1: 90 000

Nedslagsfelt oppgitt som 60 km² i NOU 1976:15. Korrigert til 75,12 km² i Vassdragsregisteret, www.nve.no.

Vassdraget kommer fra Storevatn (960 m.o.h.) nordøst for Taumevassknuten (1118 m.o.h.) samt fra flere større tjønner på vestsiden av knuten, og renner via Taumevatnet (783 m.o.h.) videre til utløp i Store Holmevatn (708,5 m.o.h.). Fra Store Holmevatn drenerer vassdraget ut i hovedvassdraget Sira ved Råni. Både Storevatn, Taumevatn, Store Holmevatn og tjønnene vest for Taumevassknuten mottar vann fra en rekke småtjønner med beliggenhet mellom 800 og 1200 m.o.h. på heiene rundt.

Vassdraget hører i sin helhet til landskapsregion 15.42 Lågfjellet i Sør-Norge – Lyseheiane/ Bykleheiane/ Sirdalsheia (Elgsma 1996, Elgsma & Asheim 1998). Landskapet i Taumevassdraget er typisk for regionen og rommer mye av terrengformenes variasjon i Setesdalsheiene (Egerhei 1987). Terrenget er variert kupert, sjørikt, med et tynt løsmassedekke og ellers mye fjell i dagen. Både sjøkonturer og mindre daler er tydelig påvirket av sprekkestrukturen i berggrunnen. Daler og forsinker er gjennomgående U-formede.

Vassdraget innehar et vakkert naturlandskap (NOU 1976). Vegetasjonen langs vassdraget er frodig og det er flere gode småviltbiotoper i feltet, spesielt for rype (FMVA 1998c). Området er også viktig som hekkeområde for spurvefugl, særlig blåstrupe (Grimsby 1996). Flere par med rovfugl hekker også i området (FMVA 1998c). Området er også viktig for villrein (NOU 1976, SRV 1995). Statskog administrerer småvilt-, elg- og villreinjakt og leier dessuten ut jaktthytter inne i terrenget (www.statskog.no).

Området er påvirket av sur nedbør, men har ennå stedegne fiskebestander i enkelte vatn (L'Abèc-Lund 1985, Haraldstad 2000). Det selges fiskekort både for stang- og garnfiske i området (Semb & Larsen 1996, www.statskog.no).

Området er av stor interesse for friluftslivet (FMVA 1985a,b, 1998a, DN 1992). Det er flere turisthytter og merkede turstier i området (Helberg 1991, Lauritzen 2000). Flere av hyttene i området ble bygget av Thorvald Heiberg tidlig på 1900-tallet for utleie av jaktterreng til "rike byfolk" (Undheim 1999).

Sammen med vassdragsområdet Njardarheim, som ble vernet gjennom verneplan I, utgjør Taumevassdraget en betydelig urørt del av et fjellområde som ellers er sterkt berørt av vassdragsreguleringer.

Njardarheim dekker store deler av nedslagsfeltene til de store kraftreguleringene i Sira-, Kvina- og Mandalsvassdraget i Bykle, Valle og Bygland kommuner i Aust-Agder. Området består av en rekke mindre vassdrag som ikke er berørt av tekniske inngrep i forbindelse med reguleringene.

Taumevassdraget er et i seg selv et viktig referansevassdrag for Setesdal-Ryfylke-heiene (NOU 1991a). Sammen med Njardarheim utgjør Taumevassdraget også et viktig typevassdrag for heiene (DN 1992).

Planstatus

Taumevassdraget var opprinnelig inkludert i Sira-Kvina kraftselskap sine planer. Etter at retten til overføring av vassdraget til Svartevatn bortfalt ved tillatelse til planendring av 28. juli 1974 ble kraftutbygging i vassdraget imidlertid ikke aktuelt (NOU 1976). Vassdraget ble videre varig vernet mot vasskraftutbygging ved vedtak i Stortinget 30. oktober 1980 (Verneplan II).

Hele nedslagsfeltet til Taumevassdraget ligger i "Sentralsonen" i Setesdal Vesthei (NOU 1974) og er avsatt som Landbruk- Natur- og Friluftsområde (LNF), sone 1 i kommuneplanens arealdel (Sirdal kommune 1996). LNF-sone 1 i Sirdal består i hovedsak av heiområder og omfatter nærmere 90 % av utmarksarealet i kommunen. Det tillates kun utbygging tilknyttet stedbunden næring innen sonen.

Nedslagsfeltet for det vernede Taumevassdraget er ikke avmerket i gjeldende kommuneplankart selv om vassdraget ble vernet allerede i 1980. Kommuneplanen ble vedtatt 30. mai 1996. En ny plan er imidlertid under utarbeidelse og krav til avgrensing og retningslinjer for vassdraget gitt i de rikspolitiske retningslinjene for vernede vassdrag fra 1994 (MD 1994) vil oppfylles her. Det finnes per i dag ingen egen forvaltningsplan el. for Taumevassdraget. Vassdraget inngår imidlertid i en rekke arbeider og planer som omfatter heiområdet fra og med Taumevassdraget og nordover.

Området er en del av Njardarheim, tidligere Njardarheim Veidemark (Undheim 1999), og har flere ganger vært foreslått som henholdsvis del av nasjonalpark og landskapsvernområde (NOU 1974, NOU 1986, FMAA *et al.* 1986, FMAA *et al.* 1995). Den 28.04.2000 ble Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane Landskapsvernområde vernet i medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 (MD 2000). Taumevassdraget ligger i sin helhet innen det nye landskapsvernområdet. I etterkant av vernet ble også Fylkesdelplan for Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane fra 1995 (FMAA *et al.* 1995) godkjent av Miljøverndepartementet. Det var hovedalternativ B i planen som ble vedtatt (jfr. brev til FMVA datert 16. mai 2000).

I forskrift for landskapsvernområdet er det oppgitt en rekke verneregler (MD 2000). I tillegg vil det utarbeides en mer utfyllende forvaltningsplan. Kommuneplanen vil også bli endret slik at det blir samsvar mellom de ulike planene som dekker heiområdet, når nå "arealbruken i Setesdal vesthei – Ryfylkeheiane er avklart gjennom verneplan (etter naturvernlov og/ eller viltlov) og fylkesdelplan (etter plan- og bygningslov)" (Sirdal kommune 1996).

Verneformål

Allerede i Sperstadutvalgets første innstilling til utvelgelse av vassdrag for vurdering i Verneplan I ble det lagt vekt på at verneverdiene i de vernede vassdragene skulle tas vare på mot andre inngrep enn vassdragsutbygging (Sperstad *et al.* 1971). Det samme ble påpekt gjennom arbeidet med verneplan II (NOU 1976).

Gjennom verneplan III og IV ble det videre lagt vekt på å få "etablert et representativt utvalg av type- og referansevassdrag" og det ble iverksatt relativt omfattende feltundersøkelser for å kartlegge de ulike verneinteressene til de enkelte vassdragene (NOU 1983, NOU 1991a, b, DN 1992). Dette gjaldt også vassdrag som allerede var vernet gjennom verneplan I og II. Hensynet til verdier i vernede vassdrag ble videre utdypet og styrket gjennom Rikspolitiske retningslinjer for Vernede Vassdrag, vedtatt av Stortinget den 10. november 1994 (MD 1994). Her heter det blant annet at man skal "unngå inngrep som reduserer verdien for landskapsbilde, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø". Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har også utarbeidet retningslinjer for differensiert forvaltning av vernede vassdrag, der forvaltningen tilpasses verdiene og tilstanden i vassdragene (Pettersen & Eikenæs 1992). Taumevassdraget ble som nevnt varig vernet mot vasskraftutbygging ved vedtak i Stortinget 30. oktober 1980 (Verneplan II).

I utgangspunktet er området ikke så interessant som typeområde fordi vassdraget er et lite delnedbørfelt. Sammen med naboobjektet Njardarheim, vernet gjennom verneplan I, utgjør Taumevassdraget imidlertid et interessant typeområde pga. urørthet (DN 1992). Det dekker regionens landskapsmessige variasjonsbredde forholdsvis godt og dekker en sentral del av variasjonene mellom vestlige, kysttilknyttede heier og østlige fjellstrøk (NOU 1986). Området er også viktig for Norges sørligste villreinstamme (NOU 1976, SRV 1995).

Vassdraget er også oppgitt som et referansevassdrag (NOU 1991a) særlig pga. sin urørthet. Med unntak av sur nedbør samt tradisjonell jakt, friluftsliv og beitebruk er vassdraget svært lite påvirket av menneskelige inngrep.

1.2 Detaljert områdebeskrivelse

Berggrunn

Hele Sørlandet tilhører det store norske grunnfjellsområdet, vesentlig med tungt forvitrelige prekambriske gneiser og granitter (Sigmond *et al.* 1984). Taumevassdraget ligger i sin helhet innen Flekkefjordfeltet som består av fin til middels, stedvis grovkornede granittiske gneiser (Falkum 1977). Gneisen i nedslagsfeltet er båndet og stedvis rik på biotitt samt amfibolitt og migmatitt. Biotitt, mørk glimmer, gjør berggrunnen noe lettere forvitrelig og kan dermed ha en viss nøytraliserende effekt på sur nedbør. Et belte med biotittrik gneis strekker seg gjennom nedslagsfeltet fra nord til sør – sørøst og omfatter flere av de største vatnene i Taumevassdraget (L'Abée-Lund 1985*).

Sørlands- og Setesdalsheiene var ei nesten flat slette fra urtiden fram til tertiærtiden for 65 millioner år siden. Dette planet ble hevet, men kan fortsatt sees i dag selv om slitasje fra is, vann og vind gjennom millioner av år har påvirket landskapet. Glacial erosjon har ført til dannelse av U-daler slik som Taumevassdalen, som skjærer seg ned i plataet. Innslag av bratte fjellsider som følge av iserosjon finner vi spesielt i områdene langs østsiden av Storevatn og på vestsiden av Taumvesassknuten (Egerhei 1987).

Rjuvenområdet, som Taumevassdraget er en del av kjennetegnes ellers ved utstrakt oppsprekking av berggrunnen. Plataeterrenget er svært sjørikt og både sjøkonturer og mindre daler er tydelig påvirket av sprekkestrukturen i berggrunnen. Skuringsstriper fra isbevegelsen kan sees på høydedragene (Tjørnholm 1968, Kristiansen & Sollid 1989).

Løsmasser

Nordre del av Agder består stort sett av bart fjell eller fjell dekket med et tynt morenedekke (Andersen 1960, Kristiansen & Sollid 1989). Løsmateriale dannet av breskuringen har stort sett blitt transportert til lavereliggende strøk og ut i havet. I Taumevassdraget finnes morenedekke nesten utelukkende i dalbunner og noe oppover i dalsidene. Det er også over lang tid med akkumulering av organisk materiale dannet myrer i forsenkinger og hellinger.

* Håndtegnet kart etter NGO-berggrunnskart 1:250 000. Kartblad Sauda.

Taumevassdraget ligger nord for de store israndtrinnene med sammenhengende endemorener som ble avsatt under isens tilbaketrekking etter siste istid (Andersen 1954, 1960, Tjørnholm 1968) Det finnes derfor færre kvartærgeologiske avsmeltningsformer og randavsetninger her. Det finnes imidlertid områder med store spredte steinblokker på overflaten, særlig øst-sørsøst i nedslagsfeltet (Kristiansen & Sollid 1989). Blokken er transportert og avsatt av innlandsisen.

Klima

Det finnes ingen klimastasjoner på fjellplatået som Taumevassdraget er en del av. Ut fra måling av nedbør ved andre klimastasjoner kan normal gjennomsnittlig årsnedbør anslås til omkring 1500 mm. Vind fra sydvest som har med seg fuktighet fra havet er dominerende både sommer og vinter (DNMI klima-avdelingen). Normal månedsnedbør er imidlertid størst om høsten/vinteren og minst på forsommeren (Førland 1993).

Normal månedsmiddeltemperatur på Tjørnholm, som ligger omkring 25 km sør for nedbørsfeltet, varierer fra ca – 5,5 °C i januar og februar til ca + 13 °C i juli.

I daler og forsenkinger i området kan det bli svært lave temperaturer vinterstid (Egerhe 1987). Området ligger på grensen mellom et kontinentalt klima med lav vintertemperatur og høy sommertemperatur, og et kystpåvirket klima med mindre variasjon i temperatur gjennom året. Veksellende vintertemperatur kombinert med mye nedbør kan ofte gi store snødybder og ising vinterstid (FMAA *et al.* 1995).

Hydrologi og vannkvalitet

Innsjødata og hydrologiske data for de største vatnene i vassdraget er oppgitt i arbeider av Enge (1994a, 1995, 1996b) samt i Vassdragsregisteret (www.nve.no). På grunn av relativt sur og tungt forvitrelig berggrunn i Taumevassdraget, samt begrensede løsmasse-forekomster vil pH normalt vært relativt lav i vassdraget. I tillegg ligger vassdraget innen det området som har vært belastet med sur nedbør på Sørlandet (Pedersen *et al.* 1990). Målinger av vannkvalitet i Siravassdraget viser at vassdraget er sterkt påvirket av sur nedbør (ADH 1979, Holtan & Vinje 1981, Brettum & Lindstrøm 1983, Enge 1994b, 1996b, Skjellkvåle *et al.* 1997). Selv om vannet ikke verken er spesielt surt eller har høye Al-verdier i alle vann, er vannet til tider ekstremt ionefattig, noe som gjør fisken særlig følsom for surt vann (Enge 1996a). I 1975 var det fiskebestander kun i 27 % av 60 undersøkte vatn i Njardarheim (L'Abée-Lund 1985). På grunnlag av fiskeopplysninger kan det imidlertid virke som innhold av biotitt (mørk glimmer) i berggrunnen i området har vært med på å begrense nedbørens påvirkning på vannkvaliteten noe (Haraldstad 2000).

Som ellers i fylket ser det ut til at vannkvaliteten i området har bedret seg gradvis (Skjellkvåle *et al.* 1997). Det forekommer imidlertid fortsatt fall i pH-verdien i forbindelse med snøsmelting og antakelig også i forbindelse med flom. Innholdet av giftig aluminium har også avtatt noe de siste årene (Skjellkvåle *et al.* 1997). Utover pH og aluminium er det gjort få undersøkelser av vannkvalitet i vassdraget.

På 90-tallet har det blitt lagt ut skjellsand i gytebekkene til Grønplasztjønnene vest for Taumevass-knuten og i 1998 ble Storevatn innsjøkalket. (Enge 1996b, Prosjekt 104605, Limnibase). Fiskeopplysninger fra Taumevatn indikerer at vannkvaliteten allerede er vesentlig bedret (Haraldstad 2000).

Vegetasjon på land

Taumevassdraget ligger stort sett i den alpine vegetasjonsgeografiske region, på overgangen mot nordboreal region (Moen 1998). Vegetasjonen er grovt sett representativ for Setesdalsheiene (Egerhei 1987), som generelt er dominert av fattighei med ulike lyngarter som viktigste plantearter og med bjørkeskogbelter i utkanten av heiene og ellers på lune lokaliteter.

Skogvegetasjonen er stort sett røsslyng-blokkebærskog av fjellskogtype (A3b) (Grimsby 1996) eller bjørkeskog av blåbær-fjellkreklingtypen (A4c) (Egerhei 1987). Angivelser i parentes henviser til Fremstads (1996) vegetasjonstyper. Tregrensen ligger på 750-800 m.o.h. i området selv om en del bjørkekratt og større trær finnes helt opp til 960 m.o.h. (FMAA *et al.* 1986). Sammenhengende bjørkeskog er imidlertid begrenset til området rundt nedre del av vassdraget og enkelte beskyttede partier ellers i området, så som Grønapplassen (820 m.o.h.).

Dominerende arter i skogen er bjørk, einer, dvergbjørk, røsslyng, krekling, blåbær, blokkebær og tyttebær (Grimsby 1996). Over tregrensen kommer lavalpin sone inn med myrer, tørre sletter, greplyng-lav/moserabb- (R1) og snøleiesamfunn (T) samt mye bart fjell. Myrarealet består hovedsakelig av minerogene svakt hellende bakkemyr og flatmyr med småbjønnskjegg, molte, torvull og duskull som vanlig forekommende arter (Grimsby 1996). Intermediær myrvegetasjon finnes i tilknytning til fattigmyrene der sivevannspåvirkningen er stor. Ombrotrof myr forekommer også hovedsakelig i tilknytning til vatn (Egerhei 1987). Myrflatene er stort sett åpne.

På tørrere partier er småbjønnskjegg og finnskjegg svært vanlig (Åsen 1999). Hyppig forekomst av finnskjegg kan delvis forklares ut fra et moderat beitepress fra sau. Det er hevdet at beitetrykket er så høyt enkelte steder i Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene at artsmangfoldet blir redusert (FMAA *et al.* 1986). Villreinbeite har også en moderat innvirkning på vegetasjonen. På grunn av ising og mye snø om vinteren blir tilgjengelige forekomster av lav ofte hardt beitet.

Fjellvegetasjonen er i hovedsak fattige lavalpine samfunn med greplyng-lav/moserabb (R1) og dvergbjørk-fjellkreklingrabb (R2) på eksponerte plasser. Blåbær-blålynghei (S3a) er den mest dominerende lesidevegetasjonen, mens bla grassnøleie- (T1) og museøre-mose-snøleie (T4b) dominerer i snøleiene (Egerhei 1987).

Det finnes også innslag av rikere vegetasjon i nedslagsfeltet til Taumevassdraget så som alpin bregneeng (S5) med fjellmarikåpe og hestespreng samt interessante høgstaudeenger (S6, 7) med skogstorkenebb, teiebær, kvitbladtistel, fjellfiol kvitsoleie mv. (Grimsby 1996, Åsen 1999). Rosenrot er tallrik i bergskrenter sammen med fjellmarikåpe, fugletelg, hengeving og stjernesildre. Fjellfiol er også registrert her (Grimsby 1996).

Vassdraget dekker generelt en sentral del av variasjonene mellom vestlige, kysttilknyttede heier og østlige fjellstrøk (NOU 1986). Mange arter har dessuten sin sørlige utbredelsesgrense nær dette området som for eksempel fjellfiol og moselyng (Grimsby 1996, Åsen 1999, Agder naturmuseum 2000). Det er ikke registrert noen rødlistede karplantearter i Taumevassdraget (Pedersen & Åsen 1997). Det er heller ikke registrert rødlistede arter av sopp, lav eller mose (<http://www.toyen.uio.no/botanisk>).

I det høyereliggende Rjuvenområdet med næringsfattig berggrunn og generelt lite jordsmonn og i Rjuvenområdet og Setesdalsheiene som sådan utgjør Taumevassdraget et frodig innslag.

Vannvegetasjon

Det er ikke kjent at det foreligger undersøkelser av vannvegetasjon i Taumevassdraget. Generelt kan det sies at vannvegetasjonen i heiene er artsfattig. Flaskestarr dominerer breddene og brasmegras vokser på bunnen (Åsen 1999).

Vannfauna

Det finnes aure og bekkerøye i vassdraget. Bekkerøye forekommer kun kjent i Store Holmevatn. Auren her er også utsatt. Bekkerøye ble satt ut i småvatn med utløp til Holmevatn og bekkerøye har dessuten vandret opp fra Sira (Haraldstad 2000). Det er derimot lite sannsynlig at fisken har vandret høyere opp i vassdraget fra Store Holmevatn.. Det foreligger heller ingen kjent dokumentasjon på at det finnes bekkerøye i flere vatn i Taumevassdraget (Enge 1996a, Statskog & STF 1998, Haraldstad 2000).

I Grønplasztjønnene er auren stedegen. Selv om fisken gikk ut lenger nedover i vassdraget har fisk fra Grønplasztjønnene vandret ned etter hvert som vannkvaliteten ble bedre. I dag er det stedegen fisk helt ned til Taumevatn (Enge 1996a, Haraldstad 2000). Det ble observert fisk på gytebekk også i små sidevassdrag til Taumeelva lenger ned i vassdraget (L'Abèe-Lund 1985). Det er uvisst om denne fisken er stedegen.

Fisken døde altså ut i Store Holmevatn, Taumevatn, trolig Endefiske samt i Storevatn (Enge 1996a, b, Haraldstad. 2000). Det er også lite trolig at fisk i småtjønner lenger oppe på heiene kan ha overlevd. Utsettinger av aure i vassdraget på 1970-tallet gav ingen suksess mens seinere utsettinger har hatt en viss overlevelse.

Aure som ble satt ut i Storevatn etter kalking i 1998 har overlevd. Det er usikkert om fisken gyter. Størrelsen på fisk i Grønplasztjønnene en tid etter kalking tyder på at gyteforholdene nå er svært gode.

Det er ikke kjent at det foreligger undersøkelser av evertebratfauna i vassdraget.

Hele nedslagsfeltet ligger innen Njardarheim fiskeområde. En kan kjøpe fiskekort for stangfiske. Rett til garnfiske følger med leie av enkelte av Statskog sine hytter i området (Semb & Larsen 1996, www.statskog.no).

Landfauna

Nedbørsfeltet inngår i Setesdal-Ryfylke villreinområde, som huser Europas sørligste villreinstamme.

Heiområdet mellom Rosskreppfjorden og Svartevatn er sentralt for villreinen både som beiteområde og som trekkvei mellom sesongmessige bruksområder (SRV 1995). Hele heiområdet, og særlig beiteområdet øst og nordøst for Taumevatn anses som et nasjonalt viktig område bla. på grunn av sin betydning for villreinen (FMVA 1998c), noe det nyopprettede landskapsvernet er et uttrykk for (MD 2000).

Nedslagsfeltet til Taumevassdraget omfatter både vinterbeite i Lyseheiane vest for vassdragsstrengen og helårsbeiter øst for vassdraget (SRV 1995). Kalvingsområdene og de mest sentrale sommerbeitene, særlig for simler, ligger nordøst og nord for Taumevatn. Bukkene benytter "vinterbeitene" i ytterkanten av heiområdene også i denne perioden.

Pattedyrfaunaen i nedbørsfelter domineres imidlertid antallsmessig av smågnagerne lemen og markmus/ fjellrotte. Snømus og røyskatt vil normalt forekomme i perioder med mye smågnagere. Hare og rev er vanlig (Grimsby 1996) og elg kan også påtreffes (FMAA *et al.* 1995). Gaupe og jerv blir jevnlig observert i Setesdalsheiene.

Fjellbjørkeskogen i de lavereliggende delen av vassdraget omkring Grønplasztjønnene, Taumevatn og Store Holmevatn, er viktige leveområder for lirype (FMVA 1998c). Gode hekkeområder finnes særlig i de indre delen av dalføret.

Andre fuglearter som er spesielt knyttet til fjellbjørkeskogen i Sirdal er blåstrupe og ringtrost (Grimsby 1996). Relativt frodig vegetasjon i Taumevassdraget gir høy produksjon av insekter, spesielt målere, som generelt gir gode forhold for småfugl. Tettheten av blåstrupe er spesielt stor. Taumevassdraget utgjør i følge Grimsby (1996) et av de viktigste hekkeområdene for blåstrupe i regionen.

I de høyereliggende delene av nedbørsfelter er det også rike fjellrypebiotoper, i følge Statskog blant det beste fjellrypeterreng i Norge (www.statskog.no).

I Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene for øvrig er det bestander både av kongeørn, jaktfalk og hubro (FMAA *et al.* 1995, Grimsby 1996), hvorav alle er rødlistet (DN 1999c). Vandrefalk kan også observeres. Alle arter kan påtreffes i Taumevassdraget, men eventuelle hekkeplasser er ikke kjent. I tillegg kan fjellvåk og ravn m fl. arter som ikke er rødlistet påtreffes i vassdraget.

Statskog forvalter småvilt-, elg- og villreinjakt i Taumevassdraget. Jakta er tilgjengelig for allmennheten. Heiområdet Setesdal-Ryfylke er ifølge FMAA *et al.* (1995) det viktigste jaktområdet for allmennheten i Agderfylkene og Rogaland. 30 % av fellingstillatelsene for villrein er imidlertid forbeholdt innenbygdsboende.

Jaktkort for småvilt (med hund) (ukes-/2-3dagers-/ dagskort for enkeltperson/jaktlag) og villrein (jaktlag, 4-års avtaler) fordeles ved loddtrekning (www.statskog.no). Jakt på lirype i jaktfelt Holmevatn, som dekker store deler av Taumevassdraget er i enkelte jaktperioder fredet som et tiltak for å øke bestanden. Området produserer mye fugl.

Kulturminner og historisk bruk

Folk tok trolig heiområdene i bruk til veiding etter rein mens innlandsisen fortsatt dekket høyfjellet og de fleste dalførene, dvs. for omkring 9000 år siden (Bang-Andersen 1999). Bortsett fra områder planlagt utbygd til vasskraftutnytting etter 1960 er Setesdal-Vesthei-Ryfylkeheiene dårlig undersøkt for fornminner. I undersøkte områder er det imidlertid funnet flere ting bla. fra steinbrukende kulturer.

I Taumevassdraget er det eneste registrerte fornminnet en steinsatt dyregrav fra jernalderen-middelalder (Vest-Agder fylkeskommune 2000).

Det går en rekke ferdselsveger over Setesdalsheiene fra Setesdalen til handelsplasser i Rogaland. Disse er merket med knyllinger, i Sirdal kalt "nydling", som er steiner lagt på større steinblokker eller bart fjell. Enkelte strekninger er blitt turistløyper (Bang-Andersen 1982). De eldste og viktigste ferdselsvegene, slik som Skinnvegen, krysser imidlertid heia sør og nord for Taumevassdraget.

Heiene ble privatisert og fordelt mellom gårdene nede i dalen i perioden 1600-1820 (Hageland 1994a).

Vestre del av Taumevassdraget tilhørte "Der Oppe" i Ådneram og ble kalt Austre Holmvassheii. Østre del tilhørte "Der Nede" Suleskar og ble kalt Taumevassheii. Søndre del tilhørte "Der Nede" i Ådneram og ble kalt Vestre Holmvassheii (SV) og Del av Dyngjanheii av Ådnerams driftehei (SØ) (Hageland 1994b, 1998). Heiene ble fortsatt brukt til veiding og fiske.

Omkring 1750 oppstod krøttertrafikken og bruk av heiområdene til krøtterbeite. Dette kom som en følge av overskudd på dyr i vest og underskudd på kjøtt i byene (Hageland 1994a, 1998).

Krøtterflokkene samt sauer og geiter, ble kalt drifter. Driftene ble flyttet mellom ulike områder innenfor den teigen som tilhørte ei driftehei. Om høsten ble dyra drevet til tettsteder og byer der de ble solgt. Driftekarene eller hjuringene overnattet i bestemte leger med godt beite til dyra og hellere, halvtak eller buer til driftekarene. Spesielt for Setesdalsheiene er at disse legene ligger svært tett, sammenlignet med for eksempel Hardangervidda (FMAA *et al.* 1995). Tettheten er særlig stor i lavereliggende områder, men også i Taumevassdraget fantes en rekke leger.

Ut på 1800-tallet endret legegjetinga form. Fra driftekarer som kjøpte, gjette og solgte dyr, tok bønder med mange dyr og for lite beite over bruken av heiene til sommerbeite, hovedsakelig bønder fra Jæren og Ryfylke i Rogaland (Pedersen 1982). Denne formen for gjeting opphørte gradvis fra omkring 1905 dels på grunn av rovdyrplagen og dels på grunn av opprettelse av meierier og overgang fra kjøtt- til melkeproduksjon (Hageland 1994a, 1998). Etter en tid ble heiene benyttet som saubeite. Først ble flokkene gjett, men etter hvert avtok antall gjetere (styregjeting). I dag går sauen fritt i heiene uten særlig tilsyn av gjetere (Oltedal 1999).

Omkring 1. verdenskrig kjøpte Oslo-mannen Thorvald Heiberg opp store areal i de sentrale delene av Setesdal-Vesthei-Ryfylkeheiene. Formålet var å verne en stadig synkende villreinstamme og for kommersiell utnytting av utmarksressursene gjennom utleie av fiske- og jaktterreng (Undheim 1999). Foruten et mindre område mellom Store Holmevatn og Taumevatn som ble holdt utenfor salget, ligger Taumevassdraget i sin helhet innen området som nå kalles Njardarheim. Det ble satt opp til sammen 30 hytter og andre husvær i løpet av to byggeperioder, henholdsvis 1907-15 og 1930-årene. Flere av disse finnes i Taumevassdragets nedslagsfelt. I tillegg finnes to private hytter på den omtalte private eiendommen.

Etter andre verdenskrig ble det diskutert å tilbakeføre eiendommen til Heiberg eller de opprinnelige eierne. Gjennom Stortingsmelding, nr.11 1957 ble det imidlertid vedtatt at området skulle forbli i statlig eie.

Dagens bruk

I tillegg til sauebeite står jakt, fiske, ski- og fotturisme for dagens bruk av området. Hele nedslagsfeltet ligger inne i det store heiområdet i Sirdal som er klassifisert som et nasjonalt viktig friluftsområde (FMVA 1985b, 1998a). Området blir brukt både lokalt (fra Øvre Sirdal) og regionalt (bla. fra Rogaland og Agder).

Taumevassdraget, som en del av Njardarheim, eies av staten og forvaltes av Statskog. Kort for stangfiske kan kjøpes for hele Njardarheim og fiskerett med garn kan leies sammen med enkelte hytter. Småviltjakt, hovedsakelig rype, samt villrein og elgjakt er godt tilgjengelig for allmennheten. Jaktkort fordeles ved loddtrekning (www.statskog.no).

I tillegg til hytter som leies ut sammen med jakt- og fiskerett finnes det flere turisthytter i vassdraget som er åpne for allmennheten (Lauritzen 2000, Helberg 1991). Disse er bundet sammen av merkede turstier. Løypene merkes også vinterstid, som en del av DNT sitt løypenett (Heiberg 1991, Sirdal kommune 1998).

Inngrepsstatus

Taumevassdraget ligger som en kile inn mellom Svartevatnsmagasinet og Rosskreppfjorden, og utgjør sammen med det vernede vassdragsområdet Njardarheim (Verneplan I) et viktig villmarksområde i Setesdal-Vesthei som ikke er berørt av vasskraftutbygging.

Bortsett fra området rundt Holmevatn og kjørevegen til Svartevatnsdammen, ligger nedslagsfeltet i sin helhet mer enn 1 km fra tekniske inngrep (DN 2000). Nedslagsfeltet til Storevatn og størsteparten av området sør for Storevatn og Taumevatn, samt områdene rundt Grønplasztjønnene, ligger videre mer enn 3 km fra større tekniske inngrep.

Et omkring 1 km bredt og 2-3 km langt belte fra Storevatn og sørover ligger mer enn 5 km fra større tekniske inngrep (DN 2000). I henhold til gjeldende politikk er området definert som et "villmarkspreget område" (www.dirnat.no/inon).

1.3 Aktuelle trusler

Aktuelle trusler mot verneverdiene i Taumevassdraget kan være etablering av kraftlinjer, evt. rørledninger, veibygging, hyttebygging for friluftsliv eller næring samt slitasje/ forstyrrelser forårsaket av friluftsliv og beiteskader fra sau. I tillegg kommer trusler om forurensing samt mulighet for over- eller underbeskatning av vilt- og fiskeforekomster. Opplistingen er ikke uttømmende og ikke prioritert.

Siden vassdraget er vernet mot kraftutbygging er etablering av kraftstasjoner og dammer utelukket. At området er regulert som LNF sone 1 (Sirdal kommune 1996) samt områdets beliggenhet i Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde (MD 2000) legger også sterke føringer for andre eventuelle inngrep i vassdraget. Statlig eie medfører i tillegg enhetlig og langsiktig forvaltning av fiske- og viltforekomstene gjennom Statskog. Etter en lang periode med forsuringsskader på vatn og vassdrag på Sørlandet ser reduserte utslipp av svovel ut til å gi positive effekter på fiskebestandene. Mulige trusler fra annen type forurensing er ikke videre omtalt her.

2.0 METODE

De kartlagte områdene er identifisert gjennom kontakt med Sirdal kommune, Statskog og andre aktuelle informanter, i tillegg til gjennomgang av aktuelle databaser og skriftlige kilder. Det er ikke foretatt noen ny kartlegging gjennom prosjektet med de fleste objekter er oppsøkt og kontrollert i felt.

Inndeling i fagtema

Områdene er kategorisert og verdivurdert i tråd med veileder for VVV-prosjektet (DN & NVE 1997). Inndelingen i fagtema er en videreføring av faginndelingen som ble benyttet i arbeidet med verneplan for vassdrag I-IV. De to første fagtemaene, prosesser og former skapt av is og vatn samt biologisk mangfold, omfatter selve naturgrunnlaget. Videre omhandler fagtemaene landskapsbilde og friluftsliv, opplevelse og bruk av natur. Til sist kommer kulturminner og miljøer som omhandler historisk bruk av vassdraget og nærområdene til vassdraget. Landbruksverdier er ikke tatt med prosjektet (DN & NVE 1997)

Avgrensning

De vernevedtak for vassdrag som Stortinget har fattet gjelder som hovedregel hele vassdraget, avgrenset av nedbørsfeltet. RPR for vernede vassdrag forutsetter bare å ha innvirkning på planlegging og virksomhet i området som har "betydning for vassdragets verneverdi" (MD 1994). Dette vassdragsbeltet omfatter i følge RPR for vernede vassdrag i første rekke hovedelver, sideelver, større bekker, sjøer og tjern med et område på inntil 100-meters bredde langs sidene av disse.

Gjennom PBL § 20-4, andre ledd bokstav a) og f) har kommunen anledning til å beskytte dette vassdragsbeltet spesielt ved å etablere forbud eller krav om reguleringsplan før det iverksettes nærmere angitte tiltak innen området.

Siden det foreligger lite dokumentert informasjon om verdier i nedslagsfeltet til Taumevassdraget er imidlertid all aktuell informasjon om verneverdige områder og objekter i nedslagsfeltet tatt med i denne rapporten.

Kriterier for utvelging av lokaliteter

I tabell 1 er det gitt en oversikt over kriterier for verdivurdering av lokaliteter innen de enkelte fagtema. Kriteriene brukes for å karakterisere og fange opp lokaliteter som har spesielle kvaliteter samt for å verdivurdere områdene. Hvert objekt verdisettes ut fra hvor mange hoved- og støtte kriterier som er oppfylt eller ikke. Kulturminneobjekter er imidlertid ikke verdivurdert. Hvilke krav som stilles for at et kriterium skal være oppfylt er nærmere beskrevet i VVV-veilederen (DN & NVE 1997).

I fagemakapitlene (kap. 3-7) gis det en tabellarisk oversikt over hvilke kriterier som er oppfylt for det enkelte objekt. I tillegg blir det gitt en kort vurdering av hvorfor de ulike kriterier anses som oppfylt eller ikke for det enkelt objekt.

Kriteriene som er benyttet her er et utvalg av de kriterier som ble benyttet i verneplanarbeidet for å skille ut vassdrag med særlig betydning for natur- og kulturfag eller friluftslivsinteresser.

Tabell 1 Oversikt over fagområder vurdert i verneplan I-IV og i VVV-prosjektet, og kriteria benyttet i VVV- prosjektet.

Inndeling av verneverdier	Fagområder brukt i verneplan I-IV	Hovedkriterier benyttet i VVV-prosjektet	Støttekriterier benyttet i VVV-prosjektet
Prosesser og former skapt av is og vann	Geofag Hydrologi Naturvern	H 01 Urørthet H 02 Historisk dokument H 03 Variasjon og mangfold H 04 Typiskhet H 05 Sjeldenhet, egenverdi	S 01 Sårbarhet S 02 Del av system S 03 Forskningsverdi S 04 Pedagogisk verdi
Biologiske og økologiske verdier	Botanikk Ornitologi Ferskvannsbiologi Vilt Fisk Naturvern	H 01 Urørthet H 06 Sårbarhet H 05 Sjeldenhet H 07 Variasjon og mangfold	S 05 Biologisk funksjon S 06 Arealstørrelse S 03 Forskningsverdi S 04 Pedagogisk verdi
Landskapsbilde	Friluftslivsinteresser Geofag	H 08 Helhet H 09 Inntrykkstyrke H 07 Variasjon H 06 Sårbarhet	S 07 Urørthet S 08 Sjeldenhet eller særpreg S 09 Typiskhet S 10 Historisk dokument
Friluftsliv	Friluftslivsinteresser Jaktinteresser Geofag	H 01 Urørthet H 10 Opplevelse H 11 Egnethet H 12 Dagens bruk	S 11 Tilgjengelighet S 12 Naturkvalitet S 13 Kulturkvalitet
Kulturminner og –miljøer	Kulturverninteresser	<i>Kulturminner og –miljøer er ikke verdivurdert</i>	

Prinsipper for gradering av verneverdi

Innen de enkelte fagtema er det gitt forskjellige krav til hvor mange hoved- og støttekriterier som må være oppfylt for at områdene skal verdisettes som henholdsvis nasjonalt, regionalt eller lokalt viktige. I fagemakapitlene gis det en oversikt over disse graderingsprinsippene for det enkelte fagtema. Her blir det også beskrevet hvordan de enkelte fagtema deles inn i fagområder, tilnærmet lik den inndelingen som ble benyttet i verneplanarbeidet. Se tabell 1.

Verdien som framkommer på grunnlag av den omtalte graderingsmetoden kan være høy sammenlignet med andre verdivurderinger som har vært gjort tidligere, f.eks. gjennom viltkartlegging, naturtype-kartlegging el. I VVV-prosjektet er denne forskjellen begrunnet med at vassdraget i utgangspunktet har verdi i kraft at det er vernet gjennom en nasjonal verneplan. Samlet utgjør de vernede vassdragene en helhet med betydning for å bevare et bredt spekter av norsk vassdragsnatur. Verdivurdering av enkelt-områder i vernede vassdrag må derfor ses i sammenheng med verneplan for vassdrag I-IV som helhet. Der tidligere verdivurdering er kjent er denne også omtalt i rapporten.

Kartpresentasjon

Verneverdige lokaliteter er kartfestet på digital form og gitt temakoder etter gjeldende sosi-format, SOSI-3.2 (www.statkart.no). Eksisterende data (polygon, koordinater) er benyttet for objekter som tidligere er kartlagt og kartfestet digitalt f. eks. data fra Naturbase.

Egenskapstabellen er utformet slik at den inneholder både informasjon som er samlet gjennom VVV-prosjektet og de krav Arealis stiller til standard kartlagring (www.statkart.no). Objektene er gitt fortløpende nummer koblet til basen. Innen hvert fagtema er objektene i tillegg nummerert fortløpende langs vassdraget. Disse nummerne framkommer på temakartene der områdenes verdi er angitt med ulik farge. Vedlagte temakartene er ment brukt som oversiktskart. Den digitale datakvaliteten tilfredsstiller bruk på kart med målestokk ned til 1:5 000 slik at nøyaktigheten ved praktisk bruk blir vesentlig bedre.

3.0 PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN

Berggrunns- og kvartærgeologi i Taumevassdraget som sådan er nærmere beskrevet i respektive delkapitler i områdebeskrivelsen i kapittel 1.

3.1 Kort om fagtemaet

Fagtemaet dekker geomorfologiske og kvartærgeologiske forekomster samt utpregede vassdrags-elementer i nedbørsfelter. De kartlagte områdene innen prosesser og former skapt av is og vann er fordelt på fagområder slik det er vist i tabell 2.

Tabell 2 Fagområder og eksempler på videre inndeling i underkategorier / beskrivelser innen fagtemaet Prosesser og former skapt av is og vann

Fagområde	Eksempelvis
Geofag – geologiske formasjoner og prosesser	<ul style="list-style-type: none">• forkastninger, sprekkesoner• områder med forekomst av spesielle mineraler el.• andre spesielle forekomster
Geofag – kvartærgeologiske formasjoner og prosesser	<ul style="list-style-type: none">• morenerygger• eskere• spylerenner• dødisgroper
Fluviale formasjoner og prosesser	<ul style="list-style-type: none">• raviner• kroksjøer• fluviale vifter• deltaer
Eoliske formasjoner og prosesser	<ul style="list-style-type: none">• sanddyner

Geomorfologi er læren om landskapets utforming. Hvordan landskapet ser ut i dag er først og fremst et resultat av hvilke bergart(er) som finnes i berggrunnen, bergartenes lagdeling og folding, forkastninger og sprekker i berggrunnen samt hvordan isen har erodert berggrunnen (Gjessing 1978).

Tidsperioden som omfatter de siste 2-3 millioner år av jordas historie kalles kvartærtiden og kan kort karakteriseres ved flere og kraftige klimasvingninger der istider er blitt avløst av varmere mellomistider. Det aller meste av løsmassene i Norge, slik vi finner dem i dag, kom på plass ved slutten av siste istid, dels i form av omleiring av gammelt materiale og dels som nydannet materiale. De fleste kvartær-geologiske formene i landskapet kan spores tilbake til den kraftige klimaforverringen under den store isavsmeltningsperioden i Yngre Dryas for 10-11 000 år siden.

Kvartærgeologiske formasjoner som det er aktuelt å kartlegge er morenerygger, eskere, spylerenner, dødisgroper mv. En nærmere beskrivelse av kvartærgeologiske formasjoner og dannelse av disse er gitt i Kristiansen og Sollid (1989).

Med utpregede vassdrags-elementer i nedbørsfeltet menes formasjoner dannet av fluviale prosesser. Det vil si prosesser som er skapt eller skapes av vassdraget under nåværende forhold. Eksempler på formasjoner som kan være aktuelle å kartlegge er raviner, kroksjøer, fluviale vifter eller delta mv. I tillegg vil eventuelle eoliske, det vil si vindskapte, formasjoner slik som sanddyner være aktuelt å kartlegge.

3.2 Oversikt over utvalgte objekter

Det er kartlagt 8 objekter innen fagtemaet prosesser og former skapt av is og vann i Taumevassdraget. En oversikt over disse er gitt i tabell 3. Områdene er rangert som lokalt, regionalt eller nasjonalt viktige på grunnlag av hoved- og støttekriterier. Hvilke hoved- og støttekriterier områdene er vurdert for framgår av tabellen. I tabell 4 er det gitt en oversikt over prinsipper for den samlede verddivurdering eller gradering av områdene.

Tabell 3 Verddivurdering av objekter kartlagt som Prosesser eller former skapt av is og vann. Objekter angitt med *** foreslås å tilsvare nasjonal verdi, ** regional verdi og * lokal verdi

Obj. nr.	Lokalitetsnavn	Fagområde	Verdi	Hovedkriterier					Støttekriterier			
				Utrøthet	Historisk dokument	Variasjon og mangfold	Typiskhet	Sjeldenhet, egenverdi	Sårbarhet	Del av system	Forskningsverdi	Pedagogisk verdi
				H01	H02	H03	H04	H05	S01	S02	S03	S04
P1	Tjønnå øst for Fjellveggjødnæ	Fluvial	*	J					J			
P2	Fjellveggjødnæ	Kvartær	*	J					J			
P3	Stordalen	Kvartær	*	J					J			
P4	Stumpetjødnene	Kvartær	*	J					J			
P5	Mellom Gamlefarknuten og Indre Finnvellene	Kvartær	**	J				J	J			
P6	Annlaugdalen	Kvartær	*	J					J			
P7	Holmevassheii	Geologisk	*	J								
P8	Taumevatn SØ	Geologisk	*	J								

Tabell 4 Oversikt over prinsipper for gradering av verneverdi for prosesser og formasjoner skapt av vann og is (DN & NVE 1997)

Graderingsprinsipper	
***	<u>Nasjonalt viktig verdi</u> a) Minimum ett hovedkriterium vurdert å inneha nasjonal verdi eller b) tre hovedkriterier verdisatt
**	<u>Regional verdi</u> Minimum to hovedkriterier og et støttekritium verdisatt
*	<u>Lokal verdi</u> Minimum ett hovedkriterium verdisatt

De kartlagte objektene er også presentert samlet på kartform i temakart 1 i kapittel 9.

3.3 Beskrivelse av de enkelte objektene

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
P1	Tjønnå øst for Fjellveggjødnå	*	Fluvial	Lita fluvial vifte	Middels/ dokumentert	10645-15

Kilde

Kristiansen & Sollid 1989

Avgrensing

Digitalisert på 1:5000 grunnlag ut fra 1:250 000 kart som angitt over.

Beskrivelse

Lita vifte av fluviale løsmasser avsatt av bekken som renner inn i tjønna fra øst.

Verdivurdering

Fluviale vifter er vanlige terrengformer i Vest-Agder og finnes i de fleste dalfører. Det er imidlertid få vifter inntegnet på oversiktskart over kvartærgeologiske former i Vest-Agder og særlig få i høyereliggende fjellområder. Viften øst for Fjellveggjødnå er derfor tatt med, men kun vurdert som lokalt viktig. Objektet oppfyller kun hovedkriteriet "urørthet" og til dels støttekriteriet "sårbarhet".

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
P2	Ved Fjellveggjødnå	*	Geofag – kvartærgeo.	Små randmorener	Middels/ dokumentert	10645-16

Kilde

Kristiansen & Sollid 1989

Avgrensing

Digitalisert på 1:5000 grunnlag ut fra 1:250 000 kart som angitt over.

Beskrivelse

Små randmorener eller rygger av morenemateriale vest for Fjellveggjødnå.

Verdivurdering

Små morener og systemer av morener har størst utbredelse i områdene ved Ratrinnet. Taumevassdraget ligger langt fra Ratrinnet og dessuten i et område med lite bunnmorene og avsetninger generelt. Alle kartlagte avsetningsformer av noen størrelse er derfor av interesse å registrere i dette området. Avsetningen ved Fjellveggjødnå oppfyller hovedkriteriet "uørthet" og til dels støttekriteriet "sårbarhet" og er samlet vurdert som lokalt viktig.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
P3	Stordalen	*	Geofag – kvartærgeo.	Liten esker	Dårlig/ Dok. Manglende	10645-17

Kilde

Kristiansen & Sollid 1989

Avgrensing

Digitalisert på 1:5000 grunnlag ut fra 1:250 000 kart som angitt over.

Beskrivelse

Esker, en liten rygg av glasifluvialt materiale langs Tarjeisåni øst for Taumevatn. Lokaliteten ligger et stykke unna hovedvassdraget.

Den relativt langstrakte sand- og grusryggen ble liggende igjen da breen smeltet og viser hvor en smeltevannselv i breen gikk. Lokaliteten ble ikke gjenfunnet ved befaring. Datakvalitet, dvs. plassering av objektet er derfor oppgitt som dårlig.

Verdivurdering

Objektet er vurdert som lokalt etter samme argumentasjon som objekt P1.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
P4	Stumpetjødnene	*	Geofag – kvartærgeo.	Større esker	Middels/ dokumentert	10645-18

Kilde

Kristiansen & Sollid 1989

Avgrensing

Digitalisert på 1:5000 grunnlag ut fra 1:250 000 kart som angitt over.

Beskrivelse

Tydlig esker/ haug/ rygg av glasifluvialt materiale som ble liggende igjen da breen smeltet. Avsetningen viser hvor en smeltevannselv i breen gikk. Formasjonen ligger øst for Nedre Stumpetjødn.

Verdivurdering

Objektet er vurdert som lokalt etter samme argumentasjon som objekt P1.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
P5	Mellom Gamlefarknuten og Indre Finnvellene	**	Geofag – kvartærgeo.	Smale spylerenner	Middels/ godt nok dok.	10645-19

Kilde

Kristiansen & Sollid 1989

Avgrensning

Digitalisert på 1:5000 grunnlag ut fra 1:250 000 kart som angitt over.

Beskrivelse

Smale spylerenner (< 25 m) i glasifluvialt materiale (breeelvavsetning). Spylerennene går fra nordøst mot sørvest og snor seg ned innunder de Indre Finnvellene. Spylerennene er dannet av smeltevannselver i terrenget langs iskanten og viser hvor bretungen lå på et bestemt tidspunkt under avsmeltingen.

Verdivurdering

Spylerenner er en relativt sjelden terrengform i Vest-Agder. Dette skyldes sannsynligvis at det er store områder med bart fjell i fylket. Spylerennen er vurdert som regionalt viktige på grunnlag av hovedkriteriene "urørthet" og "sjeldenhet" samt støttekriteriet "sårbarhet".

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
P6	Annlaugdalen	*	Geofag – kvartærgeo.	Flere randmorener	Middels/ godt nok dok.	10645-20

Kilde

Kristiansen & Sollid 1989

Avgrensning

Digitalisert på 1:5000 grunnlag ut fra 1:250 000 kart som angitt over.

Beskrivelse

Område med små randmorener og rygger av morenemateriale. Flere korte ryggene ligger ved siden av hverandre på tvers av dalen ved munningen av dalen. Innover i dalen ligger det to lengre rygger i dalbunnen parallelt med dalretningen. Området ble ikke befart gjennom prosjektet.

Verdivurdering

Små morenerygger og systemer av morener har størst utbredelse i områdene ved Ratrinnet. Taumevassdraget ligger langt fra Ratrinnet og dessuten i et område med lite bunnmorene og avsetninger generelt. Alle kartlagte avsetningsformer av noen størrelse er derfor av interesse å registrere i dette området. Avsetningen i Annlaugdalen er vurdert som lokalt viktig på grunnlag av hovedkriteriet "urørthet" og til dels støttekriteriet "sårbarhet".

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
P7	Holmevasheii	*	Geofag – geologiske	Fluting	Middels/ dokumentert	10645- 50

Kilde

Kristiansen & Sollid 1989

Avgrensing

Digitalisert på 1:5000 grunnlag ut fra 1:250 000 kart som angitt over.

Beskrivelse

Større område med fluting, dvs. mønster av sammensatte lave parallelle rygger og furer dannet av isbrebevegelsen ved bunnen av breen (stripet bunnmorene (Gjessing 1978)). Brebevegelsen gikk her fra nord mot sør, med en liten dreining mot vest. Tjørnholm har også påvist skuringsstriper på Elsvassheii sør for Holmevasheii (894 m.o.h.), i utkanten av nedslagsfeltet og noe lavere enn Holmevasheii (948 m.o.h.).

Verdivurdering

Fluting er vanlig på høyereliggende partier nord for Ratrinnet. På Kristiansen og Sollids (1989) er de imidlertid ikke så hyppig forekommende i øvre Sirdal. Området med fluting på Holmevasheii er vurdert som lokalt viktig på grunnlag av hovedkriteriet ”urørthet”.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
P8	Taumevatn SØ	*	Geofag – geologiske	Skuringsstriper	Dårlig/ dokumentert	10645- 55

Kilde

Tjørnholm 1968 (skuringsobservasjon 17)

Avgrensing

Digitalisert på 1:5000 grunnlag ut fra 1:250 000 kart

Beskrivelse

Større område med blankskurt fjell med tydelige skuringsstriper i sør-sørvestlig retning. Tjørnholm (1968) hevder han la stor vekt på å finne gode og representative isskuringer.

Verdivurdering

Objektet er vurdert som lokalt etter samme argumentasjon som objekt P8, Holmevasheii.

3.4 Behov for ytterligere kartlegging

Som tidligere nevnt er det få kvartærgeologiske formasjoner i området på grunn av dets eksponerte beliggenhet. Behovet for ytterligere kartlegging anses derfor å være begrenset. Befaring og mer korrekt beskrivelse og kartfesting av objektene kan være ønskelig.

Selv om områder med fluvialt eller glasifluvialt materiale er svært få og arealmessig små i Taume-vassdraget er disse ikke registerert her. Se kapitlet om kulturminner. Gamle drifteleger med beitevoller ligger ofte i tilknytning til eskere og/ eller områder med tykkere løsmasseavsetninger.

4.0 BIOLOGISK MANGFOLD

Biologisk mangfold i Taumevassdraget er generelt beskrevet i delkapitlene vegetasjon på land, vannvegetasjon, vannfauna og landfauna i områdebeskrivelsen i kapittel 1.

4.1 Kort om fagtemaet

I følge Rio-konvensjonens artikkel 2 er biologisk mangfold definert som "variasjoner hos levende organismer av alt opphav, herunder bla. terrestriske, marine eller andre akvatiske økosystemer og de økologiske komplekser som de er en del av; dette omfatter mangfold innenfor arter, på artsnivå og på økosystemnivå" (St.meld. nr. 13, 1992-93).

Gjennom ratifisering av RIO-konvensjonen i 1993 har Norge forpliktet seg til å kjenne til og ivareta sitt biologiske mangfold innen landets grenser (St. meld. nr. 13, 1992-93). Det er videre en politisk målsetting at alle kommuner i Norge skal ha gjennomført kartlegging og verdisetting av viktige områder for biologisk mangfold på sine arealer innen 2004 (St.meld. nr. 58, 1996-97).

Direktoratet for naturforvaltning har på oppdrag fra Stortinget, og i samarbeidd med en rekke forvaltningsinstanser, faginstututter, grunneier- og interesseorganisasjoner, utarbeidet en håndbok for kartlegging av naturtyper og verdisetting av biologisk mangfold (DN 1999a), supplert med brev om kartlegging av forekomster av lokal verdi fra DN datert 3.juni 1999. I følge håndboka skal naturtype-områder kartlagt i tråd med håndboka sammenstilles med informasjon om vilt (DN 1996), ferskvann (DN 1999b) og rødlistede arter (DN 1999c).

DN-håndbok 13/99 var ikke utarbeidet da VVV-veilederen ble skrevet (DN & NVE 1997). Fagområdene som benyttes i veilederen er derfor endret, tilpasset den nye standarden for kartlegging av biologisk mangfold. På den måten vil registrerte objekter gjennom VVV-prosjektet samsvare med kartlegging av biologisk mangfold i kommunen etter DN-håndbok 13/99 (DN 1999a).

De aktuelle delområdene vil derfor fordeles på fagområder slik det framgår av tabell 5. Et delområde kan kategoriseres innen flere ulike fagområder. Fordi naturtyper i ferskvann både er omtalt i DN-håndbok 13/99 og utkast til kartlegging av biologisk mangfold i ferskvann (DN 1999b) og således både hører til fagområde naturtyper og fagområde ferskvann er slike objekter angitt med naturtype/ ferskvann som fagområde.

Tabell 5 Fagområder og spesifisering av disse innen fagtemaet Biologisk mangfold

Fagområde	Spesifisering	Eksempel
Naturtype	<ul style="list-style-type: none"> • hovednaturtype • naturtype 	F.eks. Naturtype - Skog – rikere sumpskog
Vilt	<ul style="list-style-type: none"> • Pattedyr, fugl eller krypdyr/ amfibier • art • områdets funksjon for arten 	F.eks. Vilt – fugl – sangsvane – overvintring
Ferskvann	<ul style="list-style-type: none"> • naturtype (hovednaturtype og naturtype) • eller fisk, invertebrater eller vannplanter (art, områdets funksjon), 	F.eks. Naturtype/ ferskvann – naturtype – restbiotop eller Ferskvann – fisk – aure - gytebekk
Rødlisteart	<ul style="list-style-type: none"> • karplanter, sporeplanter, sopp, lav, pattedyr, fugl, krypdyr/ amfibier eller virvelløse dyr • art • rødlistekategori 	F.eks. Fauna – kongeørn – sjelden

4.2 Oversikt over utvalgte objekter

Det er kartlagt 10 objekter innen fagtemaet biologisk mangfold i Taumevassdraget. En oversikt over disse er gitt i tabell 6. Områdene er rangert som lokalt, regionalt eller nasjonalt viktige på grunnlag av hoved- og støttekriterier. Hvilke hoved- og støttekriterier områdene er vurdert for framgår av tabellen. I tabell 7 er det gitt en oversikt over prinsipper for den samlede verdivurdering eller gradering av områdene.

Tabell 6 Verdivurdering av objekter kartlagt som Biologisk mangfold.
Objekter angitt med *** foreslås å tilsvare nasjonal verdi, ** regional verdi og * lokal verdi

Obj. nr.	Lokalitetsnavn	Fagområder	Verdi	Hovedkriterier				Støttekriterier		
				Urrøthet	Variasjon og mangfold	Sjeldenhet	Sårbarhet	Forskning- og pedagogisk verdi	Biologisk funksjon	Arealstørrelse
				H01	H02	H05	H06	S03/4	S05	S06
B1	Taumevassdraget	Vilt	***	J	J			J	J	J
B2	Taumevassdraget og heimrådene lenger øst	Vilt	***	J		J	J	J	J	J
B3	Store Holmevatn	Ferskvann	*				J			
B4a-b	Nedre Stumpetjødn	Ferskvann	*				J			
B5a-b	Finnvelletjødn	Ferskvann	*				J			
B6a-b	Taumevatn	Naturtype/ ferskvann	**	J		J	J		J	
B7a-c	Endefiske	Naturtype/ ferskvann	**	J		J			J	
B8a-b	Nedre Grønplasztjødn	Naturtype/ ferskvann	***	J		J			J	
B9a-d	Øvre Grønplasztjødn	Naturtype/ ferskvann	***	J		J			J	
B10a-b	Storevatn	Ferskvann	*				J			

Tabell 7 Oversikt over prinsipper for gradering av verneverdi for Biologisk mangfold (DN & NVE 1997)

Graderingsprinsipper	
***	<u>Nasjonalt viktig verdi</u> a) Minimum ett hovedkriterium vurdert å inneha nasjonal verdi eller b) minimum to hovedkriterier og to støttekriterier verdisatt
**	<u>Regional verdi</u> Minimum to hovedkriterier verdisatt
*	<u>Lokal verdi</u> Minimum ett hovedkriterium verdisatt

De kartlagte objektene er også presentert samlet på kartform i temakart 2 i kapittel 9.

4.3 Beskrivelse av de enkelte objektene

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
B1	Taumevassdraget	***	Vilt	Fugl – blåstrupe, lirype - leveomr.	God/ dokumentert	10465 – 12

Kilde

Naturbase, objekt nummer 1046-76 (og 75)

Avgrensing

Polygon hentet fra naturbase.

Beskrivelse

Helårs leveområde for lirype langs vannvegene i Taumevassdraget (naturbaseobjekt 1046-76). Gode hekkeområder finnes særlig i de indre delen av dalføret. I de høyereliggende delene av nedbørsfelter er det også rike fjellrypebiotoper. Disse er imidlertid ikke nærmere avgrenset i naturbasen.

Området langs vassdraget, og særlig i lisdene øst for hovedvassdraget er også viktige yngle- og leveområde for blåstrupe (vår og sommer) (naturbaseobjekt 1046-76, se også B12). Naturbasen gir ellers ingen utfyllende tekst.

Grimsby (1996) har kartlagt omtrent det samme området som nøkkelbiotop (objekt nr. 10). Han framhever forekomst av vegetasjonstypen rik høgstaudeeng, som er sjelden i regionen. Produksjonen av insekter, spesielt målere, er god. God tilgang på næring gir generelt gode vilkår for småfugler. Grimsby (1996) hevder at hekkebestanden av blåstrupe sannsynligvis er den tetteste i kommunen, og at området er en nøkkelbiotop for arten også regionalt.

Verdivurdering

Området er tidligere gitt viltverdi 3 i tråd med DN-håndbok 11/96 (DN 1996b) og blir etter håndboken for kartlegging av biologisk mangfold (DN 1999b) tillagt regional verdi.

Lokaliteten oppfylder hovedkriteriene "urørthet" og "variasjon og mangfold" sett i forhold til de omkringliggende fjellområdene. Om området kan klassifiseres som "sjeldent" er diskutabelt. Siden kraftutbygging ikke er aktuelt innen området, ressursgrunnlaget er relativt magert og området dessuten ligger innen landskapsvernområde vurderes risikoen for skadelige inngrep i området som små. Objektet oppfylder da etter VVV-veilederen ikke hovedkriteriet "sårbarhet".

Området innehar derimot kvaliteter som oppfyller alle støttekriteriene for biologisk mangfold. Ut fra graderingsprinsippene vurderes objektet dermed samlet som nasjonalt viktig.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
B2	Taumevassdraget og heimrådene i øst	***	Vilt	Pattedyr – rein - helårsområde	God/ dokumentert	10465 – 14

Kilde

Naturbase, objekt nummer 1046-95

Avgrensing

Polygon hentet fra naturbase.

Beskrivelse

Helårs beiteområde for villrein på østsiden av hovedvassdraget i Taumedalen og innover heiområdene øst for Taumevassdraget. Ingen utfyllende tekst i Naturbasen. Stammen er den sørligste villreinstammen i Europa. For mer utfyllende beskrivelse se delkapittel landfauna i områdebeskrivelsen i kapittel 1.2.

Verdivurdering

Området er tidligere gitt viltverdi 4 i tråd med DN-håndbok 11-96 (DN 1996b) og hovedverdi 5 for hele området. Etter håndboken for kartlegging av biologisk mangfold (DN 1999b) skal området dermed tillegges nasjonal verdi.

Villreinområdet oppfyller hovedkriteriene "urørthet", "sjeldenhet" og "sårbarhet", selv om det ikke er direkte knyttet til vassdraget. Alle støttekriterier er i tillegg oppfylt og hovedkriteriene kan tillegges nasjonal verdi. I tråd med graderingsprinsippene verdisettes området som nasjonalt viktig.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
B3	Store Holmevatn	*	Ferskvann	Fisk – leveomr.	God/ dokumentert	10465 – 7

Kilde

Haraldstad 2000

Avgrensing

Vannpolygonet er hentet fra kalkingsplanen (n50 vannkontur).

Beskrivelse

Store Holmevatn ligger 706 m.o.h. nedstrøms Taumevatn. Vatnet har et areal på 0,71 km². Teoretisk oppholdstid er 0,05 år og midlere avløp er 4,36 m³/s (Enge 1996b). Vatnet er gitt NVE-løpenummer 25500 og Vassdragsobjekt nr. 026.L3 (Vassdragsregisteret).

Den stedege aurebestanden i Store Holmevatn er utdødd på grunn av surt vann. Det foreligger mange målinger av vannkvaliteten i Holmevatn fra tidsperioden 1985-1997 (Espen Enge, pers. med. i: Haraldstad 2000). pH varierte mye, men utviklingstrenden viste en økning i årsgjennomsnittet fra 4,9 i 1985 til 5,1 i 1997. Det forekommer også her fall i pH-verdiene, særlig i forbindelse med snøsmelting i mai.

I 1993 ble det satt ut 700 aure fanget i Såvatn i Ljosådalen. Aurefangster i 1994-95 tydet på at noe av den utsatte auren har overlevd (Geir Hovland, pers. med. i: Haraldstad 2000). Det er imidlertid lite sannsynlig at det kan foregå naturlig reproduksjon av aure ennå. Kalking av Grønplasztjødnene og Storevatn vil trolig føre til forbedret vannkvaliteten.

Bekkerøye er satt ut i småvatn som har avløp til Holmevatn. Bekkerøye har også vandret opp i Holmevatn fra Sira.

Verdivurdering

Siden den stedege fisken i Storevatn er dødd ut og dagens fiskebestand består av utsatt aure og bekkerøye kan verken hovedkriteriet "urørthet" eller "sjeldenhet" sies å være oppfylt. Den eksisterende fisken er likevel "sårbar". Med ett oppfylt hovedkriterium blir objektet verdsatt som lokalt viktig. Støttekriteriet biologisk funksjon kunne vært vurdert oppfylt. Det ville i så fall ikke fått betydning for den totale verdivurderingen.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
B 4 a-b	Nedre Stumpetjødn	*	Ferskvann	Fisk –aure. leve-, gyteomåde.	God/ dok. manglende	10465 - 42 og 43

Kilde

L'Abée-Lund 1985

Avgrensing

Digitalisert fra ØK-kart. Vannpolygonet følger omtrent vannkontur på kartet (a) Omtalte innløpsbekk er også inkludert (b). Denne er digitalisert med 1-2 meters buffer.

Beskrivelse

Nedre Stumpetjødn ligger 780 m.o.h. Vatnet er ikke oppgitt med eget Vassdragsobjekt- eller NVE-løpenummer i Vassdragsregisteret* (www.nve.no).

Nedre Stumpetjødn ligger innen området med biotittrik gneis og renner ut i Krokete Taumevatn fra sør. Bekken mellom Øvre og Nedre Stumpetjødn har lange strekninger med gytesubstrat. Det ble fanget fisk på bekken med elektrisk fiskeapparat i 1984 (L'Abée-Lund 1985). Fisken hadde gytt. Det foreligger ingen kjent skriftlig dokumentasjon på at fisken er stedege. I en informasjonsbrosjyre om Taumevassdraget (Statskog 1998) er Stumpetjødnene imidlertid merket med sybol for utsatt aure.

Verdivurdering

Siden det trolig ikke er stedege fisk i Nedre Stumpetjødn vurderes objektet på lik linje med objekt B3 og gis lokal verdi.

* Flere av vannobjektene innen vassdragsområde 026.LA er ikke navngitt. Nedre Stumpetjødn og Finnvelletjødn kan tilhøre disse.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
B 5 a-b	Finnvelletjødn	*	Ferskvann	Fisk – leve-/gyteområde	God/ dok. manglende	10465 – 44 og 45

Kilde

L'Abèe-Lund 1985

Avgrensing

Digitalisert fra ØK-kart. Vannpolygonet følger omtrent vannkontur på kartet (a) Omtalte innløpsbekk er også inkludert (b). Denne er digitalisert med 1-2 meters buffer.

Beskrivelse

Finnvelletjødn ligger på 782 m.o.h. innen området med biotittrik gneis. Vatnet er ikke oppgitt med eget Vassdragsobjekt- eller NVE-løpenummer i Vassdragsregisteret* (www.nve.no).

Tjønna ligger helt sør i Nedslagsfeltet til Taumevassdraget og renner ut i østre ende av Store Holmevatn via Annlaugbekken. Innløpsbekken som kommer fra nordøst, har langs strekninger med gytesubstrat.

Det ble ikke fanget eller registrert fisk da bekken ble avfisket med elektrisk fiskeapparat i 1984 (L'Abèe-Lund 1985). Det ble imidlertid rapportert om gode fangster av aure i vatnet to år tidligere. I en informasjonsbrosjyre om Taumevassdraget (Statskog & STF 1998) er Finnvelletjødn derimot inntegnet som fisketom.

Verdivurdering

Det er ikke dokumentert at fisk reproducerer her. Sannsynligheten for at eventuell fisk er satt ut er stor. Objektet vurderes derfor som objekt B3 og gis lokal verdi.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
B6 a-b	Taumevatn	**	Naturtype/ ferskvann	NT –restbiotop/ Fisk - gytebekk	God-middels/ dokumentert	10465 – 6 og 41

Kilde

Haraldstad 2000

Avgrensing

Vannpolygonet er hentet fra kalkingsplanen (a). Innløpselva fra Endefiske er også inkludert (b). Denne er digitalisert med 1-2 meters buffer fra ØK-kart.

Beskrivelse

Taumevatn ligger 783 m.o.h. nedstrøms Grønplasztjønnene og Endefiske samt Storevatn. Vatnet er 0,85 km² stort med et nedslagsfelt på 53,7 km² (Enge 1995). Det rommer 7,6 mill m³ vann og har en teoretisk oppholdstid på 0,07 år. Største målte dyp er på 28 m og middeldyp 9,0 m. Taumevatnet har ganske ”uryddig” bunnforhold med mange holmer og skjær. Øvrige innsjødata kan finnes hos Enge (1995). Vatnet er gitt NVE-løpenummer 14863 og Vassdragsobjekt nr. 026.LA1 (Vassdragsregisteret).

På slutten av 1960-tallet og rundt 1970 ble det fanget "brukbar" aure i Taumevatn (Cato Berge, pers. med. I: Haraldstad 2000). I 1970 ble det satt ut 100 fisk. Både settefisk og den stedegne aurebestanden døde imidlertid ut en gang på 1970-tallet, sannsynligvis som følge av surt vann (Haraldstad 2000).

Analyse av vannprøver fra 1994 og 1995 viste pH-verdier mellom pH 4,80 og pH 5,40 med en middelvei på pH 5,14 (Enge 1994b, 1996b). De laveste verdiene ble målt i mai. Selv om vatnet ikke er spesielt surt eller har høye Al-verdier, er det til tider ekstremt ionefattig, noe som gjør fisken særlig følsom for surt vann (Enge 1996a).

For dårlig vannkvalitet for overlevelse av aure i Taumevatn skyldtes trolig hovedsakelig surt vann fra Storevatn. Taumevatn ligger innen det samme området med biotittrik gneis som har hatt betydning for at fisk har overlevd i Grønplasztjønnene. Det er ikke utført kalking av vatnet eller sidebekker til Taumevatnet. Kalking av sidebekker i Grønplasztjønnene i 1990 og 1995 har imidlertid hatt en positiv effekt på vannkvaliteten i Taumevatn.

På 1990-tallet ble det registrert aure i nordre del av vatnet (Enge 1996). Dette var trolig nedvandret fisk fra Grønplasztjønnene og Endefiske. Kondisjon og størrelse (>16 cm) på fisk tatt ved prøvafiske underbygger antagelsen. Det ble imidlertid tatt fisk lenger sør ved prøvafiske i 1997 enn i 1995 (Haraldstad 2000). I dag er det fin aure i Taumevatnet (www.statskog.no).

Hvorvidt fisken gyter med vellykket resultat i noen av innløpsbekkene/elvene til Taumevatn i dag er usikkert. Gyteforholdene i innløpselva fra Endefiske er ellers svært gode. Med kalking av Storevatn vil vannkvaliteten i Taumevatn bedres ytterligere (Haraldstad 2000).

Verdivurdering

Selv om den stedegne fisken er dødd ut i Taumevatn reetableres vatnet nå av fisk fra Grønplasztjønnene. Det er sannsynlig at bestandene i vatnene var relativt like genetisk også før fisken i Taumevatnet døde ut. Lokaliteten anses derfor å oppfylle både hovedkriteriet "urørthet" og "sjeldenhet". Objektet er også "sårbart" og oppfyller dessuten støttekriteriet "biologisk funksjon". Objektet vurderes derfor samlet som regional viktig.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
B7 a-c	Endefiske	**	Naturtype/ ferskvann	NT –restbiotop/ Fisk - gytebekk	God-middels/ dokumentert	10465-3, 39 og 40

Kilde

Haraldstad 2000

Avgrensning

Både vannpolygonet (a) og omtalte innløps- (b) og utløpsbekk(c) er digitalisert fra ØK-kart. Det er lagt på 1-2 meter buffer langs bekkene. Vannpolygonet følger omtrent vannkontur på kartet.

Beskrivelse

Endefiske er 30 da stort og er gitt NVE-løpenummer 14828 og Vassdragsobjekt nr. 026.LA2A0 (Vassdragsregisteret). Vatnet ligger på 795 m.o.h. innen området med biotittrik gneis i nedslagsfeltet til Taumevassdraget.

Verken innsjøen eller innløps- eller utløpsbekkene har blitt kalket. Det har imidlertid foregått bekkerekalking i Grønplasztjødnene oppstrøms Endefiske. Ph ble målt til 5,65 i august 1995 (Enge 1994b). Vannkvaliteten i Endefiske anses nå som tilfredsstillende for aure. Observasjoner sommeren 1997 tyder på at bestanden av aure nå er tett.

Ved kontrollfiske med elektrisk fiskeapparat ble det registrert fisk både på innløps- og utløpselva i 1984 (L'Abée-Lund 1985). All fisk var da umodne og med rask og ikke stagnert vekst. Vannkvaliteten på gytebekkene er i dag god og reproduksjonsforholdene for auren er meget gode (Haraldstad 2000).

Hovedinnløpet til Endefiske har gytesubstrat kun i den nedre delen. Utløpet har derimot lange gytestrekninger (L'Abée-Lund 1985). Elva fra Endefiske renner ut i Taumevatnet (784 m.o.h.).

Det er sannsynlig at aure fra Grønplasztjønnene vandrer nedstrøms til Endefiske og også lenger nedover i vassdraget. En kan derfor anta at bestanden i Endefiske i dag har store likhetstrekk med bestandene i Grønplasztjønnene. Det er usikkert om utsatt av aure omkring 1970 overlevde (Cato Berge, pers. med. I: Haraldstad 2000). Settefisken var fanget i Råmarstjønn ved Suleskar.

Verdivurdering

I følge utkast til kartlegging av biologisk mangfold i ferskvann, skal alle restbiotoper i forsurede områder verdisettes (DN 1999b). Gjenværende fiskebestander i sterkt forsurede områder der avstanden til andre tilsvarende lokaliteter er stor vurderes som svært viktige.

Selv om det er usikkert om fisken overlevde i Endefiske eller om vatnet er befolket med fisk fra Grønplasztjødnene er objektet vurdert å oppfylle hovedkriteriene "urørthet" og "sjeldenhet" samt støttekriteriet "biologisk funksjon". Siden trusselen mot ytterligere forsurening i dag er begrenset anses imidlertid hovedkriteriet "sårbarhet" ikke som oppfylt, selv om lokaliteten selvsagt er sårbar overfor andre faktorer som f. eks. utsetting av ørekyt. Tjønnen vurderes ikke å ha nasjonal verdi med tanke på hovedkriteriene "urørthet" eller "sårbarhet". I følge graderingsprinsippene er objektet dermed regional verdi siden det oppfyller to hovedkriterier.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
B8 a-b	Nedre Grønplasstjødn	***	Naturtype/ ferskvann	NT-restbiotop/ Fisk-gytebekk	God-middels/ Dokumentert	10465 - 2 og 38

Kilde

Haraldstad 2000

Avgrensing

Vannpolygonet er hentet fra kalkingsplanen (a). Omtalte innløpsbekk er også inkludert (b). Denne er digitalisert inn med 1-2 meters buffer fra ØK-kart.

Beskrivelse

Nedre Grønplasstjødn ligger 819 m.o.h. innen beltet med biotittrik gneis. Vatnet er på 0,17 km² (Vassdragsregisteret) og med et nedslagsfelt på 12 km² (Limnibase) Vatnet er gitt NVE-løpenummer 14781 og Vassdragsobjekt nr. 026.LA2A0 (Vassdragsregisteret).

Aurebestanden i vatnet er stedegen (Enge 1996a). Det er ikke kjent at det er satt ut fisk i de senere år (Haraldstad 2000). Det er imidlertid mulig at fisk satt ut i Endefiske på 1970-tallet kan ha vandret opp til Nedre Grønplasstjødn, selv om det usikkert i hvilken grad den utsatte fisken overlevde. Fisken kan vandre fritt fra Øvre til Nedre Grønplasstjødn, men ikke motsatt pga. fossen mellom de to tjønnene, i alle fall ved normale vannføringsforhold. Aurebestanden i disse tjønnene anses derfor å være svært like. Bedrede rekrutteringsforhold har økt bestandsstørrelsen, som i dag muligens er nærmere overbefolket (Haraldstad 2000).

Vatnet har som Øvre Grønplasstjødn også innløpsbekker med gode gyteområder for aure. Innløpsbekken(e) til vatnet ble kalket med skjellsand i 1990 og 1995, slik som i Øvre Grønplasstjødn (Prosjekt 104605, Limnibase). pH ble målt til 5,90 i februar 1995 (Enge 1994b). Vannkvaliteten i Nedre Grønplasstjødn vurderes nå som tilfredsstillende for aure. I gytebekkene er vannkvaliteten god og reproduksjonsforholdene for auren er meget gode (Haraldstad 2000).

Verdivurdering

Objektet er verdivurdert på samme måte som Endefiske, se objekt B7. Hovedkriteriene anses imidlertid å ha nasjonal verdi i Grønplasstjødnene siden aurebestanden er stedegen og dessuten har fungert som en "source" for vassdraget nedenfor. På dette grunnlaget vurderes Nedre Grønplasstjødn som nasjonalt viktig.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
B9 a-d	Øvre Grønplasztjødn	***	Naturtype/ ferskvann	NT-restbiotop/ Fisk-gytebekk	God-middels/ Dokumentert	10465-1,35, 36 og 37

Kilde

Haraldstad 2000

Avgrensing

Vannpolygonet er hentet fra kalkingsplanen (a). Omtalte innløpsbekker er også inkludert (b-d). Disse er digitalisert med 1-2 meters buffer.

Beskrivelse

Øvre Grønplasztjødn ligger 820 m.o.h. og innen beltet med biotittrik gneis. Vannet er på 0,18 km² (Vassdragsregisteret) og har et nedslagsfelt på 8,5 km² (Limnibase). Vatnet er gitt NVE-løpenummer 14748 og Vassdragsobjekt nr. 026.LA2A (Vassdragsregisteret). Aurebestanden i tjønna kan karakteriseres som stedege. Det er ikke kjent at det er satt ut aure her i de senere år (Haraldstad 2000).

Det er foretatt prøvefiske i vatnet i 1990 og 1995. Det foreligger også registreringer av fisk tatt med elektrisk fiskeapparat i bekkene i 1984 (L'Abèe-Lund 1985). Fisken er stedege (Enge 1996a).

De tre innløpsbekkene i nordenden av vatnet har alle gode gyteområder for aure. Det er her rekruttering til aurebestanden skjer (L'Abèe-Lund 1985). Innløpsbekkene ble kalket med skjellsand i 1990 og 1995 (Prosjekt 104605, Limnibase). pH ble målt til 4,90 i mai 1995 (Enge 1994b). Vannkvaliteten i Øvre Grønplasztjødn er nå tilfredsstillende for aure. I gytebekkene er vannkvaliteten god og reproduksjonsforholdene for aure er meget gode (Haraldstad 2000).

Rekrutteringen synes å ha vært svært god de senere år. Det er nå mye ungfisk i bestanden. Bedrede gyteforhold kan ha ført til at bestanden er blitt noe overbefolket (Haraldstad 2000).

Det er et oppkomme i selve tjønna som fører til lokale strømninger i vatnet. Det dannes årlig ei råk i isen over området rundt oppkommet. Hvorvidt det også finnes gyteplasser eller om auren gyter i dette området er ikke kjent.

I utløpet er det en liten foss som ved normal vannføring stenger for oppvandring av aure fra Nedre Grønplasztjødn (819 m.o.h.). Ved høy vannstand og flom kan muligens aure vandre oppstrøms fra Nedre til Øvre Grønplasztjødn (Geir Hovland, pers. med. i: Haraldstad 2000).

Verdivurdering

Øvre Grønplasztjødn er klassifisert som nasjonalt viktig etter samme argumentasjon som Nedre Grønplasztjødn. Se lokalitet B8.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
B10 a-b	Storevatn	*	Ferskvann	Fisk – leveomr. aure, bekkerøye	God/ Dokumentert	10465 - 4 og 5

Kilde

Haraldstad 2000

Avgrensning

Vannpolygonet er hentet fra kalkingsplanen. Vannet var her delt i to ulike polygoner.

Beskrivelse

Storevatn (958 m.o.h.) ligger øst for Taumevassknuten og Grønplasztjødnene, over 100 meter høyere enn disse tjønnene. Vatnet er 1,23 km² stort og med et nedslagsfelt på 15,0 km² (Enge 1994a). Det rommer 17,1 mill m³ vann og har en teoretisk oppholdstid på 0,56 år. Største målte dyp er på 40 m og målt middeldyp 13,8m. Vatnet ble opploddet i 1994. Det er grunt i sørvest, med et relativt lite men dypt basseng midt på. Nordre del består av et større basseng med største målte dyp på 31 m. Øvrige innsjødata kan finnes hos Enge (1994a). Vatnet er gitt NVE-løpenummer 1417 og Vassdragsobjekt nr. 026.LB (Vassdragsregisteret).

Vatnet ligger i utkanten av området med biotittrik gneis og den største innløpsbekken til Storevatn drenerer et høyereliggende området i nordøst med reint grunnfjell (gneis og granitt). Vannkvaliteten ut fra de naturgitte forholdene er derfor surere enn i Grønplasztjødnene og Endefiske (Haraldstad 2000).

Storevatn har vært med i 100-sjøers undersøkelsen, et overvåkingsprogram i regi av SFT/NIVA, som har pågått årlig siden 1986. Det foreligger også vannkvalitetsmålinger fra 1975 (referert i Haraldstad 2000). Vannkvaliteten viser en gradvis forbedring fra pH 4,8 i 1975 til pH 5,0 i 1994-96 (Enge 1994b, 1996b, Skjelkvåle *et al.* 1997). Innholdet av giftig aluminium har også avtatt noe, ellers er det små endringer i vannkvaliteten ellers i perioden fra 1986 til 1996 (Skjelkvåle *et al.* 1997).

Vatnet har vært fisketomt siden før krigen (Enge 1996a). Det ble satt ut 200 settefisk av aure i 1968, men fisken døde ut. Etter påtrykk fra FMVA ble Storevatn tatt ut av overvåkingsprogrammet og "frigitt" til kalking. Innsjøkalking ble gjennomført sommeren 1997 (Enge 1996b, Prosjekt 104605, Limnibase) og i 1998 ble det flyttet aure fra Grønplasztjødnene.

Verdivurdering

Siden Storevatn er kalket og fisk er satt ut her oppfyller lokaliteten verken hovedkriteriet "urørthet" eller "sjeldenhet". Lokaliteten klassifiseres som lokalt viktig etter samme argumentasjon som Store Holmevatn. Se lokalitet B3. Siden den utsatte fisken er stedegen til Grønplasztjødnene gir imidlertid vatnet en noe høyere verdi enn B3.

4.4 Behov for ytterligere kartlegging

Det er generelt ønskelig å få en mer kartlegging av fuglefaunaen i området.

Det er også ønskelig å få bedre dokumentasjon/ avklaring på status for vatn der det er tvil om fiskebestanden er stedegen. Det er også ønskelig med en oversikt over hvilke andre vatn og tjønner bekkerøye eventuelt finnes i, i tillegg til Store Holmevatn.

Videre er bunndyr og forekomst av andre invertebrater i vassdraget i liten grad undersøkt. Det samme gjelder vegetasjon. Forhåpentligvis vil sistnevnte bli bedre kartlagt gjennom kartlegging av biologisk mangfold som er igangsatt i Sirdal kommune.

5.0 LANDSKAPSBILDE

Landskapsbildet i Taumevassdraget er beskrevet i delkapitlene geologi og inngrepsstatus i områdebeskrivelsen i kapittel 1.

5.1 Kort om fagtemaet

Landskapet kan i planfaglig sammenheng defineres som ”de samlede fysiske omgivelser som omgir oss utendørs under åpen himmel” (Nordisk ministerråd 1987). I internasjonal sammenheng er landskap med et naturlig og urørt preg, en av de største opplevelsesverdiene som et område kan by på (Selvig 1992).

I følge Gabrielsen (1971) vil ”menneskeverk, uansett utforming og karakter, der det opptrer være en del av landskapet.” Med det inkluderes kulturlandskapet som en del av landskapsbegrepet.

Vassdrag og sjøer kan i seg selv virke helhetsskapende, uten å oppta store arealer (Nordisk ministerråd 1987) siden det er helheten i landskapet; vannstreng, kantvegetasjon, dalganger og omkransende åsrygger, som er avgjørende (Selvig 1992).

Landskapsbegrepet må videre gis en brei forståelse der naturgrunnlag, biologisk innhold, historisk innhold, symbolbetydning, identitet og estetiske kvaliteter legges til grunn (DN & NVE 1997). Det er med andre ord helhetsinntrykket av landskapet som er viktig, sanset så vel med hørsel og lukt som med syn. Landskapet kan omfatte både små- og storskala formasjoner. Her deles landskapsbilde inn i fagområdene natur- og kulturlandskap samt landskap der geologiske formasjoner er viktigste formgiver. Se tabell 8.

Tabell 8 Fagområder og spesifisering av disse innen fagtemaet Landskapsbilde

Fagområde	Eksempel
Naturlandskap	<ul style="list-style-type: none">• Villmarksområde uten tekniske inngrep• Storslått foss
Kulturlandskap	<ul style="list-style-type: none">• Vakkert landbruksområde med tradisjonell bebyggelse
Geofag	<ul style="list-style-type: none">• Område med spesielle avsmeltningsformer

NIJOS har utarbeidet en metodikk for kartlegging av landskap (Puschman 1998). Dersom ny kartlegging skal gjennomføres på dette fagfeltet bør denne metodikken for beskrivelse og klassifisering av landskap benyttes.

5.2 Oversikt over utvalgte objekter

Det er kartlagt 2 objekter innen fagtemaet landskapsbilde i Taumevassdraget. En oversikt over områdene er gitt i tabell 9. Områdene er rangert som lokalt, regionalt eller nasjonalt viktige på grunnlag av hoved- og støttekriterier. Hvilke hoved- og støttekriterier områdene er vurdert for framgår av tabellen. I tabell 10 er det gitt en oversikt over prinsipper for den samlede verdivurdering eller gradering av områdene.

I tillegg kan hele Taumevassdraget klassifiseres som et verdifullt landskapsbilde på grunn av sin storslåtthet og urørthet. Området har et vakkert naturlandskap (NOU 1976) og deler av nedslagsfeltet er klassifisert som villmarksområde (> 5 km fra tekniske inngrep, www.dirnat.no/inon). Landskapet i Taumevassdraget er typisk for regionen og rommer mye av terrengformenes variasjon i Setesdalsheiene (Egerhei 1987).

Ved å benytte graderingsprinsippene vil vassdraget klassifiseres som nasjonalt viktig fordi det oppfyller hovedkriteriene "variasjon", "helhet", "inntrykkstyrke", samt til dels støttekriteriene "urørthet", "særpreg" og "typiskhet". Geofaglig kan område også vurderes som et "historisk dokument".

Tabell 9 Verdivurdering av objekter kartlagt som Landskapsområder.
Objekter angitt med *** foreslås å tilsvare nasjonal verdi, ** regional verdi og * lokal verdi

Obj. nr.	Lokalitetsnavn	Fagområde	Verdi	Hovedkriterier				Støttekriterier			
				Variasjon	Sårbarhet	Helhet	Inntrykkstyrke	Urørthet	Sjeldenhet eller særpreg	Typiskhet	Historisk dokument
				H03	H06	H08	H09	S07	S08	S09	S10
L0	Taumevassdraget	Naturlandskap	***	J		J	J	J	J	J	J
L1	Grøne plassen	Naturlandskap	**	J		J	J	J			
L2	Storfossen	Naturlandskap	**			J	J	J			

Tabell 10 Oversikt over prinsipper for gradering av verneverdi for Landskapsområder (DN & NVE 1997)

Graderingsprinsipper	
***	<u>Nasjonalt viktig verdi</u> a) Minimum ett hovedkriterium vurdert å inneha nasjonal verdi eller b) Minimum to hovedkriterier og to støttekriterier verdisatt
**	<u>Regional verdi</u> Minimum to hovedkriterier verdisatt
*	<u>Lokal verdi</u> Minimum ett hovedkriterium verdisatt

De kartlagte objektene er også presentert samlet på kartform i temakart 3 i kapittel 9. På kartet er kun objekt L2 og L3 inntegnet, siden L1 dekker hele nedslagsfeltet.

5.3 Beskrivelse av de enkelte objektene

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
L 1	Grøne plassen	**	Naturlandskap	Helhetlig, med villmarkspreget	God/ godt nok dok.	10465 – 51

Kilde

Egerhei 1987

Avgrensning

Digitalisert på grunnlag av beskrivelsen

Beskrivelse

Landskapet langs vassdraget fra Grøne plassen til Taumevatn har spesielle kvaliteter i Taumevassdraget. Det preges av frodig vegetasjon langs et krokete stilleflytende vassdrag, i kontrast til Taumevassknuten i øst og Fleskeknuten i vest. Disse to toppene som er ca 300 meter høyere enn Grøne plassen danner en naturlig innfallsport til Rjuven i Nordøst.

I følge Kåre Suleskard, som er oppsynsmann i Njardarheim veidemark, er Grøne plassen et av de fineste stedene i dette fjellområdet.

Verdivurdering

Området har høy estetisk verdi hovedsakelig på grunn av urørthet og frodighet i tillegg til inntrykket vannelementene gir. Området anses derfor å oppfylle hovedkriteriet "helhet", "variasjon" og "inntrykkstyrke", samt støttekriteriene "urørthet". Isolert blir området dermed gradert som et regionalt. Som en del av Taumevassdraget vil området likevel være av nasjonal verdi.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
L 2	Storfossen	**	Naturlandskap geofag	Helhetlig, villmarkspreget	God/ godt nok dok.	10465 – 54

Kilde

NN (Kilde ikke gjenfunnet)

Avgrensning

Digitalisert på grunnlag av beskrivelsen

Beskrivelse

Storfossen er nevnt spesielt i et tidligere arbeid som et viktig element i Taumevassdraget særlig pga. inntrykkstyrken. Kilden er ikke gjenfunnet. Storfossen utgjør det høyeste fallet per løpemetere i vassdraget og bruser hvitt også på relativt lav vannføring.

Verdivurdering

Storfossen oppfyller hovedkriteriene ”helhet”, ”inntrykkstyrke”, samt støttekriteriet ”urørthet”. Samlet blir området dermed gradert som et regionalt viktig område, men er som L2 del av et nasjonalt viktig område.

5.4 Behov for ytterligere kartlegging

Dokumentasjonen for de kartlagte objektene er noe mangelfull. En fagperson burde vurdere om også andre områder burde vært skilt særlig ut.

6.0 FRILUFTSLIV

Taumevassdraget som friluftsområde er generelt beskrevet i delkapitlene kulturminner og historisk bruk, landskapsbilde og dagens bruk i områdebeskrivelsen i kapittel 1.

6.1 Kort om fagtemaet

I følge Stortingsmelding nr. 40 (1986-87) er friluftsliv definert som ”opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelser”. Friluftsliv er videre et av Miljøverndepartementets 11 resultatområder (www.miljo.no). Resultatområdet omfatter ivaretagelse av befolkningens mulighet for friluftsliv gjennom 1) sikring av arealer og rettigheter til ferdsel og opphold, 2) tilrettelegging for bruk av disse arealene og 3) stimulering til miljøvennlig friluftsliv.

Friluftslivsbegrepet omfatter her alle former for fritidsaktiviteter i naturområder hvor fysisk eller ”passiv” aktivitet og opplevelse av natur er sentral for utøverne. Størst vekt tillegges vannbaserte aktiviteter så som bading, lek og opphold ved vatn, fiske, roing, padling og annen båtbruk samt bruk av turløyper og turområder i nærheten av vatn og vassdrag.

En kan skille mellom tre hovedtyper av vassdragsområder med høy verdi for friluftsliv (Teigland 1992);

1) vassdragsområder i villmark der urørt natur er viktigste kriterium, 2) vassdragsområder i forskjellige landskapstyper der opplevelsesverdien av skjønnhet og villskap/ dramatisk er viktigere kriterier og 3) vassdragsområder der egnethet for rekreasjon og bestemte aktiviteter er viktigste kriterium, eksempelvis jakt og fiske.

Særegne kvaliteter innenfor begrensede arealer behøver ikke gi utslag i en samlet verddivurdering av hele undersøkelsesområdet. Det er derfor fornuftig å dele opp området i mindre delområder for å belyse dette forholdet (Melby og Toftdahl 1988).

De aktuelle delområdene vil derfor fordeles på fagområder slik det framgår av tabell 11. Et delområde kan kategoriseres innen flere ulike fagområder.

Tabell 11 Fagområder og underkategori/ beskrivelse innen fagtemaet Friluftsliv

Fagområde	Underkategori/ beskrivelse
Friluftsliv knyttet til vatn	<ul style="list-style-type: none"> • område for roing og padling • badeplass
Friluftsområder	<ul style="list-style-type: none"> • nærturområde • dagturområder • vandreturområde
Hytter, stinett	<ul style="list-style-type: none"> • Hytte (DNT) • hytte • merket sti/ løype • umerket sti/løype • pilgrimsled • turmål/ utsiktspunkt
Naturturisme	
Jakt og fiske	<ul style="list-style-type: none"> • Overnatting • jaktfelt • vatn og vassdrag med fiskekortsalg • salgssted jaktkort/ fiskekort

6.2 Oversikt over utvalgte objekter

Det er kartlagt 11 objekter innen fagtemaet friluftsliv i Taumevassdraget. En oversikt over disse er gitt i tabell 12. Områdene er rangert som lokalt, regionalt eller nasjonalt viktige på grunnlag av hoved- og støttekriterier. Hvilke hoved- og støttekriterier områdene er vurdert for framgår av tabellen.

I tabell 13 er det gitt en oversikt over prinsipper for den samlede verdivurdering eller gradering av områdene.

Hele nedslagsfeltet kan i tillegg klassifiseres som et verdifullt friluftsområde. Området er en del av et større heiområde som er klassifisert som nasjonalt viktig for friluftslivet (FMVA 1985 a,b, FMVA 1998a) (Naturbaseobjekt 10465 – 24). Det ligger sentralt mellom Rogaland og Setesdal (NOU 1976:15) og brukes både lokalt (fra Øvre Sirdal) og regionalt (bla. fra Rogaland og Agder). Området er godt tilgjengelig for allmennheten gjennom merkede turløyper, utleiehytter og turisthytter. Vassdraget er en del av heiområdet som utgjør de viktigste jaktområde for allmennheten og mulighetene for fiske er gode.

Ved flere vatn ligger det robåt som kan leies sammen med utleiehyttene. De fleste vatn og tjønner egner seg også for bading og bruk av kano. Det er ikke avgrenset spesielle områder for slike vanntilknyttede friluftaktiviteter i vassdraget siden de inngår som en generell verdi ved hele vassdraget.

Ved å benytte graderingsprinsippene i VVV-prosjektet vil vassdraget også klassifiseres som nasjonalt viktig fordi det oppfyller alle hovedkriterier og støttekriterier.

Tabell 12 Verdivurdering av objekter kartlagt som Friluftsliv
Objekter angitt med *** foreslås å tilsvare nasjonal verdi, ** regional verdi og * lokal verdi.

Obj. nr.	Lokalitetsnavn	Fagområde	Verdi	Hovedkriterier				Støttekriterier		
				Uførthet	Opplevelse	Egnethet	Dagens bruk	Tilgjengelighet	Naturkvalitet	Kulturkvalitet
				H01	H10	H11	H12	S11	S12	S13
F0	Taumevassdraget	Friluftsområde, vandreturomr./ jakt og fiske	***	J	J	J	J	J	J	J
F1	Ådneram-Taumevatn	Hytter, stinett	***	J	J	J	J		J	
F2	Håhelleren-Taumevatn	Hytter, stinett	***	J	J	J	J		J	
F3 a,b	Taumevatn-Storevatn	Hytter, stinett	***	J	J	J	J		J	
F4	Taumevatn – Endefiske – Storevatn	Hytter, stinett	***	J	J	J	J		J	
F5 a,b	Storevatn-Kringlevatn	Hytter, stinett	***	J	J	J	J		J	
F6	Holmevatn - jakthytte	Jakt og fiske	***	J	J	J	J		J	
F7	Taumevatn turisthytte	Hytter, stinett	***	J	J	J	J		J	
F8	Oselega - jakthytte	Jakt og fiske	***	J	J	J	J		J	
F9	Taumevatnsletta – jakthytte	Jakt og fiske	***	J	J	J	J		J	
F10	Storevatnshytta, nordre	Hytter, stinett	***	J	J	J	J		J	J
F11	Storevatnshytta, søndre	Jakt og fiske	***	J	J	J	J		J	

Tabell 13 Oversikt over prinsipper for gradering av verneverdi for Friluftsliv (DN & NVE 1997)

Graderingsprinsipper	
***	<u>Nasjonalt viktig verdi</u> a) Minimum ett hovedkriterium vurdert å inneha nasjonal verdi eller b) minimum to hovedkriterier og ett støttekriterium verdisatt
**	<u>Regional verdi</u> a) Minimum to hovedkriterier verdisatt eller b) Minimum to støttekriterier vurdert å inneha regional verdi
*	<u>Lokal verdi</u> a) Minimum ett hovedkriterium verdisatt eller b) minimum ett støttekriterium verdisatt

De kartlagte objektene er også presentert samlet på kartform i temakart 4 i kapittel 9. Her er også vann med forekomst av fisk inntegnet, jfr. registreringer i kapitlet for biologisk mangfold.

6.3 Beskrivelse av de enkelte objektene

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
F1	DNT-løype Ådneram-Taumevatn	***	Hytter, stinett	Merket sti/ løype	Middels/ dokumentert	10465 – 24

Kilde

Lauritzen 2000 (rute 68)

Avgrensing

Digitalisert på grunnlag av inntegnet sti/ turløype på turkart M 1:80 000 (Statens kartverk 1995)

Beskrivelse

Hele løypa er vardet/ merket med røde DNT T-er. Til fots tar turen fra Ådneram til Taumevatn omkring 4 timer. Fra Ådneram følger løypa anleggsvegen fram til Elsvatn (det er fint å sykle inn hit, evt. leie bilskyss fra Ådneram). I nordenden av vatnet følger løypa en sti mot nordøst ned til store Holmevatn og videre østover til Annlaugbekken. Stien følger bekken opp til vadestedet. Herfra går løypa nord for Gamlefarknuten til stiskillet for løype til Håhelleren og Øyuvsbu ved Stompetjødnene og videre til Taumevatn turisthytte. Vinterløypa følger omtrent samme trasé som sommerløypa og er kvistet fra og med skolens vinterferie.

Verdivurdering

Den merkede løypa mellom Ådneram og Taumevatn innen nedslagsfeltet til Taumevassdraget oppfyller alle hovedkriterier for friluftobjekter. Stien ligger i et relativt uberørt villmarksområde med stor opplevelsesverdi. Området er godt egnet for friluftsliv og brukes både av lokale turgåere/ jegere og turister fra hele Rogaland-Agder regionen.

Sør for Elsvatn følger løypa anleggsvegen slik at hovedkriteriet ”urørthet” ikke oppfylles her. Denne delen av løypa ligger imidlertid utenfor nedslagsfeltet til Taumevassdraget og omfattes ikke av vurderingene her.

Etter graderingsprinsippene innehar løypa fra Elsvatn til Taumevatn klart nasjonal verdi. Objektet oppfyller også støttekriteriet ”naturkvalitet” og til dels ”tilgjengelighet”. Stien og området er godt tilgjengelig for allmennheten, men avstand fra befolkningssentra tilsier i følge VVV-veilederen at kriteriet ”tilgjengelighet” likevel ikke er oppfylt.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
F2	DNT-løype Håhelleren-Taumevatn	***	Hytter, stinett	Merket sti/ løype	Middels/ dokumentert	10465 – 25

Kilde

Lauritzen 2000 (rute 69)

Avgrensing

Digitalisert på grunnlag av inntegnet sti/ turløype på turkart M 1:80 000 (Statens kartverk 1995)

Beskrivelse

Hele løypa er vardet/ merket med røde DNT T-er. Til fots tar turen fra Håhelleren til Taumevatn omkring 6 timer. Løypa fra Håhelleren går over Skjervevassheii og kommer inn i nedslagsfeltet til Taumevassdraget øverst i Annlaugdalen. Herfra går løypa ned dalen til stikryss med løypa fra Ådneram ved Stompetjødnene, videre forbi tjønnene og til Taumevatn. Innen nedslagsfeltet til Taumevassdraget går vinterløypa omtrent i same trasé som sommerløypa. Vinterløypa kvistes i uken før palmesøndag.

Verdivurdering

Løypa oppfyller som objekt F1 alle hovedkriterier for friluftobjekter samt støttekriteriet "naturkvalitet".

Etter graderingsprinsippene innehar løypa dermed nasjonal verdi.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
F3a og b	DNT-løype Taumevatn - Storevatn	***	Hytter, stinett	Merket sti/ løype	Middels/ dokumentert	10465 – 26 og 56

Kilde

Lauritzen 2000 (rute 70)

Avgrensing

Digitalisert på grunnlag av inntegnet sti/ turløype på turkart M 1:80 000 (Statens kartverk 1995)
Supplert i h.h.t. kartskisse fra STF (M=50 000)

Beskrivelse

Løypa er vardet/ merket med røde T-er. Til fots tar turen fra Taumevatn turisthytte til Storevatn turisthytte omkring 3 timer. Løypa går fra Taumevatn turisthytte langs østbredden av Taumevatn, over Tarjeisåni og opp på østsiden av Storvassåni og Storevatn til Storevatn turisthytte. Det er også merket sti på vestsiden av vatnet. Denne er registrert som objekt 5b her. Vinterløypa går over Taumevatnet og følger stort sett vestre løype (F4) om Endefiske vest for Taumevavassknuten og til Storevatn. Løypa kvistes til skolens vinterferie.

Verdivurdering

Løypa oppfyller som objekt F1 alle hovedkriterier for friluftobjekter samt støttekriteriet "naturkvalitet". Etter graderingsprinsippene innehar løypa dermed nasjonal verdi.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
F4	Taumevatn - Endefiske – Storevatn	***	Hytter, stinett	Merket sti/løype	Middels/dokumentert	10465 – 57

Kilde

Lauritzen 2000 (rute 71)

Avgrensning

Digitalisert fra kartskisse fra STF (M 1:50 000)

Beskrivelse

Hele løypa er vardet/ merket med røde stikker eller malte T-er. Til fots tar turen fra Taumevatn turisthytte til Storevatn turisthytte om Endefiske omkring 3 timer. Løypa følger østre løype til Storevatn et stykke (se F3). Omtrent midt på Taumevatn skilles løypene og stien går videre langs østsiden av Taumevatn. Tarjeisåni og Storevassåni vades like ved osen og løypa går videre forbi Taumevassletta, Endefiske og parallelt med Grønplasztjødnene før den dreier mot øst og går opp til Storevatn. Ved flom anbefales østre løype fra Taumevatn til Storevatn (F3) da Storevassåni kan være vanskelig å krysse. Løypa er ikke tegnet inn på ØK eller ØK-baserte turkart ennå, men det henger oppslag på Taumevatn turisthytte og Storevatn turisthytte som viser hvor stien går. Vinterløypa mellom Taumevatn og Storevatn turisthytte følger stort sett samme trasé som omtalt her. Løypa kvistes til skolens vinterferie.

Verdivurdering

Løypa oppfyller som objekt F1 alle hovedkriterier for friluftobjekter samt støttekriteriet "naturkvalitet". Etter graderingsprinsippene innehar løypa dermed nasjonal verdi.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
F5 a-b	DNT-løype Storevatn – Kringlevatn	***	Hytter, stinett	Merket sti/løype	Middels/dokumentert	10465 – 27 og 34

Kilde

Lauritzen 2000 (rute 72)

Avgrensning

Digitalisert på grunnlag av inntegnet sti/ turløype på turkart M 1:80 000 (Statens kartverk 1995)

Beskrivelse

Løypa er vardet/ merket med røde T-er. Til fots tar turen fra Storevatn turisthytte til Kringlevatnhytta omkring 4 timer. Løypa går fra Storevatn turisthytte nordover til Vardebrotet, over vannskillet og utover Hudadalen mot Kringlevatn. Området er værutsatt. Det er merket en snarveg fra stien fra Taumevatn mot Kringlevatn som ikke går via Storevatn. Løypa tar av mot nord fra stien øst for Storevatnhytta og kommer inn på løypa snaut 1 km lenger nord. Objektet er registrert som objekt F5b her. Vinterløypa går mot NV fra Storevatn turisthytte og svinger så østover og inn på sommerruta 1-1,5 km nord for Storevatnhytta. Vinterløypa følger videre stort sett samme trasé som sommerløypa og kvistes til skolens vinterferie.

Verdivurdering

Løypa oppfyller som objekt F1 alle hovedkriterier for friluftobjekter samt støttekriteriet "naturkvalitet". Etter graderingsprinsippene innehar løypa dermed nasjonal verdi.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
F6	Holmevatn – jakthytte	***	Jakt	Overnatting	God/ dokumentert	10465 – 28

Kilde(r)

Undheim 1999

Avgrensing

Digitaliserte punkt fra ØK

Beskrivelse

Jakthytte på 50 m² og med 8 sengeplasser. Holmevasshytta eies og leies i dag ut av Statskog Sør- og Vestlandet. Den første hytta ved Holmevatn blei bygd i 1908. Etter at Heiberg kjøpte området ble det satt opp nye hytter her; hovedhytte, hytte til tjenere og hjelpere samt båthus. Hytta blei leid ut til turistforeningen i perioden 1959-1970 (Hageland 1998). I 1979 ble det bygd ny hytte, finansiert av Sira Kvina Kraftselskap. Det er denne hytta som står her i dag.

Området der Holmevasshytta og vollen vest for hytta, langs bekken som renner ut i Holmevatnet, var tidligere ei driftelege i Austre Holmevassheii av Ådnerams driftehei (Hageland 1994b, 1998)

Verdivurdering

Holmevasshytta oppfyller også alle hovedkriterier for friluftobjekter og gis derfor etter graderings- prinsippene nasjonal verdi. Hytta ligger i et relativt uberørt villmarksområde med stor opplevelsesverdi. Området er godt egnet for friluftsliv og brukes både av lokale og turgåere/ jegere og turister fra hele Rogaland-Agder regionen. Hytta er tilgjengelige for allmennheten gjennom utleie. På samme måte som for turløypene (F1-5) anses hytta likevel ikke oppfylle støttekriteriet "tilgjengelighet" pga. avstand fra befolkningssentra. Støttekriteriet "natur-" og til dels "kulturkvalitet" er derimot oppfylt.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
F7	Taumevatn turisthytte	***	Hytter, stinett	Overnatting – DNT	God/ dokumentert	10465 – 21

Kilde

Lauritzen 2000

Avgrensing

Digitalisert fra ØK-kart.

Beskrivelse

Selvbetjent turistforeningshytte (Stavanger turistforening) med 40 sengeplasser. Hytta ligger omkring 783 m.o.h. i sørenden av Taumevatnet. Hytta ble innviet i 1998. Den gamle Taumevatn turisthytte som lå like nordøst for den nye, er fjernet. Et naust som hører til Taumevassletta – jakthytte nord for Taumevatn ligger ved vatnet like nord for den nye Taumevatn turisthytte. Det går merket løype både fra Ådneram (4 timers gange) og Håhelleren (6 timers gange) til Taumevatn turisthytte og merket løpe videre nordover til Storevatnhytta (4 timers gange). Hytta er åpen hele året.

Verdivurdering

Taumevatn turisthytte oppfyller alle hovedkriterier for friluftobjekter. Hytta ligger i et uberørt villmarksområde med stor opplevelsesverdi. Området er godt egnet for friluftsliv og brukes både av lokale turgåere/ jegere og turister fra hele Rogaland-Agder regionen. Etter graderingsprinsippene innehar Taumevatn turisthytte dermed klart nasjonal verdi. Hytta er åpen for allmennheten hele året. På samme måte som for turløypene og jakthyttene anses hytta likevel ikke å oppfylle støttekriteriet "tilgjengelighet" pga. avstand fra befolkningssentra. Støttekriteriet "naturkvalitet" er derimot oppfylt.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
F8	Oseleگا - jakthytte	***	Jakt	Overnatting	God/ dokumentert	10465 – 31

Kilde

Undheim 1999

Avgrensing

Digitaliserte punkt fra ØK

Beskrivelse

Jakthytte på 50 m² med 8 sengeplasser. Oseleگا eies og leies ut av Statskog Sør- og Vestlandet. Det følger robåt og fiskerett med garn i Taumevatn til hytta. Den første hytta blei bygd av Heiberg i 1938 etter samme mal som Storevatn turisthytte. Hytta brant imidlertid ned i 1961 og ble ikke satt opp igjen før i 1982. Den nye hytta er ei "Sirdalshytte". Tidligere sto det også ei lita hytte ved siden av hovedhytta som hadde blitt brukt bla. som stall. Stavanger Militære Jeger- og Fiskerforening bygd ut stallen og satt den i god stand før den brant.

Vollen ved Oselega ble tidligere brukt av som en driftelege i Suleskardets driftehei (Hageland 1998).

Verdivurdering

Hytta oppfyller som objekt F6 alle hovedkriterier for friluftobjekter samt støttekriteriet "naturkvalitet". Etter graderingsprinsippene innehar hytta dermed nasjonal verdi.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
F9	Taumevassletta – jakt-hytte	***	Jakt	Overnatting	God/ dokumentert	10465 – 32

Kilde

Undheim 1999

Avgrensing

Digitaliserte punkt fra ØK

Beskrivelse

Jaktbu på 20 m² med 4 sengeplasser. Taumevassletta eies og leies ut av Statskog Sør- og Vestlandet.

Det følger robåt og fiskerett med garn i Taumevatn til hytta. Båtbua med jolle og fiskegarn ligger helt syd i Taumevatn (nedenfor turisthytta). Hytta på Taumevassletta blei bygd omkring 1905 og er den eldste i hele Njardarheim. Den var med i handelen da Heiberg kjøpte heia av stortingsmann Heistein. Hytta var ganske liten med bare 3 senger i ett rom samt et eget rom for tjenere. Hytta står fremdeles og er i god stand.

Grassletta der hytta står ble tidligere brukt av som en driftelege i Suleskardets driftehei (Hageland 1998).

Verdivurdering

Hytta oppfyller som objekt F6 alle hovedkriterier for friluftobjekter samt støttekriteriet "natur- og kulturkvalitet" siden det er den gamle hytta som står. Etter graderingsprinsippene innehar hytta dermed nasjonal verdi.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
F10	Storevatnhytta	***	Hytter/ stinett	Overnatting - DNT	God/ dokumentert	10465 – 22

Kilde

Lauritzen 2000

Avgrensing

Digitaliserte punkt fra ØK-kart

Beskrivelse

Storevatn turisthytte (960 m.o.h.) er i dag ei ubetjent turistforeningshytte med 16 sengeplasser. Hytta eies av Stavanger turistforening og er åpen hele året. Heiberg satte først opp ei hytte her i 1916. I 1938 sto den nye hytta klar, med gang, kjøkken, peisestue og tre soverom med to køyer i hvert rom. Dessuten var det do i enden av gangen. Hytta var kledd med sinkplater for å spare vedlikeholdsutgifter. Hytta blei leid ut til Stavanger turistforening fra 1959. Seinere har turistforeningen overtatt hytta, som nå er restaurert både utvendig og innvendig. Restaureringsarbeidet var ferdig i 1997 (Undheim 1999).

Ved siden av turisthytta står ei mindre hytte, se objekt F11.

Det går merket løype fra Taumevatn turisthytte (4 timers gange) og merket løype videre nordover til Kringlevatnhytta (4 timers gange).

Verdivurdering

Storevatn turisthytte oppfyller som objekt F7 alle hovedkriterier for friluftobjekter, samt støttekriteriene ”natur- og kulturkvalitet” og er vurdert som nasjonalt viktig.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
F11	Storevatnhytta - jakthytte	***	Jakt/Hytter/ stinett	Overnatting/Overn. DNT	God/dokumentert	10465 – 23

Kilde

Lauritzen 2000

Avgrensing

Digitaliserte punkt fra ØK-kart

Beskrivelse

Ved siden av Storevatn turisthytte (F10) står ei mindre hytte med 6 sengeplasser (www.statskog.no). Denne ble bygd i 1983 (Undheim 1999) og eies av Statskog. Hytta disponeres av Stavanger turistforening største deler av året. I jakta (20.8-10.10) disponeres hytta imidlertid av Statskog og leies ut til jegere.

Verdivurdering

Hytta oppfyller som objekt F6 alle hovedkriterier for friluftsjakter samt støttekriteriene ”naturkvalitet” og innehar dermed nasjonal verdi.

6.4 Behov for ytterligere kartlegging

Taumevassdraget er godt kartlagt når det gjelder friluftsliv. De merkede barmarksløypene, turisthytter og jakthytter (Statskog) er registrert. I tillegg finnes to private hytter. Hele vassdraget med nedslagsfelt inngår i tillegg som et nasjonalt viktig område for friluftsliv. Vatn med fisk og mulighet for stang og garnfiske er ikke tatt med som friluftsjakter, men er derimot registrert i kapitlet for biologiske mangfold. Behovet for ytterligere kartlegging av anses derfor som fraværende.

7.0 KULTURMINNER

Kulturminner i Taumevassdraget er generelt beskrevet i delkapittelet kulturminner og historisk bruk i områdebeskrivelsen i kapittel 1.

7.1 Kort om fagtemaet

I følge kulturminnelovens § 1 skal både kulturminner og kulturmiljøer, med deres egenart og variasjon, vernes både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.

Kulturminner ble tidligere definert som konkrete, som regel synlige spor etter eldre tiders liv og virke. Kulturminnebegrepet har derfor vært en selektiv betegnelse på utvalgte objekter med visse arkitektoniske og/ eller kunstneriske verdier, samt aldersverdier. Etter hvert har man sett behov for en videre tolkning av begrepet. Ved revisjon av Kulturminneloven i 1992 fikk begrepet en mer altomfattende og verdinøytral definisjon; ”med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til” (§ 2). Begrepet kulturmiljø ble også innført.

Det skilles mellom automatisk fredede (§4) og juridisk fredede kulturminner og –miljø (§§14a, 15, 20, 22a). Det er gitt et generelt forbud mot inngrep i og rundt automatisk fredede kulturminner (§3). Disse omfatter kulturminner fra forhistorisk tid og middelalder inntil år 1537, stående bygninger bygd før 1649 (jfr. brev fra MD til Vest-Agder Fylkeskommune, datert 29. mai 2000), samt samiske kulturminner eldre enn 100 år og skipsfunn eldre enn 100 år. Bestemmelsene er videre spesifisert i forskrifter.

Aktuelle kilder for kartlegging av kulturminner er offentlige registre som Norek, Sefrak og Freddy samt bygdebøker, tidsskrifter mv. fra lokale historielag og andre skriftlige kilder.

Fornminneregisteret Norek inneholder synlige automatisk fredede kulturminner fra før 1537. Deler av denne informasjonen finnes på ØK- kart avmerket med runetegn ”R”. Resterende kartlagte fornminner finnes i Fylkeskonservatorens arkiv. Her finnes også mer detaljert informasjon og evt. henvisning til hvem som foresto eventuell utgravning og hvor fornminnet er lagret (f. eks. Oldtidssamlingen). Informasjon om de fleste fornminner finnes på Internett (www.ra.no, begrenset tilgang).

Sefrak-registeret er en landsomfattende bygningsregistrering av bygninger eldre enn 100 år (bygd før 1900). Registeret er koblet til GAB. Freddy-registeret inneholder alle juridisk fredede bygninger.

De aktuelle delområdene vil fordeles på fagområder slik det framgår av tabell 14.

Tabell 14 Fagområder og underkategori/ beskrivelse innen fagtemaet Kulturminner

Fagområde	Underkategori/ beskrivelse
Vassdragstilknyttede kulturminner	<ul style="list-style-type: none"> • bygninger (samt bygningens funksjon) • automatisk fredede kulturminner • vedtaksfredede kulturminner • ikke fredede kulturminner
Ikke vassdragstilknyttede kulturminner	Som over

Dersom kulturminnemyndighetene har utført verdivurdering av objektene blir dette gjengitt i samletabellen. Det er ikke utført noen selvstendig verdivurdering av kartlagte objekter gjennom VVV-prosjektet.

7.2 Oversikt over utvalgte objekter

Det er kartlagt 7 objekter innen fagtemaet kulturminner i Taumevassdraget. En oversikt over disse er gitt i tabell 15.

Tabell 15 Oversikt over områder registrert som Kulturminner i Taumevassdraget

Nr	Lokalitetsnavn	Fagomr.	Beskrivelse	Tidl. verdi-vurd	Kilde	Datakval./ Dok. status
K1	Ronelega	Ikke vassdr.tk	Driftelege – heller	Nei	Vest-Agder fylkeskomm. 2000	God/ Dokumentert
K2	Elvsasslega	Ikke vassdr.tk	Driftelege – heller og tuft	Nei	Vest-Agder fylkeskomm. 2000	God/ Dokumentert
K3	Indre Finnvellene	Ikke vassdr.tk	Driftelege – stakkesteiner og grunnmur	Nei	Vest-Agder fylkeskomm. 2000	God/ Dokumentert
K4	Taumevatn sørøst	Ikke vassdr.tk.	Automatisk fredet - dyregrav	Nei	ØK-kart	God/ Dokumentert
K5	Stordalslega	Ikke vassdr.tk	Driftelege - voll	Nei	Hageland 1994b	Middels/ Dokumentert
K6	Grøne plassen	Ikke vassdr.tk	Driftelege – voller og grunnmur	Nei	Vest-Agder fylkeskomm. 2000	God/ Dokumentert
K7	Fjellvegskokkji	Ikke vassdr.tk	Driftelege - voll	Nei	Hageland 1994b	Middels/ Dokumentert

Det finnes ingen registreringer i Sefrak- eller Freddy-registeret i nedslagsfeltet til Taumevassdraget. Kun ett objekt, K4, var registrert i Norek. Drifteleger i Taumevassdraget er kartlagt av Hageland (1994a,b, 1998) og er registrert av han i fylkeskonservatorens arkiv (ØK-kart).

Hytter og buer som ble bygd av Heiberg i perioden 1900 – 1940 er også av kulturhistorisk interesse. I rapporten har vi valgt å registrere dem under fagtemaet friluftsliv. Se objekt nummer F6 (Holmevass-hytta/ Holmevass-støet), F8 (Oselega), F9 (Taumevassletta/ Taumevass-sletti) og F10 (Storevatn turisthytte) og omtalen av disse i kapitlet om friluftsliv. I følge Hageland (1994b, 1998) var det også tidligere drifteleger på Holmevass-støet (like vest for hytta), Oselega og Taumevass-sletti.

7.3 Beskrivelse av de enkelte objektene

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
K1	Ronelega	-	Ikke vassdrags tilknyttet	Driftelege – heller	God/ dokumentert	10465 – 46

Kilde

Vest-Agder Fylkeskommune 2000. Unummerert.

Avgrensing

Digitalisert punkt fra kartene som nevnt over, ØK-kartblad AV 026, M=5000

Beskrivelse

Driftelege innunder Holmevassheii nordvest for Store Holmevatn, omkring 250 m nordøst for Roni, der Store Holmevatn renner ut i Store Holmevatnet og Sira.

Lega består av en tydelig grassvoll og en god heller med livdemur under en stor steinblokk oppe i ura (Hageland 1994b, 1998). Hellingen har plass til to.

Lega ligger i en teig som var en del av Vestre Holmevassheii av Ådnerams driftehei som tilhørte også "Der nede" i Ådneram. Teigen blei fraskilt og solgt som en egen eiendom i 1873.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
K2	Elsvasslega	-	Ikke vassdrags tilknyttet	Driftelege – heller og tuft	God/ dokumentert	10465 – 47

Kilde

Vest-Agder Fylkeskommune 2000. Unummerert.

Avgrensing

Digitalisert punkt fra kartene som nevnt over, ØK-kartblad AV 026, M=5000

Beskrivelse

Driftelege innunder Elsvassheii nord for Elsvatn og omkring 400 m øst for anleggsveien til Svartevatnsdammen. Lega ligger på grensen til nedslagsfeltet til Taumevatn.

Lega består av en tydelig grasvoll. Rødmerket DNT-løype fra Ådneram til Taumevatnet krysser vollen. Øst for vollen, i kanten av ura under Elsvassheii ligger en heller med livdemur under ei stor steinblokk (Hageland 1994b, 1998). Helleren har plass til to. Utpå vollen finnes en 2x2 m utydelig tuft fra ei tidligere hytte like ved ei steinblokk.

Lega ligger i en teig som tilhørte "Der nede" i Ådneram og var en del av Dyngjanheii av Ådnerams driftehei. Teigen blei fraskilt og solgt som en egen eiendom til T. Heiberg i 1907.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
K3	Indre Finnvellene	-	Ikke vassdrags tilknyttet	Driftelege – stakkesteiner og grunnmur	God/ dokumentert	10465 – 48

Kilde

Vest-Agder Fylkeskommune 2000. Unummerert.

Avgrensing

Digitalisert punkt fra kartene som nevnt over, ØK-kartblad AV 026, M=5000

Beskrivelse

Driftelege ved foten av Gamlefarknuten sørøst for Finnvelletjødn.

Lega består av ei vid grasslette som ligger på en lokal fluvial avsetning (Kristiansen & Solli 1989). På og ved sletta finnes steingrupper etter stakkesteder samt steinvegger etter ei 2x3 m stor steinbu Hageland 1994b, 1998). Bua er halvt gravd inn i bakken, med are (ildsted) i det ene hjørnet. Hageland (1989) antar at graset blei slått en stund etter at legegjetinga tok slutt, med utgangspunkt i stølen på Heimre Finnvellene lenger sør.

Lega ligger i en teig som tilhørte "Der nede" i Suleskardet og var en del av Taumevassheii av Suleskardets driftehei. Teigen blei fraskilt og solgt som en egen eiendom i 1882, og videre til T. Heiberg i 1911.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
K4	Taumevatn sørøst	-	Ikke vassdrags tilknyttet	Automatisk fr., dyregrav	God/dokumentert	10465 – 33

Kilde

Vest-Agder Fylkeskommune 2000 (F 0023) også avmerket på ØK (R).

Avgrensing

Digitaliserte punkt fra ØK-kartblad AW 026 (R).

Beskrivelse

Dyregraven ligger like ved rødmerket DNT-løype fra Taumevatn turisthytte til Storevatnhytta, omkring 5 m øst for Taumevatnet og 270 m nordnordøst for Taumevasshytta. Grava ligger midt i dyretrekket på en steinrik, smal og kupert strandflate mellom Taumevatnet og ei bratt hei.

Objektet er registrert som nr. F0023 i fornminneregisteret*. Graven er datert til jernalder – middelalder og er automatisk fredet gjennom kulturminnelovens § 4.

Dyregraven er noe ovalformet (2,5x2 m) med bratte vegger steinsatt med bruddstein. En del stein har løsnet rast ned i graven slik at opprinnelig dybde er vanskelig å anslå (ca 0,75 m).

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
K5	Stordalslega	-	Ikke vassdrags tilknyttet	Driftelege - voll	Middels/dokumentert	10465 – 52

Kilde

Hageland 1994b, 1998

Avgrensing

Digitalisert punkt fra ØK-kartblad AW 026, M=50 000, etter beskrivelse i Hageland 1994b, 1998.

Beskrivelse

Gammel driftelege i Stordalen, nær ved Tarjeisånæ, omkring 1,3 km øst for Taumevatn. Vid grasslette, ellers ingen ting å se. Grassletta ligger på en lokal glasimarin avsetning (Kristiansen & Solli 1989).

Lega ligger i en teig som tilhørte "Der nede" i Suleskardet og var en del av Taumevassheii av Suleskardets driftehei. Teigen blei fraskilt og solgt som en egen eiendom i 1882, og videre til T. Heiberg i 1911.

* F0023 – med feltid 004590. 6995 C06 – R01

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
K6	Grøne plassen	-	Ikke vassdrags tilknyttet.	Driftelege og stein fra tuft	God/ dokumentert	10465 – 49

Kilde

Vest-Agder Fylkeskommune 2000. Unummerert.

Avgrensning

Digitalisert punkt fra kartene som nevnt over, ØK-kartblad, M=5000

Beskrivelse

Driftelege nord for Øvre Grønplasztjødn, øst for osen der Fjellveggbekken renner ut i tjønna.

To tydelige grasvoller og grunnmur etter ei 3x3 m stor hytte (Hageland 1994b, 1998).

Lega ligger i en teig som tilhørte "Der oppe" i Ådneram og var en del av Austre Holmevassheii av Ådneram driftehei. Teigen blei fraskilt og solgt som en egen eiendom til T. Heiberg i 1907.

Områdenr	Lokalitet	VVV-verdi	Fagområde	Ytterligere beskrivelse	Kvalitet og dok.	VVV-løpenr.
K7	Fjellveggdokkji	-	Ikke vassdrags tilknyttet	Driftelege - voll	Middels/ dokumentert	10465 – 53

Kilde

Hageland 1994b, 1998

Avgrensning

Digitalisert punkt fra ØK-kartblad, M=50 000, etter beskrivelse i Hageland 1994b, 1998.

Beskrivelse

Gammel driftelege på nordvestsiden av den første store tjønna nord for Øvre Grønplasztjødn. Lega ligger på en liten randmorene eller rygg av morenemateriale. Ei dokk betyr et lite lavereliggende område. Ingenting å se.

7.4 Behov for ytterligere kartlegging

Fornminner er generelt sett dårlig kartlagt i heiområdene, bortsett fra områder vurdert for utbygging (neddemming) (FMAA *et al.* 1995, Bang-Andersen 1999). I Taumevassdraget er det ikke gjennomført noen systematisk kartlegging/ befaring med tanke på fornminner. Driftelegene (voller, hellere, tufter etter tidligere buer) er derimot godt kartlagt (Hageland 1994b, 1998).

Dårlig kartlegging av fornminner skyldes trolig at arbeidet er svært ressurskrevende. Det ville likevel være ønskelig med bedre kartlegging av fornminner, særlig i tilknytning til vatn, legevollene og langs gamle dyretråkk og områder der terrenget danner naturlige ledegjerder for rein.

8.0 LITTERATUR

- Agder distriktshøgskole (ADH), Vannlaboratoriet. 1979. Vassdrag og fjorder i Vest-Agder. 37 s.
- Agder Naturmuseum. 2000. Utskrift av krysslister og herbariebelegg ved Agder naturmuseum og botaniske hage.
- Andersen, B.G. 1954. Randmorener i Sørvest-Norge, N.geogr.tidsskr. bd.14.
- Andersen, B.G. 1960. Sørlandet – i sen og postglasial tid. NGU 210. 142 s.
- Bang-Andersen, S. 1982. Heiene i arkeologisk lys. I: Boka om heiene: Vest-Telemark, Setesdal, Ryfylke: kultur og tradisjoner. Grøndahl forlag. 133 s. Hallandvik & Bang-Andersen (red.). s31-46
- Bang-Andersen, S. 1999. De første villreinjegere. I: I villreinens rike. Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene – Setesdal Austhei. Friluftforlaget. 252 s. Frøstrup, J.C. (red.). s86-100.
- Brettum, P. & Lindstrøm, E.-A., 1983. Vassdrag i Vest-Agder. Vurdering av vannkvalitet på grunnlag av fysisk-kjemisk og biologiske analyseresultater 1981-82. NIVA-rapport O-82082. 146s.
- Direktoratet for Naturforvaltning (DN). 1992. Verneplan I og II for vassdrag. En oversikt over kunnskapsnivået innenfor naturfag og friluftsliv. Verneplanens regionvise dekning. DN-rapport 1992-7. 192s.
- Direktoratet for naturforvaltning (DN) 1996a. viltkartet – retningslinjer for bruk. DN-rundskriv 3/1996.
- Direktoratet for naturforvaltning (DN) 1996b. Viltkartlegging DN-håndbok 11 - 1996
- Direktoratet for naturforvaltning (DN), 1999a. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 – 1999. 238s. Vedlegg.
- Direktoratet for naturforvaltning (DN), 1999b. Kartlegging av ferskvannslokaliteter. DN-håndbok 14 – 1999. Høringsutkast – 20.mai 1999 (Endelig versjon foreligger ikke) 238s. Vedlegg.
- Direktoratet for naturforvaltning (DN), 1999c. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. Norwegian redlist 1998. DN-rapport 1999-3. 162 s.
- Direktoratet for naturforvaltning (DN), & Norges vassdrags og energidirektorat (NVE). 1997. Dokumenterte verneverdier i vernede vassdrag. En veileder for tilrettelegging og vurdering av informasjon. Foreløpig utgave. 51 s.
- Direktoratet for naturforvaltning (DN). 2000. Inngrepsfrie områder i Vest-Agder 1998. Kart. (www.dirnat.no/inon)
- DNMI – Det norske meteorologiske institutt Dette var litt lite presist, har du flere opplysninger ? ☺
- Egerhei, T. 1987. Taumevassdraget – notat basert på feltbefaringer. Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernnavdelingen. (upublisert)
- Eie, J.A., Faugli, P.E. & Aabel, J. 1996. Elver og vann. Vern av norske vassdrag. Norges Vassdrags og energidirektorat/ Grøndahl og Dreyers Forlag AS, Oslo. 288s.

- Elgsma, A. 1996. Landskapsregioner i Norge, med underregioninndeling. Kart i målestokk 1 : 2 000 000. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS).
- Elgsma, A. & Asheim, V. 1998. Landskapsregioner i Norge - landskapsbeskrivelser. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. NIJOS rapport 2/98.
- Enge, E. 1994a. Dybdekart over Storevann (960m) i Njardarheim. 3s.
- Enge, E. 1994b. Fiskeribiologiske undersøkelser i Sira 1994.
- Enge, E. 1995. Dybdekart over Taumevann, Njardarheim. 2s.
- Enge, E. 1996a. Fiskeribiologiske undersøkelser i Sira 1995.
- Enge, E. 1996b. Kalkingsplan for Taumevassdraget, Sirdal. 4s.
- Falkum 1977. Sørlandets geologiske oppbygning. I: Bygd og By i Norge, Agder. Kristiansen, A. (red). s28 – 64.
- Fornminneregisteret – (www.ra.no / www.dokpro.uio/~holmen/fornminner/niku.html)
- Fremstad, E. 1996. Vegetasjonstyper i Norge. Norsk institutt for naturforskning. - NINA-temahefte 12:1-279.
- Fylkesmennene i Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland. 1986. Heiormrådet Setesdal-Ryfylke. Framlegg til mål og retningslinjer for arealbruk. Framlegg frå ei planfagleg rådgjevningsgruppe for heiormrådet Setesdal-Ryfylke oppnevnt etter initiativ frå fylkesmannen i Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland. 54s, vedlegg og kart.
- Fylkesmannen i Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland. 1995. Forslag til verneplan for Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene. 82s.
- Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernavdelingen. 1985a. Handlingsprogram for friluftslivet i Vest-Agder fylke - utkast til arealdisponeringsdel. Del I.
- Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernavdelingen. 1985b. Handlingsprogram for friluftslivet i Vest-Agder fylke - utkast til arealdisponeringsdel. Lyngdals- og Flekkefjordsregionen. Lyngdal, Farsund, Hægebostad, Flekkefjord, Kvinesdal, Sirdal. Del IIc.
- Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernavdelingen. 1998a. Temakart-Friluftsliv - opplysninger fra Naturbasen 1: 75 000 (kart).
- Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernavdelingen. 1998b. Temakart-Naturvern - opplysninger fra Naturbasen 1: 75 000 (kart).
- Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernavdelingen. 1998c. Temakart-Vilt - opplysninger fra Naturbasen 1: 75 000 (kart).
- Førland, E.J. 1993. Nedbørnormaler, normalperiode 1961-1990. Det norske meteorologiske institutt (DNMI), klimaavdelingen. Rapport nr. 39/93.
- Gabrielsen, E. 1971. "Landskapsarkitektur", kompendium, Landbruksbokhandelen, Ås - NLH.
- Gjessing, J. 1978. Norges landformer. Universitetsforlaget. 207 s.
- Grimsby, P.Ø. 1996. Biologisk mangfold i Sirdal kommune. Registrering og forvaltning av nøkkelområder. Rapport, Sirdal kommune, 1996. 91s.

- Hageland, T.N. 1994a. Generelt om driftelegene. 6s.
- Hageland, T.N. 1994b. Driftelegene i Sirdal kommune. 21s.
- Hageland, T.N. 1998. Murar og hellerar i heieane. Drifteheiane i Rogaland og på Agder. Vest-Agder fylkeskommune, Fylkeskonservatoren i Vest-Agder. 239 s.
- Haraldstad, Ø. 2000. Taumevassdraget og Grauthellervatn med Godfartjønnene. I: Forvaltningsplan for Njardarheim. Fylkesmannen i Vest-Agder. Miljøvernavdelingen. (manuskript).
- Helberg, C. 1991. På ski i fjellet. Beskrivelse av skiruter i fjellet. Den Norske Turistforening (DNT) Oslo. 206s.
- Holtan, H. & Vinje, J.E. 1981. Vannforekomster i Vest-Agder. Vurdering og kommentarer til fysisk-kjemiske analyseresultater utført i tidsrommet 1978-1980. NIVA-rapport O-81072. 93s.
- Kristiansen, K.J. & Sollid, J.L. 1989. Vest-Agder fylke – kvartærgeologi og geomorfologi. Beskrivelse til kart 1:250000. Geogr. inst. Univ. i Oslo.
- Kulturminneloven – se Lov av osv. ? har du flere opplysninger her ☺
- L'Abée-Lund, J.H. 1985. Fiskeundersøkelser i Njardarheim. Forprosjekt for forvaltningsplan. Fylkesmannen i Aust-Agder, Miljøvernavdelingen. Rapport 5-1985. 50s.
- Lauritzen, P.R (red). 2000. Til fots i Norge. Den Norske Turistforening (DNT) Oslo. 528s.
- Limnibase – utskrift fra ferskvannsdatabase 2000. Fylkesmannen i Vest-Agder.
- Lov av 9. juni 1978. nr. 50 om kulturminner (Kulturminneloven) – med endringer, senest ved lov av 3. mars 2000 nr. 14.
- Melby, M.W. og Toftdahl, H. 1988. Veileder for behandling av friluftslivsinteresser i vassdragskonsesjonssaker. Økoforsk utredning 1988:8.
- Miljøverndepartementet (MD). 1994. Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag. 23s.
- Miljøverndepartementet (MD). 2000. Forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane Landskapsvernområde. 5 s.
- Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens Kartverk. Hønefoss.
- Naturbase – naturdatabase med opplysninger om bla. vilt, friluftsliv og naturvern. Se FMVA 1998 a, b, c.
- Pedersen, E.S. 1982. Stølsbruk i heiene. I: Boka om heiene: Vest-Telemark, Setesdal, Ryfylke: kultur og tradisjoner. Grøndahl forlag. 133 s. Hallandvik & Bang-Andersen (red.). s94-108.
- Puschman, O. 1998. Nasjonalt referansesystem for landskap. Bruk av ulike kilder som grunnlag for beskrivelse av underregioner. NIJOS-rapport 12/98.
- Nordisk Ministerråd 1990. Naturen kjenner ingen grenser. Washington, Ramsar-, Bern-, Bonnkonvensjonene.
- Norges Offentlige Utredninger (NOU). 1974. Fjellplan for Setesdal Vesthei. NOU 1974:39.
- Norges Offentlige Utredninger (NOU). 1976. Verneplan for vassdrag. Utredning (Rapport nr. 2) fra kontaktutvalget Kraftutbygging/ naturvern. Utredning avgitt til Industridepartementet, Miljøverndepartementet og Hovedstyret for NVE i april 1976. NOU 1976:15. 150s.

- Norges Offentlige Utredninger (NOU). 1983. Verneplan for vassdrag III. Utredning nr. 3 fra kontaktutvalget Kraftutbygging-naturvern. NOU 1983:41. 192s.
- Norges Offentlige Utredninger (NOU). 1986. Ny landsplan for nasjonalparker. NOU 1986:13. 103s.
- Norges Offentlige Utredninger (NOU). 1991a. Verneplan for vassdrag IV. Utredning nr. 4 fra kontaktutvalget Kraftutbygging - naturvern. Avgitt til Olje- og energidepartementet mars 1991. NOU 1991:12A. 151s.
- Norges Offentlige Utredninger (NOU). 1991b. Verneplan for vassdrag IV. Utredning nr 4 fra kontaktutvalget
- Olterdal, J. 1999. Beitedrift med sau. I: I villreinens rike. Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene – Setesdal Austhei. Friluftsførlaget. 252s. Frøstrup, J.C. (red.). s196-201.
- Pedersen, U., Walker, S.E. & Kibsgaard, A. 1990. Kart over atmosfærisk avsetning av svovel- og nitrogenforbindelser i Norge. Norsk institutt for luftforskning (NILU) OR 28/90.
- Pedersen, O. & Åsen, P.A. 1997. Nasjonalt sjeldne karplanter (rødlisterarter) i Vest-Agder. Foreløpig utgave. 167s.
- Pettersen, S. & Eikenæs, O. 1992. Differensiert forvaltning av vernede vassdrag. NVE-publikasjon nr. 20. Norges vassdrags og energidirektorat (NVE), Oslo. 18 s, 4 vedlegg (med tillegg som erstatter kapitittel 4)
- Selvig, E. 1992. Verdien av vassdragsnatur i internasjonal sammenheng. Vedleggsdel med fagrappporter (Red.) E. Selvig. Rapportserie fra Senter for miljø og utvikling, Universitetet i Oslo, Serie A/Nr. 1/92 Miljøstudier.
- Semb, R. & Larsen, P.A. 1996. Sportsfiske i Vest-Agder. Innlandsfisk - sjøaure - laks. Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernavdelingen (kart). 5. utgave.
- Setesdal-Ryfylke Villreinemnd (SRV). 1995. Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane. Villreinens områdebruk. Kart. M = 1:360 000
- Sigmond, E.M.O., Gustavson, M. og Roberts, D. 1984. Berggrunnskart over Norge, M 1:1 000 000 I: Nasjonalatlas for Norge. Geografisk institutt, Universitetet i Oslo.
- Sirdal kommune. 1996. Kommuneplanens arealdel. Oversiktsplan - vedtatt 30.05.96. Kart.
- Sirdal kommune. 1998. Kommunedelplan for utbygging av anlegg og områder for idrett og friluftsliv 1999-2002. Vedtatt av kommunestyret i desember 1998.
- Skjellkvåle, B.L., Henriksen, A., Faafeng, B., Fjeld, E., Traaen, T.S., Lien, L., Lydersen, E. & Buen, A.K. 1997. Regional innsjøundersøkelse 1995. En vannkjemisk undersøkelse av 1500 norske innsjøer. Norsk institutt for vannforskning (NIVA). Overvåkingsrapport; 677/96. 73s.
- Sperstad, H.P., Elgmork, K., Erichsen, E., Germeten, G., Gjærevoll, O., Hillestad, K.O. & Wessel, E.H.G. 1971. Rapport fra kontaktutvalget Kraftutbygging-naturvern – om vassdraga som bør vernes mot kraftutbygging. Bergen. 203s.
- Statens kartverk 1990. 1313 II Lysekammen. NGOs hovedkartserie M711-kartblad (n50). M 1: 50 000
- Statens kartverk 1990. 1413 III Rosskreppfjorden. (tidl. Rjuven) NGOs hovedkartserie M711-kartblad (n50) M 1: 50 000

Statens kartverk, Landkartdivisjonen. 1995. Sirdal - Setesdalsheiene Turkart. M 1 : 80 000. Nedfotografert fra M711 kart med M 1 : 50 000.

Statskog & STF 1998. Opplev Taumevassdraget. Sirdals fiskerike naturperle. Folder.

Stortingsmelding nr. 11 1957. Om statens eieendom Njardarheim. Tilråding frå Landbruksdepartementet 21. desember 1956, godkjent ved kronprinsregentens resolusjon samme dag.

Stort.meld. nr. 40, 1986-87. Om friluftsliv.

Stort.meld. nr. 58, 1996-97. Om FN konferansen om miljø og utvikling i Rio de Janeiro.

Stort.meld. nr. 58, 1996-97. Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling.

Tjörnholm, I. 1968. Isavsmeltningsstudier i indre deler av Vest-Agder. Hovedfagsoppgave ved Universitetet i Oslo.

Undheim, M. 1999. Njardarheim. Kvæven bygdetun, 1999. 144s.

Vest- Agder fylkeskommune. 2000. Fylkeskonservatorens arkiv – kart og andre registreringer. Status per 2000.

Vassdragsregisteret – NVEs register over vatn og vassdrag i Norge (www.nve.no)

www.dirnat.no/inon

www.miljo.no

www.nve.no

www.statkart.no

www.statskog.no

www.toyen.uio.no/botanisk

Åsen, P.A. 1999. Planteliv i heiene. I: I villreinens rike. Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene – Setesdal Austhei. Friluftslivforlaget. 252 s. Frøstrup, J.C. (red.). s45-59.

9.0 KART

Tillatelsesnummer LKS82003-O3647

Kart nr. 1

PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
P1	Tjønna øst for Fjellveggjødnæ	Lokal
P2	Fjellveggjødnæ	Lokal
P3	Stordalen	Lokal
P4	Stumpetjødnene	Lokal
P5	Mellom Gamlefærknuten og Indre Finnvellene	Regional
P6	Annlaugdalen	Lokal
P7	Holmevassheii	Lokal
P8	Taumevatn SØ	Lokal

Kart nr. 2

BIOLOGISK MANGFOLD		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
B1	Taumevassdraget	Nasjonal
B2	Taumevassdraget og heimrådene lenger øst	Nasjonal
B3	Store Holmevatn	Lokal
B4a-b	Nedre Stumpetjødn	Lokal
B5a-b	Finnvelletjødn	Lokal
B6a-b	Taumevatn	Regional
B7a-c	Endefiske	Regional
B8a-b	Nedre Grønplasztjødn	Nasjonal
B9a-d	Øvre Grønplasztjødn	Nasjonal
B10a-b	Storevatn	Lokal

Kart nr. 3

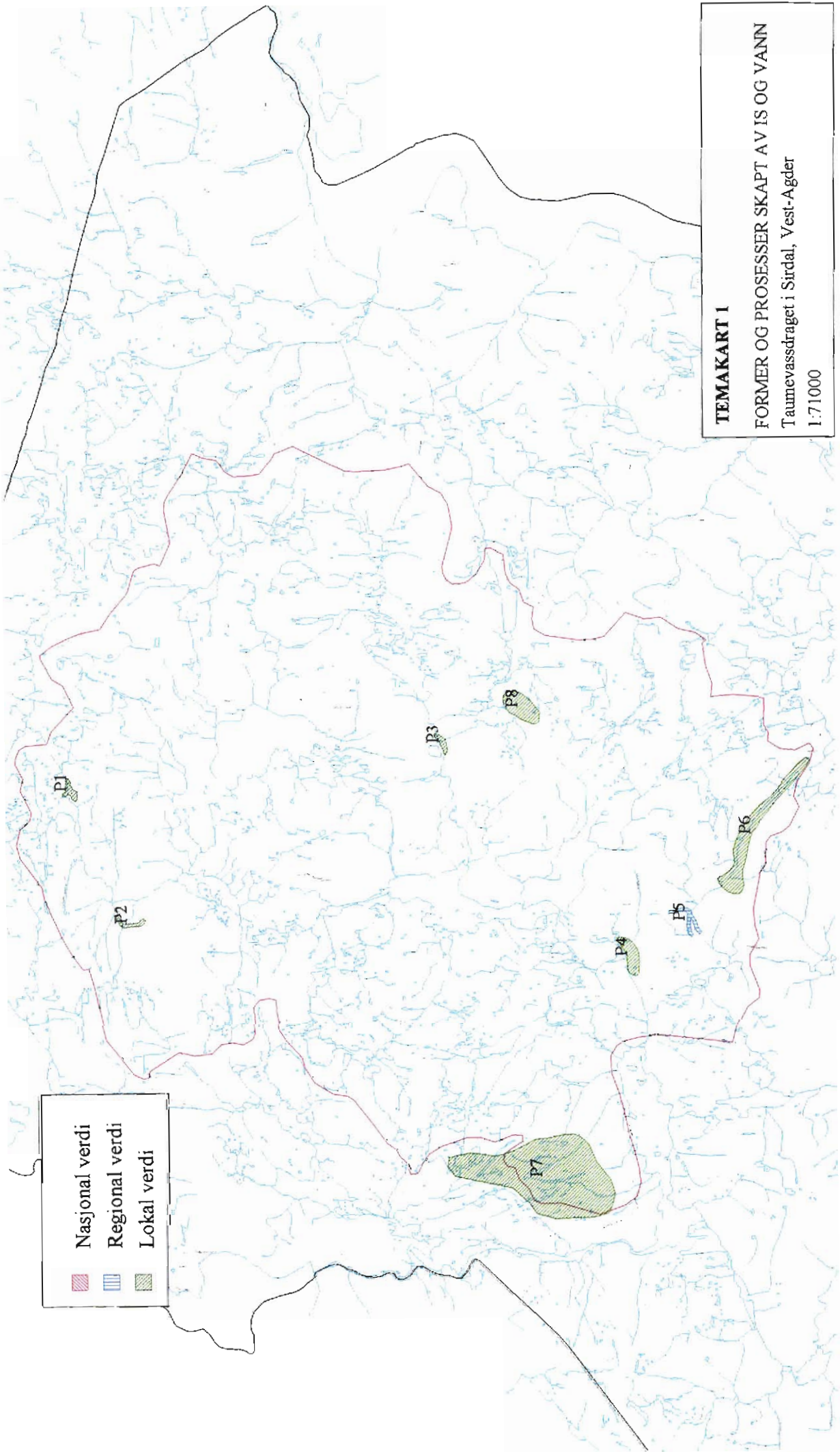
LANDSKAPSBILDE		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
L1	Grøne plassen	Regional
L2	Storfossen	Regional

Kart nr. 4

FRILUFTSLIV		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
F1	Ådneram-Taumevatn	Nasjonal
F2	Håhelleren-Taumevatn	Nasjonal
F3	Taumevatn-Storevatn	Nasjonal
F4	Taumevatn-Endefiske-Storevatn	Nasjonal
F5	Storevatn-Kringlevatn	Nasjonal
F6	Holmevatn jakthytte	Nasjonal
F7	Taumevatn turisthytte	Nasjonal
F8	Oselega jakthytte	Nasjonal
F9	Taumevatnsletta jakthytte	Nasjonal
F10	Storevatnhytta, nordre	Nasjonal
F11	Storevatnhytta, søndre	Nasjonal

Kart nr. 5

KULTURMINNER		IKKE VERDIGRADERT
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
K1	Ronelega	–
K2	Elvsasslega	–
K3	Indre Finnvellene	–
K4	Taumevatn sørøst	–
K5	Stordalslega	–
K6	Grøne plassen	–
K7	Fjellvegskokkji	–

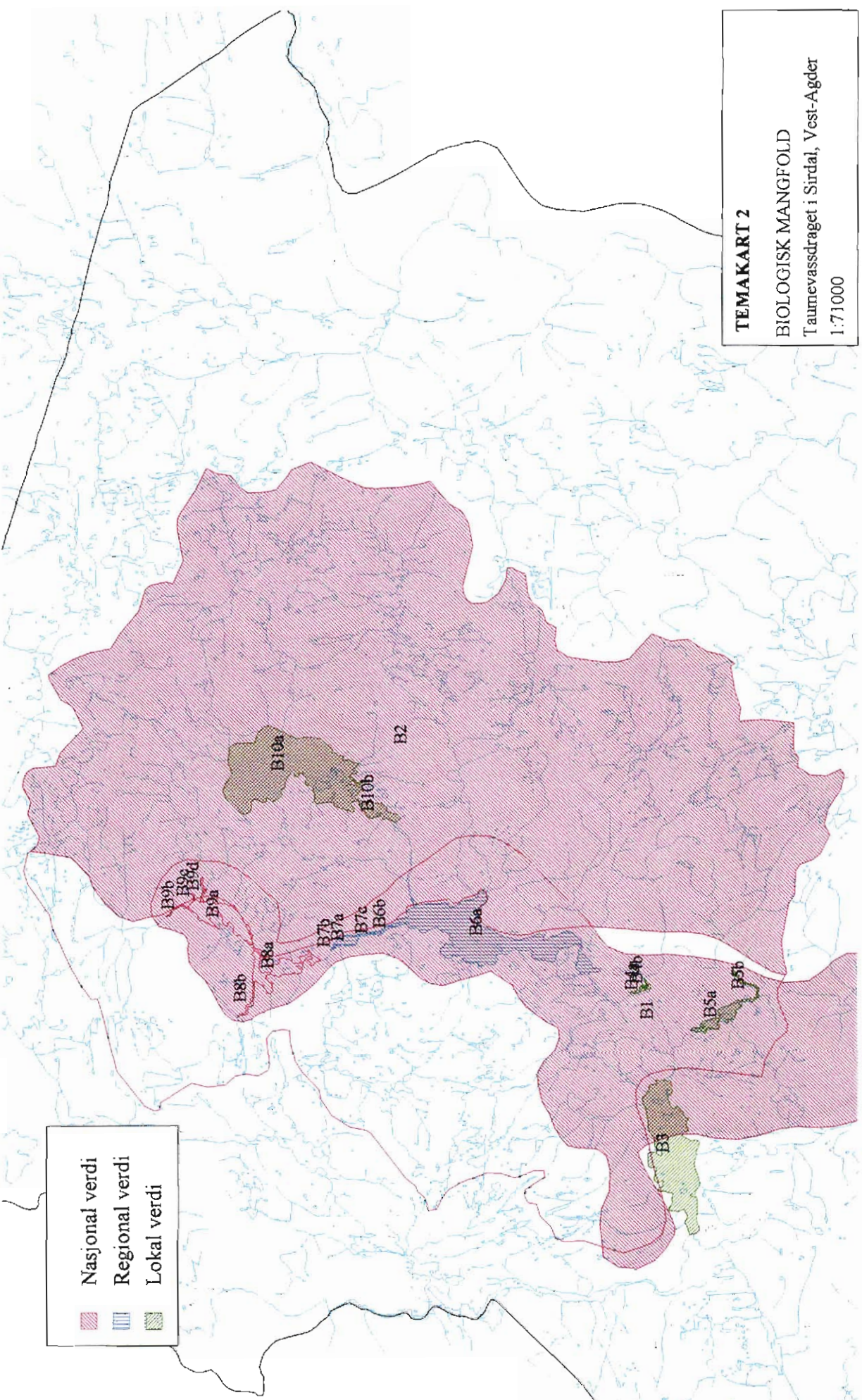

	Nasjonal verdi
	Regional verdi
	Lokal verdi

TEMAKART 1
FORMER OG PROSESSER SKAPT AV IS OG VANN
Taumevassdraget i Sirdal, Vest-Agder
1:71000

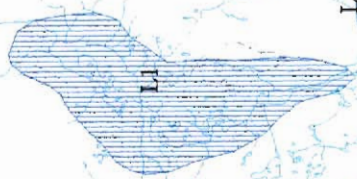

	Nasjonal verdi
	Regional verdi
	Lokal verdi

TEMAKART 2
BIOLOGISK MANGFOLD
 Taumevassdraget i Sirdal, Vest-Agder
 1:71000

Nasjonal verdi
Regional verdi
Lokal verdi

TEMAKART 3

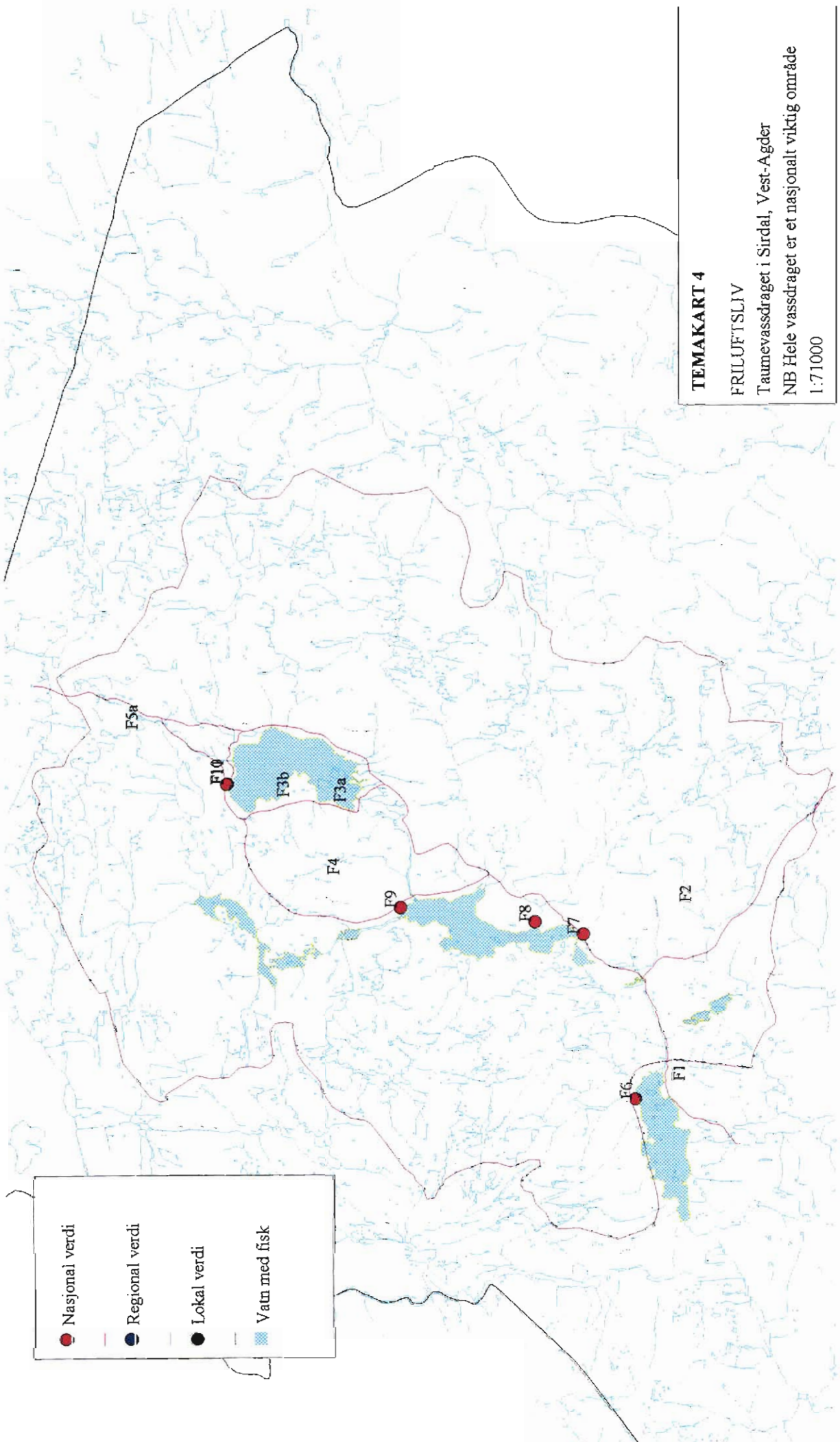
LANDSKAPSBILDE

Taunevassdraget i Sirdal, Vest-Agder

NB Hele vassdraget er et nasjonalt viktig område

1:71000

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Vann med fisk

TEMAKART 4
 FRILUFTSLIV
 Taumevassdraget i Sirdal, Vest-Agder
 NB Hele vassdraget er et nasjonalt viktig område
 1:71000

● Automatisk fredet forminne (Norek)

● Andre kulturminner

○ Friluftsobjekt med kulturhistorisk verdi

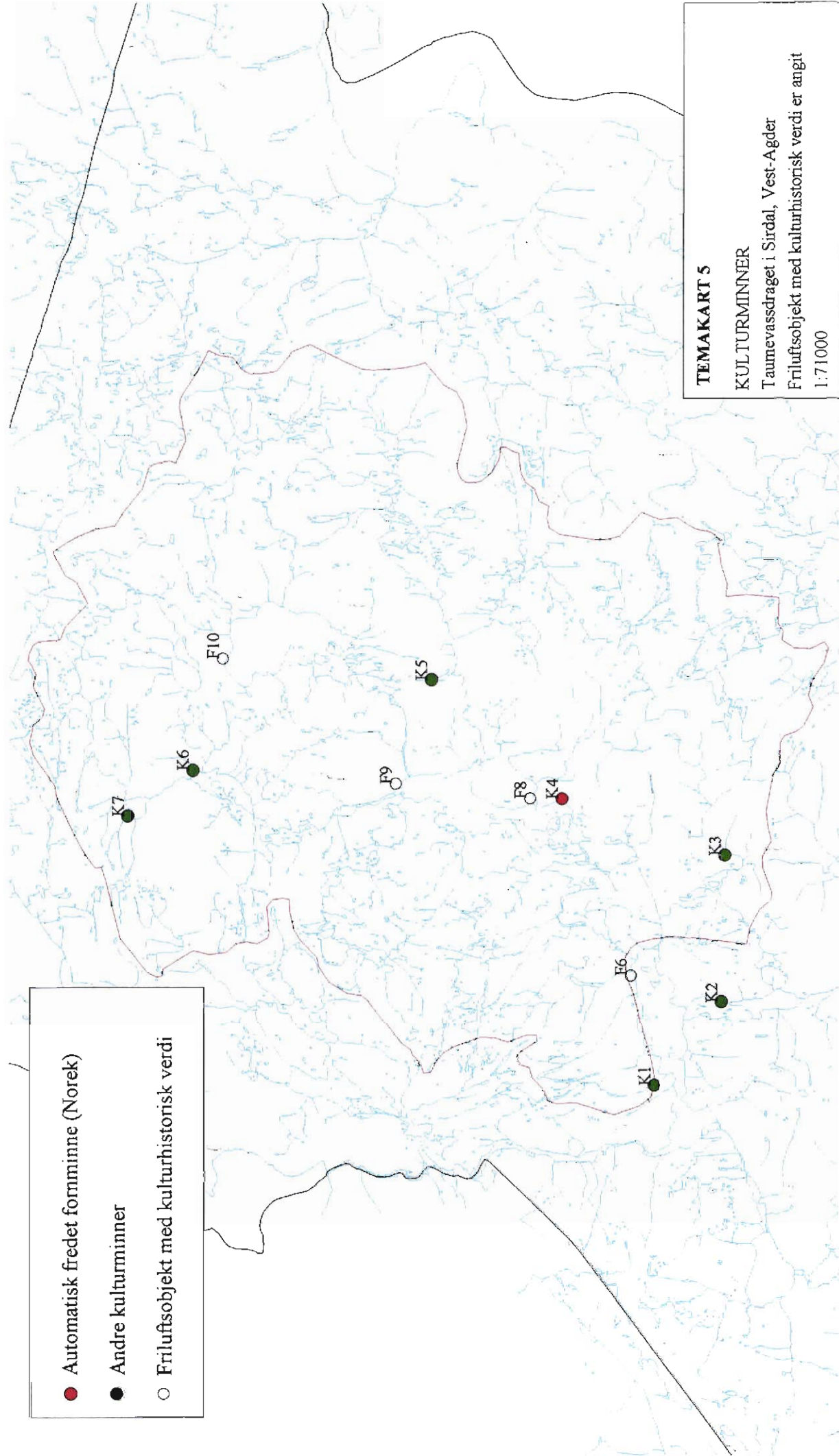
TEMAKART 5

KULTURMINNER

Taumevassdraget i Sirdal, Vest-Agder

Friluftsobjekt med kulturhistorisk verdi er angitt

1:71000

VEDLEGG Tabeller

Nr	Lokalisering	Värde-typer	Bestyrkelse	Kilde	Funn nr.:	Funn nr.:	Beck nr.:	Beck nr.:	Dokumentation	Beaktelse
K1	Kásmunden	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	221:28			Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Gravhaugen ligger omkring 20 m fra bekkens sønn vestover ut på Kásmunden, dvs. gamle utløp til Neshimvasstægti for det ble flytt til Neshimvasstægti. Det kan derfor antas at gravhaugen skal inntas av VV-objekt. Objektet er listet i Innetilbudet.
K2	Tihauan, Kviljo	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	27:23	ØK nr. 75704, R-2		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 18. Kant markerer gravhaug (rundhaug), 1,5 m høy og med en diameter på ca 5 m
K3	Kviljo NB	Net	Gravhauger	Net	Mykland 1991	36:23	ØK nr. 75704, R-3		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 18. Til utløp gravhauger. Haugene er ca 0,5 m høye og med en diameter på ca 2-3 m
K4	Sauehaug, Kviljo	Net	Gravhauger	Net	Mykland 1991	408:23	ØK nr. 75704, R-3		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 18. 6 små gravhauger, alle med en diameter på 2-3 m, 0,2-0,5 høye. Gravhaugene er dattere.
K5	Sauehaug, Kviljo	Net	Høstetning	Net	Mykland 1991	409:23	Trolig ØK nr. 75704, R-3 og eldri ØK nr. 75704, R-3 jfr. VAFK 1993		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 18. Stålpilgrøstet med 5 ulike markererte stålpilgrøst. Objektet er angitt som hestetning.
K6	Sauehaug, Kviljo	Net	Bogstas	Net	Mykland 1991	407:23	ØK nr. 75704, R-3 jfr. VAFK 1993		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 18. Funn av diverse flint; markertverftårn, 3 skrappe og 59 avlegg av flint, indikerer en bogstas. Bogstasen er datter til stasjon.
K7	Ved Raskindabukta, Hanningst. Kviljo	Net	Gravhauger	Net	Mykland 1991	25:23	ØK nr. 75704, R-14		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 18. 2 store og 5 mindre stykke markerte gravhauger. Diameter er fra 2 til 4 m og haugene er 0,2-0,5 m høye. Høylene er dattere.
K8	Ved Raskindabukta, Hanningst. Kviljo	Net	Gravhauger	Net	Mykland 1991	24:23	ØK nr. 75704, R-13		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 18. Felt med og uten gravhaug ca 2 m høy og med en diameter på ca 12 m, samt 5 små hauger 0,5-1 m høye og med diameter på 1-2 m. Gravhaugene er dattere.
K9	Kvillonen ved Raskindabukta, Hanningst. Kviljo	Net	Høstetning	Net	Mykland 1991	23:23	ØK nr. 75704, R-12		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 18. Kvillonen er en stor høyhaug med hestetning av mange skrap og flint grupper. Objektet er datter til bogstasen.
K10	Langa Logar, oppgavens Meshimvasstægti	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	98:25	Trolig ØK nr. 75704, R-4 jfr. VAFK 1993		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Kan muligens sammenføres med flint ØK nr. 757, R-4 - gravhaug fra flint gravhaug, referert i VAFK 1993
K11	Ved Raskindabukta, Vane	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	88:21	Trolig ØK nr. 75704, R-9 jfr. VAFK 1993		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	
K12	Ved Raskindabukta, Vane	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	88:21	jfr. VAFK 1993		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	
K13	Lundhaugen, Vane	Net	Gravhaug og bygdeberg	Net	Mykland 1991	94:103	ØK nr. 75704, R-1		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 18. Oppå Lundhaugen ligger en gravhaug som er ca 20 m i diameter og ca 1,5 m høy. Det er et stort kule i midten og en lav, vakkert gravhaug og dattere.
K14	Ved Lundhaugen, Vane	Net	Høstetning	Net	Mykland 1991	425:103	C 24782 ØK nr. 75704		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 18. Objektet består av en høyhaug med 25 skrappe og flint. Stenen står opp på muskeltverftårn. Høstetningen er dattere.
K15	Ved Braddavmen, Skjeme	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	114:36	ØK nr. 75704, R-8		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 18. Objektet består av en stor gravhaug, ca 25 x 10 m i diameter og ca 1,5 m høy. Gravhaugen er dattere.
K16	Ved Braddavmen	Net	Løstunn	Net	Mykland 1991	373:103			Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	
K17	På Kásmunden, nord for Braddavmen	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	394:103			Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	
K18	Nord for Braddavmen	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	95:103			Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	
K19a	Nord for Stadva i Braddavmen	Net	Løstunn	Net	Mykland 1991	370:103			Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	
K20	Sør for Rv 43 ved Presvannet	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	89:21			Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	
K21	Omrand nord for Presvannet	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	256:105	Trolig ØK nr. 75704, R-1		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Gravhaugen ligger helt opp til vannkanten for Presvannet på flatefjellingsområdet
K22a	Omrand nord for Presvannet	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	257:105	ØK nr. 75704, R-2		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Gravhaugen i objekt K22a og K23 ligger i idrettsområde 111 og består av gravhauger med et ØK-kantstykke AT 003-5-3. Dette området er dattere og lagr inn som objekt nr. K23b her. Området er angitt som "en gravhaug" i VAFK 1993, fluss ØK nr. 757, R-1, ER, R-2 med et ikke løpnummer i rapporten. De to gravhaugene er av identiske med gravhaugene i K22a og K23.
K23	Omrand nord for Presvannet	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	258:105	ØK nr. 75704, R-2		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Se objekt K23
K24	Øst for Presvannet	Jr/Net	Hulvet	Net	Mykland 1991	349:106			Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	
K25	Høyland, sør for Presvannet	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	395:20	ØK nr. 75704, R-2		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Gravhaug/røyse omkring 110 m fra Presvannet, 30 m fra bekk. Det finnes fire gravhauger og et løstunn ligger vest-øst som ligger fra 140-250 m fra vannet. De er ikke registrert, kun kommentert her
K26	Ardal, nord for Vane	Net	Løstunn	Net	Mykland 1991	374:103			Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	
K27	Øygard, nord for Vane	Net	Ryddingsplass	Net	Mykland 1991	93:103	ØK nr. 75704, R-12		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	
K28	Arland Syd	Net	Gravhauger	Net	Mykland 1991	273:27	ØK nr. 75704, R-9		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	
K29	Smeddalen, Arland	Net	Gravhauger	Net	Mykland 1991	272:27	ØK nr. 75704, R-6		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	Objektet er også registrert i VAFK 1998a, b, dekkende 16. En liten gravhaug, tungt om muretskrigg med en mindre haug på toppen
K30	Arland	Net	Gravhaug	Net	Mykland 1991	279:27	ØK nr. 75704, R-9		Digitalisert punkt ut fra avretking - punkt fra ØK-	

Tabel 18. Oversikt over automatisk frøede kulturminner i Næringsmiddel.

Nr	Lokalitetnavn	Vase- drage- tullin	Beaktelses- type	Tidlig verdi- vurd	Kilde	Pant nr.:	Revsk. nr.	Base nr.	Datavert/ Dok. status	Agvending	Beaktelses- volumen	Beaktelses- volumen
K31	Amidi nord	Nei	Groveing	Nei	Mjelland 1991	278-77	ØK nr. 157 E7, R-5	65	God/Dok.	Digitalisert R-punkt fra ØK-kartblad AT 003-5-2	100	100
K32	Amidi sørvest	Nei	Groveing	Nei	Mjelland 1991	278-77	ØK nr. 157 E7, R-12	66	God/Dok.	Digitalisert R-punkt fra ØK-kartblad AT 003-5-2	100	100
K33	Amidi vest	Nei	Groveing	Nei	Mjelland 1991	275-17	ØK nr. 157 E7, R-10	67	God/Dok.	Digitalisert R-areal fra ØK-kartblad AT 003-5-2	100	100
K34	Amidi	Nei	Groveing	Nei	Mjelland 1991	274-77	ØK nr. 157 E7, R-7	68	God/Dok.	Digitalisert R-punkt fra ØK-kartblad AT 003-5-2	100	100
K35	Amidi nord	Nei	Groveing	Nei	Mjelland 1991	277-77	ØK nr. 157 E7, R-11	69	God/Dok.	Digitalisert R-areal fra ØK-kartblad AT 003-5-2	100	100
K36	Kievland før	Nei	Groveing	Nei	Mjelland 1991	377-97		70	God/Dok.	Digitalisert punkt ut fra avmerking på kart i Mylshov 1991	100	100
K37	Kievland	Nei	Hutuller	Nei	Mjelland 1991	376-97		71	God/Dok.	Digitalisert R-areal fra ØK-kartblad AT 003-5-2	100	100
K38	Kievland	Nei	Groveing	Nei	Mjelland 1991	378-97		72	God/Dok.	Digitalisert R-punkt fra ØK-kartblad AT 003-5-2	100	100
K39	Jågeberg	Nei	Bjågeberg	Nei	Mjelland 1991	283-76 104-76	ØK nr. 157 D4, R-8	73	Midd/Dok.	Digitalisert punkt ut fra avmerking på kart i Mylshov 1991	100	100
K172	Næringsmiddel V	Nei	Groveing	Nei	Mjelland 1991	99-24	Tidlig ØK nr. 157 E7, R-14 G3-R4 jfr. VAFK 1993	276	Midd/Dok.	Digitalisert punkt ut fra avmerking på kart i Mylshov 1991	100	100
K173	Næringsmiddel V	Nei	Groveing	Nei	Mjelland 1991	90-14		277	Midd/Dok.	Digitalisert punkt ut fra avmerking på kart i Mylshov 1991	100	100
K174	Vase stolt 50	Nei	Groveing	Nei	ØK			278	Midd/Dok.	Digitalisert R-punkt fra ØK-kartblad AT 003-5-4	100	100
K175	Omsted, Prestevanns	Nei	Groveing	Nei	ØK			279	Midd/Dok.	Digitalisert R-punkt fra ØK-kartblad AU 003-5-3	100	100

Tabel 19. Oversikt over bygninger i Næringsmiddel (bygninger)

Nr	Lokalitetnavn	Vase- drage- tullin	Beaktelses- type	Tidlig verdi- vurd	Kilde	Serifik. nr.	Base nr.	Datavert/ Dok. status	Agvending	Beaktelses- volumen	Beaktelses- volumen
K40	Kvilje	Nei	Våningshus	Serifik.	Serifik.	1803-021069	80	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 002-5-2	100	100
K41	Nyberg, Nære Skårne	Nei	Våningshus	Serifik.	Serifik.	022/0218	81	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 603-3-4	100	100
K42	Nyberg, Nære Skårne	Nei	Våningshus	Serifik.	Serifik.	022/0224	82	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 603-3-4	100	100
K43	Vaseburg Vase	Nei	Ullhus	Serifik.	Serifik.	022/0241	83	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 603-5-4	100	100
K44	Middberg, Vase	Nei	Våningshus	Serifik.	Serifik.	022/0219	84	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 603-5-4	100	100
K45	Centrum, Vase	Nei	Våningshus	Serifik.	Serifik.	022/0222	85	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 603-5-4	100	100
K46	Dahljaasen, Vase	Nei	Dank	Serifik.	Serifik.	022/0225	86	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 603-5-4	100	100
K47	Paradiset, Vase	Nei	Våningshus	Serifik.	Serifik.	022/0220	87	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 603-5-4	100	100
K48	Vase kirke	Nei	Kirke	Serifik.	Serifik.	022/0243	88	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 603-5-4	100	100
K49	Vase prestegård	Nei	Ullhus nå menigmanner	Serifik.	Serifik.	022/0209	89	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 603-5-4	100	100
K50		Nei	Firspåretull g. nå kirkeaut.	Serifik.	Serifik.	022/0208	90	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kart AT 003-5-4 jfr. Serifik-regulert	100	100
K51		Nei	Bolighus	Serifik.	Serifik.	022/0207	91	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	100	100
K52		Nei	Paviljonger	Serifik.	Serifik.	022/0210	92	Midd/dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-regulert	100	100
K53	Hollend, Vase skole	Nei	Skolehus	Serifik.	Serifik.	022/0218	93	God/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	100	100

Fort. Tabell 19. Oversigt over Sefrak-registrerte bygninger i Næstvedkommunerne

Nr	Lokaltitlenavn	Værdrags-tilk.	Beholdelse	Tidl. verd.	Kilde	Sefrak nr.	Base nr.	Dato/tilk. Dok. status	Agværing	Jætt 100 m bellet	Beskrivelse
K54	Kilvehagen, Øvre Skieme	Nei	Uthus		Sefrak	1003-023086	94	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	Ja - 40	Uthus bygd ca. 1890. Brukt som hua for dyr fram til ca. 1945. Kjørt hus bygd om til garasje med port i 1962. Husbygd skjøpper fra 1900-1950.
K55			Våningshus		Sefrak	023085	95	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	Ja - 50	Våningshus på Skieme-Øvre bygd ca. 1898. Noen ombygninger etter 1950 (20/7)
K56	Frihus, Øvre Skieme	Nei	Våningshus		Sefrak	023087	96	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	Ja - 50	Våningshus på gården Frihus, bygd før 1900. Modernisert i 1970, bla. tilbygg med. Landhandlet fram til ca. 1910. Husbygd kjøpman, husfrue, forlener.
K57	Kalvehagen, Øvre Skieme	Nei	Våningshus		Sefrak	023083	97	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	Ja - 40	Våningshus på Skieme-Øvre bygd før 1900. Tilbygg (5-rygghus) oppført i 1900. Sammenbygget med uthus/fori i vest, se objekt K58. Huset ble bygd i 1948 (26/10)
K58			Uthus		Sefrak	023084	98	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	Ja - 45	Uthus, "lam" bygd før 1900. Flere tilbygg - gjedekjeller, set opp i øst, søen, godskjeller, etc. Sammenbygget med våningshus, øst, se objekt K57. Husbygd skjøpper.
K59	Skieme-Øvre	Nei	Uthus		Sefrak	023098	99	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	Ja - 60	Uthusbygd før 1900. Ikke i bruk, skal passere opp (26/17)
K60	Skieme-Øvre	Nei	Våningshus		Sefrak	023096	100	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	Ja - 60	Våningshus bygd i 1885. Sammenbygget med uthus i vest, se objekt K61. (2014) Husbygd skjøpman, husfrue, forlener, og enkle.
K61			Uthus		Sefrak	023097	101	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	Ja - 65	Uthus, "læ", til Øvre Skieme bygd i 1885. Sammenbygget med våningshus i øst, se objekt K60. Hus til opp fram til 1947. Skal nå bruke alle gangene.
K62	Brasud, Brattelvaime V	Nei	Jordkjeller		Sefrak	023077	102	Midd/dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AT 003-5-4 jfr. Sefrak-registret	Ja - 12	Podestkeller, næringstrømning med mot vannet, (10/25). "Jordkeller". Mur jobbet med jern, skal være bygd før 1940.
K63	Klokkehammer	Nei	Våningshus		Sefrak	023068	103	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	N - 110	Våningshus bygd før 1900. Taket hevet, nye nisem og søvnder (10/17). Frindsbolig i dag. Sammenbygget med uthus i øst. Se K64
K64			Uthus		Sefrak	023069	104	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	N - 105	Uthus bygd før 1900. Påbygd skul i øst. Sammenbygget med våningshus i vest. Se K63. I bruk til div. formål i dag.
K65	Vaase prestegård, "Hesthagen", Lusa Museum	Nei	Våningshus		Sefrak	023061	105	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	Ja - 85	Våningshus kalt "Michelsenhuset" bygd i 1742. På begynnelsen av 1900-tallet ble det bygget et tilbygg i søkk, som var bakkensvellen. Denne ble brukt til lønning. Huset var beskad. fram til 1950, men ble bygd fra nytt materiale i 1952. Bygningen ble revet da huset ble bygd.
K66			Kvernhus		Sefrak	023066	106	Graf/dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AT 003-5-4 jfr. Sefrak-registret	Ja - 75	Kvernhus, "bevd", (10/31) bygd i 1758. På begynnelsen av 1800-tallet ble bevarna i søkk bygd og østet ble ledet. Flyttet fra Elle til museet og restaurert i 1960.
K67			Podestkeller		Sefrak	023064	107	Graf/dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AT 003-5-4 jfr. Sefrak-registret	Ja - 80	Podestkeller, "jordkeller", eller signeste bygd på 1500-tallet. Bygningen var opprinnelig oppført som jernkiste. Den ble flyttet fra Halland i 1959.
K68			Driftbygning		Sefrak	022003	108	Graf/dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AT 003-5-4 jfr. Sefrak-registret	Ja - 95	Driftbygning, "fos" bygd før 1900. Flyttet fra Omdal på Lusa i 1959. Den er restaurert, med mye av de gamle materialene. Restaurert er fra en gammel skull i Vaase prestegård. Funksjon på museet, viser hvordan folk bygget utbygningen til dyr og høyfjeller uten tilveho.
K69			Stalhus		Sefrak	022002	109	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AT 003-5-4	Ja - 100	Stalhus, "malbu", bygd på slutten av 1500-tallet. Bygd av flyttet fra Etnaker i Spind og restaurert i 1952. Struktura på bygningen er hentet fra Østre Våne og var opprinnelig en renselinn (for å sette seg opp på hestens fr).
K70			Tørkehuss		Sefrak	022005	110	Graf/dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AT 003-5-4 jfr. Sefrak-registret	N - 135	Tørkehuss, "jone", bygd på 1500-tallet. Flyttet fra Østbyvåden til museet i 1960-årene. Jurnet/jonen var i bruk helt fram til 1946.
K71	Holland, Gamle Høynd ved Prestvaanet	Nei	Uthus		Sefrak	022012	111	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AU 003-5-3	N - 140	Uthus eller "læ" bygd før 1900. Sammenbygget med våningshus, på "læ" i nordøst. Se objekt K72 (20/1)
K72			Våningshus, på "læ" (uthus)		Sefrak	022011	112	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AU 003-5-3	N - 140	Våningshus bygd før 1900, ombygget til driftbygning i 1930, "læ". Sammenbygget med uthus i sørvest. Se objekt K71
K73	"Gamle Høynd", Holland ved Prestvaanet	Nei	Våningshus		Sefrak	022041	113	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AU 003-5-3	N - 125	Våningshus bygd i 1875 jfr. Norges bebyggelse. Flyttet fra Sigravoll etter 1872 jfr. nabo (2014). Vire og andre endringer. Husbygd rekonstruert og skjøpper
K74	Holland ved Prestvaanet	Nei	Våningshus		Sefrak	022040	114	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AU 003-5-3	N - 105	Våningshus bygd i 1891 (20/9). Restaurert og påbygd i 1984.
K75	"Neset", Holland ved Prestvaanet	Nei	Våningshus		Sefrak	023052	115	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AU 003-5-3	J - 45	Våningshus bygd i 1880 (20/2). Tulligere sammenbygget med læ i øst. Dette er fjernet. Påbygd mot nord i 1973, mot øst i 1988 og nord (billegg 1991)
K76	Holland ved Prestvaanet	Nei	Våningshus		Sefrak	023079	116	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AU 003-5-3	J - 75	Våningshus bygd i 1856 (20/9). Siden ombygget, bel. endret tak og modernisert kjerne. Bygd ut i 1945 og videre påbygd av et stasje i 1950-årene. Husbygd maskinet (1881-1950)
K77	"Vaasbø", Amland ved Prestvaanet	Nei	Våningshus		Sefrak	023031	117	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AU 003-5-1	N - 105	Våningshus bygd før 1900 (105/13). Bygd ut mot nord i 1910-40-årene. Tulligere sammenbygget med uthus. Se objekt K78
K78			Ruin av uthus		Sefrak	023032	118	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AU 003-5-1	J - 100	Ruin av uthus, "læ", bygd før 1900, revet på slutten av 1940-årene. Tulligere sammenbygget med våningshus. Se objekt K77.
K79			Jordkjeller		Sefrak	023033	119	Midd/dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU 003-5-1 jfr. Sefrak-reg.	J - 65	Jordkjeller, "jordkeller", til gården Vaasbø. Se objekt K77 og 78. Bygd før 1900, men ikke i bruk etter 1945.
K80	"Vaasbø", Amland ved Prestvaanet	Nei	Våningshus		Sefrak	023030	120	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AU 003-5-1	N - 105	Våningshus på husmannsplassen Vaasbø bygd før 1900 (105/13). Beholdt fram til 1940. Vire og andre endringer etter 1970. Mangler vedlikehold.
K81			Jordkjeller		Sefrak	023033	121	Midd/dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU 003-5-1 jfr. Sefrak-reg.	N - 105	Jordkjeller, "jordkeller", vedlig tilhørende husmannsplassen Vaasbø. Ikke brukt siden 1945.
K82	Pengevollen, Amland ved Prestvaanet	Nei	Våningshus		Sefrak	023039	122	Graf/dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kartblad AU 003-5-1	J - 95	Våningshus bygd før 1900 (105/6). Vindkar skåret i søkk, indre og ytre endringer. I følge et er bygd flyttet flere ganger.
K83			Jordkjeller		Sefrak	023038	123	Midd/dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU 003-5-1 jfr. Sefrak-reg.	N - 110	Podestkeller, "jordkeller" til gården Pengevollen se K82. Bygd av naturstein dekket med lav. Bygd lenge før 1900.
K84	"Etopsten", Amland ved Prestvaanet	Nei	Våningshus		Sefrak	023049	124	Graf/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kartblad AU 003-5-3	J - 60	Våningshus (105/5). Ingen opplysninger registrert.

Forts. Tabell 19. Oversikt over Sefrak-registrerte bygninger i Næringsmiddelstøttestøt

Nr	Lokalitetsnavn	Vasdragstilf.	Beskrivelse	Tidl. verdi- vurd	Kilde	Sefrak nr.	Base nr.	Drakval/ Dok. status	Avgrønting	Innen 100 m helset	Beskrivelse
K142	"Ner Stotland", Lunden, Stotland	Ja	Ruin av kvern		Sefrak	027/118	182	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AT 004-5-4 jfr. Sefrak-registret	J - II	Ruin av kvernhus, "kvernhus"-bygd på 1800-tallet (802/3). Kverna var en ruin før 1920 i tillegg til informasjon. Næringsmiddelstøttestøt er borte, de andre er ca 2 meter høye.
K143	"Ner Stotland", Lunden, Stotland	Nei	Ruin av hus		Sefrak	027/119	183	Middl./dok.	Digitalisert bygning (ruin) på ØK-kart AT 004-5-4	N-110	Ruin av hus bygd på 1800-tallet (802/3). Sammenbygget med luthuset ca 1970.
K144		Nei	Ruin av uthus		Sefrak	027/120	184	Middl./dok.	Digitalisert bygning (ruin) på ØK-kart AT 004-5-4	N-105	Ruin av uthus, "læ", bygd på 1800-tallet. Sammenbygget med våningshus i vest, se K143. Revet ca 1970. Murene er kraftige, ca 150 cm høye. Murene står ennå.
K145		Nei	Jordkjeller		Sefrak	027/121	185	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AT 004-5-4 jfr. Sefrak-registret	N-110	Jordkjeller, "jordkjeller"-bygd på 1800-tallet (807/1). Nå omgitt av tett granskog. Dørhøyde 30 cm.
K146		Ja	Ruin av kvern		Sefrak	027/124	186	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AT 004-5-4 jfr. Sefrak-registret	J - 5	Ruin av kvernhus, "kvernhus"-bygd på 1800-tallet (807/1). Kvernhuset fallt i ruin ca i 1970-årene. Kvernhuset var opprinnelig en utbygning med saltek og rød teglstein. Oppbygg til rensa er 3 m høy. Grunnmuren ligger en uft i nord.
K147		Ja	Ruin av kvern		Sefrak	027/123	187	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AT 004-5-4 jfr. Sefrak-registret	J - 5	Ruin av kvernhus, "kvernhus"-bygd på 1800-tallet. Etter: G/b nr 807/1 hadde kvernhuset. Oppbygg til rensa er 1,5 m høy. Ruin så langt informasjon kan brukes (f. 1914).
K148	"Øvre Stotland", "Kjellerbakk", Stotland	Nei	Ruin av hus		Sefrak	027/122	188	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AT 004-5-4 jfr. Sefrak-registret	N-115	Ruin av hus bygd 1854 (802/9). Huset ble tatt til en faglig skomaker i 1854. Kall: "Puler Renner", en kvern skomaker. Murene var ca 170 cm høye i auen og 100 cm i uthuset. Murene synlige ennå.
K149	"På Myran", Ulgel	Nei	Tufl av hus		Sefrak	024/075	189	Godt/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kart AT 004-5-2	N-115	Grannmur eller hus, (67/1) reilig bygd på 1700-tallet. Sammenbygget med uthus (ruin), se K150. Opprinnelig gårdshus. Huset reist ca 1938. Ny luthuset bygget på grunnmur (mulig også lenger mot V).
K150		Nei	Tufl av uthus		Sefrak	024/076	190	Godt/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kart AT 004-5-2	N-115	Grannmur av uthus, "læ", bygd på 1700-tallet. Sammenbygget med hus i øst, se K149. Løst allerede reist på bilder fra 1920-åra.
K151		Nei	Mur etter læ		Sefrak	024/077	191	Godt/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kart AT 004-5-2	N-115	Mur etter luthuset, reilig bygd på 1800-tallet.
K152	Eiland ved Ulgelvatnet	Nei	Mur etter læ		Sefrak	024/078	192	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU004-5-3 jfr. Sefrak-registret	N-145	Mur etter luthuset. Det er utvann når den ble bygd, men flere på Eiland husker at den sto med tak i 1940-årene. Nå kan murene igjen, inne i tett granskog.
K153	"Kjeller", Ulgel	Nei	Våningshus		Sefrak	024/086	193	Godt/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kart AU 004-5-1	30/150	Våningshus, bygd 1844 jfr. Lars Boka (s.426) (07/1a, trol. bnr. 5). Solgt som sommerboing i 1914. Bryggerhus i vestre ende av bygningen, senere ombygget til stue.
K154		Nei	Uthus		Sefrak	024/087	194	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU004-5-1 jfr. Sefrak-registret	20/160	Mur etter uthus, bygd i 1884. Solgt med våningshuset som "sammenslått" (f. 1954) etter 1945 (?).
K155		Nei	Jordkjeller		Sefrak	024/079	195	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU004-5-1 jfr. Sefrak-registret	27/200	Jordkjeller, potetkjeller, "jordkjeller"-bygd på 1800-tallet (67/5-4).
K156	Ulgel	Nei	Våningshus, ruin		Sefrak	024/070	198	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU004-5-1 jfr. Sefrak-registret	30/245	Mur etter våningshus, reilig bygd på 1800-tallet (67/3). Brann i kjellertem. Sammenbygget med uthuskjøp i øst, se K159. Materialene i huset ble solgt til ruving i 1945, og ble brukt til en bytte i Sprind.
K157		Nei	Mur etter uthus		Sefrak	024/071	199	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU004-5-1 jfr. Sefrak-registret	30/250	Mur etter uthus, "luthuset", reilig bygd på 1800-tallet. Sammenbygget med våningshus i vest, se K158.
K158		Nei	Jordkjeller		Sefrak	024/073	196	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU004-5-1 jfr. Sefrak-registret	2/225	To jordkjeller, potetkjeller, "jordkjeller"-bygd på 1800-tallet (67/3).
K159		Nei	Jordkjeller		Sefrak	024/072	197	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU004-5-1 jfr. Sefrak-registret	2/250	Jordkjeller, potetkjeller, "jordkjeller"-bygd på 1800-tallet (67/2, 67/6).
K160	Ulgel	Nei	Mur etter våningshus		Sefrak	024/068	200	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU004-5-1 jfr. Sefrak-registret	110/245	Mur etter våningshus, reilig bygd allerede på 1700-tallet (67/2, 67/6). I følge Lars Boka I (s.423) var det 4 gårder her i 1725. Sammenbygget med uthus i nordøst, se K161 i tillegg til informasjon.
K161		Nei	Mur etter uthus		Sefrak	024/069	201	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU004-5-1 jfr. Sefrak-registret	100/250	Mur etter uthus, reilig bygd allerede på 1700-tallet. Sammenbygget med våningshus i sørvest, se K160. Solgt til ruving i 1920-årene.
K162		Nei	Jordkjeller		Sefrak	024/074	202	Middl./dok.	Digitalisert ut fra angivelse på ØK-kart AU004-5-1 jfr. Sefrak-registret	65/250	Jordkjeller, potetkjeller, "jordkjeller"-bygd på 1800-tallet (67/2, 67/6).
K163	"Sorbekgd", Kvijlo	Nei	Våningshus		Sefrak	021/068	203	Godt/dok.	Digitalisert bygning på ØK-kart AU 002-5-1	N-210	Våningshus, bygd i 1894 (23/12). Veranda bygget på i 1925. I tillegg restaurert og forlenget med 2 m i 1975-78. Tulligert sammenbygget med læ i nord. Denne fallt ned i 1970.

Oversikter over rapporter

"Verdier i Vernede Vassdrag"

- 1998 - 1 Verdier i Norddalselva, Åfjord kommune i Sør-Trøndelag
- 1999 - 1 Verdier i Opo m/Låtefoss, Odda kommune i Hordaland
- 1999 - 2 Verdier i Stryne- og Loenvassdraget, Stryn kommune
i Sogn og Fjordane
- 1999 - 3 Verdier i Oldenvassdraget, Stryn kommune i Sogn og Fjordane
- 2000 - 1 Verdier i Gautefallvassdraget, Drangedal og Nissedal
kommuner i Telemark
- 2000 - 2 Verdier i Unsetåa, Rendalen, Tynset og Tolga kommuner
- 2000 - 3 Verdier i Hamrabøvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
- 2000 - 4 Verdier i Høievassdraget, Tysvær kommune i Rogaland
- 2000 - 5 Verneverdier i Nitelva, Nittedal, Skedsmo og Rælingen
kommuner i Akershus fylke
- 2000 - 6 Verdier i Norddalsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
- 2000 - 7 Verdier i Hålandsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
- 2000 - 8 Verdier i Vikedalsvassdraget, Vindafjord kommune i Rogaland
- 2000 - 9 Verdier i Gvetaåi, Nore og Uvdal kommune i Buskerud
- 2000 - 10 Verdier i Skrimfjellområdet, Kongsberg kommune i Buskerud,
Sauherad og Skien kommuner i Telemark
- 2000 - 11 Verdier i Vergja, Nore og Uvdal, Rollag og Sigdal
kommuner i Buskerud
- 2000 - 12 Verdier i Oгна, Steinkjer kommune i Nord-Trøndelag
- 2000 - 13 Verdier i Rolv, Nore og Uvdal, kommune i Buskerud
- 2000 - 14 Verdier i Sørkjeåi, Rollag kommune i Buskerud
og Tinn kommune i Telemark
- 2000 - 15 Verdier i Vannsjø-Hobøl vassdraget,
Moss, Sarpsborg, Spydeberg, Skiptvedt, Råde, Rygge
Våler og Hobøl kommuner i Østfold og Akershus fylker
- 2000 - 16 Verdier i Austbygdåi, Tinn kommune i Telemark

- 2000 - 17 Verdier i Hornsbekken, Gol kommune i Buskerud
- 2000 - 18 Verdier i Skogshornområdet, Gol kommune i Buskerud
- 2000 - 19 Verdier i Grønndøla, Gol kommune i Buskerud
- 2000 - 20 Verdier i Mørkedøla, Gol kommune i Buskerud
- 2000 - 21 Verdier i Fuglevågsvassdraget,
Smøla kommune i Møre og Romsdal
- 2000 - 22 Verdier i Årgårdsvassdraget,
Namdalseid og Verran kommuner i Nord-Trøndelag
- 2000 - 23 Verdier i Hjelsteinelva,
Vestnes kommune i Møre og Romsdal
- 2000 - 24 Verdier i Gjela, Aure kommune i Møre og Romsdal
- 2000 - 25 Verdier i Toåa, Surnadal kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 1 Natur- og kulturverdier i Salsvassdraget, Nord-Trøndelag
- 2001 - 2 Verdier i Norddalsvassdraget, Norddal kommune,
Møre og Romsdal
- 2001 - 3 Verdier i Søya, Surnadal kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 4 Verdier i Ålvundelva, Sunndal kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 5 Verdier i Solnørelva, Vestnes, Skodje og Ørskog kommuner
i Møre og Romsdal
- 2001 - 6 Verdier i Bygdaelva, Stranda kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 7 Verdier i Stigedalselva, Volda kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 8 Verdier i Visa, Nesset kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 9 Verdier i Bondalselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 10 Verdier i Norangselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 11 Verdier i Todalselva, Aure kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 12 Verdier i Bjotveitelvi, Ullensvang og Eidfjord
kommuner i Hordaland
- 2001 - 13 Verdier i Døgro, Ulvik kommune i Hordaland
- 2001 - 14 Verdier i Elvegårdselva, Narvik kommune i Nordland
- 2001 - 15 Verdier i Snefjordvassdraget, Måsøy kommune i Finnmark
- 2001 - 16 Verdier i Dyrdalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane

- 2001 - 17 Verdier i Undredalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 18 Verdier i Kolarselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 19 Verdier i Flåmsvassdraget, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 20 Verdier i Nisedalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 21 Verdier i Gaulavassdraget, Melhus kommune i Sør-Trøndelag
- 2001 - 22 Verdier i Gaulavassdraget, Midtre Gauldal kommune i Sør-Trøndelag
- 2001 - 23 Verdier i Taumevassdraget, Sirdal kommune i Vest-Agder
- 2001 - 24 Verdier i Erdalsvassdraget, Eidfjord og Ullensvang kommune, Hordaland
- 2001 - 25 Verdier i Hattebergsvassdraget, Æneselvi og Furebergsvassdraget i Kvinnherad kommune, Hordaland
- 2001 - 26 Verdier i Manndalselva, Kåfjord kommune i Troms
- 2001 - 27 Verdier i Etnavassdraget, Nordre Land, Etnedal, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal og Øystre Slidre kommuner i Oppland
- 2001 - 28 Verdier i Gausa, Espedalsvatn/Breisjøen, Lillehammer, Gausdal, Øyer, Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner i Oppland
- 2001 - 29 Verdier i Smeddøla, Lærdal kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 30 Verdier i Kvinna, Leikanger kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 31 Verdier i Sogndalselvi, Sogndal kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 32 Verdier i Utladalsvassdraget, Årdal og Luster kommuner i Sogn og Fjordane
- 2001 - 33 Verdier i Feigumsvassdraget, Luster kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 34 Verdier i Mørkrisvassdraget, Luster kommune i Sogn og Fjordane

Se også:

Forvaltning av vernede vassdrag 1995. Informasjonsperm utgitt av Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrag- og energidirektorat, mars 1995.

Norges vassdrag- og energidirektorats hjemmeside: <http://www.nve.no>

Direktoratet for naturforvaltnings hjemmeside: <http://www.naturforvaltning.no>

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fylkesmannen

Direktoratet for
naturforvaltning

Verdier i vernede vassdrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har i fellesskap arbeidet med et prosjekt for å gjøre kunnskapen om vernede vassdrag lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vassdragsnære områder. "VVV-prosjektet" skal dokumentere og gjøre verdiene i vassdraget mer synlige. Målet er at alle som planlegger arealbruk eller inngrep i et vernet vassdrag, først skal vite hvilke verneverdier som finnes der. På denne måten regner DN og NVE med at skadelige inngrep i større grad blir unngått.

TE 989

ISBN 82-7072-497-1

ISSN 1501-4851

Norges vassdrags- og energidirektorat, P.B. 5091 Majorstua, 0301 Oslo. Tlf. 22 95 95 95, faks 22 95 90 00

Fylkesmannen i Vest-Agder, Serviceboks 513, 4605 Kristiansand. Tlf. 38 07 60 00, faks 38 17 06 19

Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim. Tlf. 73 58 05 00, faks 73 58 05 01